

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

वार्षिक गोषवारा

सन २०१७-२०१८

मध्यवर्ती कार्यालय

हुतात्मा बाबु गेनू मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन,

सेनापती बापट मार्ग, एलफिन्स्टन, मुंबई-४०००१३

दूरध्वनी ०२२-४३२२६८००/४३२२६८१२ फॅक्स ०२२-४३२२६८१९

ई-मेल - wc.mlwb-mh@gov.in

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

वार्षिक गोषवारा २०१७-१८

अनुक्रमणिका

क्र.	विभाग	पृष्ठ क्र.
	सिंहावलोकन	०८
१.	आस्थापना विभाग	०९ ते ०११
२.	मंडळाच्या बैठकीतील निर्णयांचा संक्षिप्त आढावा	१२
३.	बांधकाम विभाग	१३
४.	कार्यक्रम विभाग - कार्यक्रम, योजना व उपक्रम	१४ ते ७९
५.	सांख्यिकी विभाग	८० ते ८२
६.	प्रसिध्दी विभाग	८३ ते ८९
७.	वित्त विभाग	८९ ते १२७

प रि शि ष्टे

१. जमा आणि खर्चाचे सन २०१७-२०१८ पर्यंतचे विवरण पत्र
(अवितरीत संचयन)
२. सेवा निवृत्ती वेतनाचे सन २०१७-१८ या अर्थीक वर्षाचे जमा खर्चाचे विवरणपत्र
३. नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजना
जमा आणि खर्चाचा तपशिल २०१७-२०१८
४. सन २०१८-२०१९ या आर्थिक वर्षाचे जमा व खर्चाचा अर्थसंकल्प

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ
मध्यवर्ती / विभागीय कार्यालयांचे पत्ते व दूरध्वनी क्रमांक

अ.क्र.	विभाग	पत्ता	दूरध्वनी / ई-मेल
१	मध्यवर्ती कार्यालय, मुंबई	कल्याण आयुक्त महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, हुतात्मा बाबू गेनू मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन, सेनापती बापट मार्ग, एलफिन्स्टन, मुंबई- ४०००१३	०२२-२४२२६६४५ ०२२-२४३१८८१३ ई-मेल wc.mlwb-mh@gov.in
		मंडळाचे सचिव	४३२२६८१३ secretary.mlwb-mh@gov.in
		स्थापत्य अभियंता	४३२२६८०८ civil.mlwb-mh@gov.in
		लेखा व लेखा परीक्षा अधिकारी	४३२२६८०२ aao.mlwb-mh@gov.in
		लेखा अधिकारी	४३२२६८३५ account.mlwb-mh@gov.in
		लेखा परीक्षा अधिकारी	४३२२६८३५ audit.mlwb-mh@gov.in
		सहायक कल्याण आयुक्त (निधी)	४३२२६८०७, ४३२२६८११ conteeg.mlwb-mh@gov.in
		सहायक कल्याण आयुक्त (संगणक)	४३२२६८०९, ४३२२६८३० computer.mlwb-mh@gov.in
		सहायक कल्याण आयुक्त (कार्यक्रम)	४३२२६८१६, ४३२२६८१७ prog.mlwb-mh@gov.in
		सहायक कल्याण आयुक्त (भांडार, इमारत व वाहन)	४३२२६८०३ store.mlwb-mh@gov.in
		प्रशासन अधिकारी	४३२२६८१० admn.mlwb-mh@gov.in
		प्रसिद्धी व जनसंपर्क अधिकारी	४३२२६८२६ pro.mlwb-mh@gov.in
		विधी अधिकारी	४३२२६८२७ legal.mlwb-mh@gov.in

२	विभागीय कार्यालय मुंबई	सहायक कल्याण आयुक्त महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ गोविंदजी केणी रोड, नायगाव, मुंबई-४०००१४.	०२२-२४१२९३२५ awcmu.mlwb-mh@gov.in
३	ठाणे	सहायक कल्याण आयुक्त महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, विभागीय कार्यालय(ठाणे) कामगार कल्याण भवन, कन्नमवारनगर क्र.२ विक्रोळी, मुंबई-४०० ०८३	०२२-२५७७६७५९ awcth.mlwb-mh@gov.in
४	पुणे	प्र.सहाय्यक कल्याण आयुक्त महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, विभागीय कार्यालय, ललित कला भवन, सहकारनगर क्र.१, अरण्येश्वर मंदिराजवळ, पुणे-४११ ००९.	०२०-२४२२८९८८ awcpu.mlwb-mh@gov.in
५	औरंगाबाद	प्र.सहाय्यक कल्याण आयुक्त महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, विभागीय कार्यालय, ललित कला भवन, उस्मानपुरा, औरंगाबाद-४३१ ००५	०२४०-२३३१५४६ awcau.mlwb-mh@gov.in
६	अकोला	प्र.सहाय्यक कल्याण आयुक्त महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, विभागीय कार्यालय, ललित कला भवन, कस्तुरबा हॉस्पिटल जवळ, भीमनगर, अकोला -४४४ ००२	०७२४-२४३३२७५ awcak.mlwb-mh@gov.in
७	नागपूर	सहाय्यक कल्याण आयुक्त महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, विभागीय कार्यालय, कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजीनगर, नागपूर-४४० ००९	०७१२-२७४९६४७ awcng.mlwb-mh@gov.in
८	नाशिक	प्र.सहाय्यक कल्याण आयुक्त महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, विभागीय कार्यालय, कामगार कल्याण भवन, सातपूर, महाराष्ट्र हाऊसिंग बोर्ड कॉलनी सातपूर, नाशिक-४२२०१२	०२५३-२३५९९६० awcns.mlwb-mh@gov.in

विभागीय कार्यालयांतर्गत येणारी गट कार्यालये
विभागीय कार्यालय, मुंबई

<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, नायगाव, ललित कला भवन, गोविंदजी केणी रोड, अपना बाजारमागे, नायगांव, मुंबई-४०० ०१४ दूरध्वनी: ०२२- २४१६८७९२ wwomc1.mlwb-mh@gov.in</p>	<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, अंधेरी, कामगार कल्याण भवन, गुंदवली गांवठाण, आझाद रोड, अंधेरी (पुर्व), मुंबई-४०० ०६९ दूरध्वनी: ०२२-२६८३९४०९ wwomc3.mlwb-mh@gov.in</p>
<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, वरळी, ललित कला भवन, जांबोरी मैदान, वरळी, मुंबई-४०० ०१८ दूरध्वनी: ०२२-२४९८२८७९ wwomc2.mlwb-mh@gov.in</p>	

विभागीय कार्यालय, ठाणे

<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, ठाणे, कन्नमवार नगर क्र.२, विक्रोळी, मुंबई - ४०० ०८३ दूरध्वनी: ०२२-२५७७ ९६६३ wwoth.mlwb-mh@gov.in</p>	<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, चिपळूण, साई सेंटर, मुंबई-गोवा महामार्ग, चिपळूण, जिल्हा-रत्नागिरी दूरध्वनी : ०२३५५-२५०६९९ wwort.mlwb-mh@gov.in</p>
--	---

विभागीय कार्यालय, पुणे

<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, पुणे, कामगार कल्याण भवन, सहकारनगर क्र.१, पुणे : ४११ ००९ दूरध्वनी ०२०-२४४५९७०६ wwopu.mlwb-mh@gov.in</p>	<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, कोल्हापूर, कामगार कल्याण केंद्र, बिंदुचौक, रविवारपेठ, कोल्हापूर - ४१६ ००६ दूरध्वनी: ०२३९-२६४४७२ wwoko.mlwb-mh@gov.in</p>
<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, सोलापूर, ललित कला भवन, रविवार पेठ, सोलापूर-२ दूरध्वनी: ०२१७-२७२६७३७ wwoso.mlwb-mh@gov.in</p>	

विभागीय कार्यालय, औरंगाबाद

<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, औरंगाबाद, ललित कला भवन, गुरु गोविंदसिंगपुरा, उस्मानपुरा, औरंगाबाद, दूरध्वनी : ०२४०-२३५८९६६ wwoua.mlwb-mh@gov.in</p>	<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, नांदेड, कामगार कल्याण केंद्र, शिवाजी चौक, सिडको, नांदेड, दूरध्वनी: ०२४६२-२२८७२४ wwond.mlwb-mh@gov.in</p>
<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, लातूर, कामगार कल्याण भवन, कोयना रोड, लेबर कॉलनी, लातूर. दूरध्वनी:-०२३८२-२५९३२९ wwola.mlwb-mh@gov.in</p>	

विभागीय कार्यालय, नागपूर

<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, नागपूर-१, ललित कला भवन, हाऊसिंग बोर्ड कॉलनी, चंदननगर, नागपूर दूरध्वनी: ०७९२-२७५२०८७ wwong2.mlwb-mh@gov.in</p>	<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, नागपूर-२ ललित कला भवन, चिटणीसनगर, पंचवटीमागे, उमरेड रोड, नागपूर दूरध्वनी: ०७९२-२७४९००४ wwong1.mlwb-mh@gov.in</p>
<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, चंद्रपूर, कामगार कल्याण भवन, बंगाली कॅम्प, चंद्रपूर, जिल्हा-चंद्रपूर दूरध्वनी : ०७९७२-२७०५९३ wwoch.mlwb-mh@gov.in</p>	

विभागीय कार्यालय, अकोला

<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, अकोला, ललित कला भवन, डाबकी रोड, भिमनगर, अकोला, जिल्हा-अकोला दूरध्वनी : ०७२४-२४२०२८२ wwoak.mlwb-mh@gov.in</p>	<p>कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, अमरावती, ललित कला भवन, छाबडा प्लॉट, म.न.पा. बगीच्याजवळ, अमरावती, जिल्हा-अमरावती दूरध्वनी : ०७२९-२५६९५५२ wwoam.mlwb-mh@gov.in</p>
--	--

विभागीय कार्यालय, नाशिक

कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, नाशिक, ललित कला भवन, शिवाजी चौक, जुने सिडको, नाशिक - ४२२००९ दूरध्वनी : ०२५३-२३७४९९४ wwons.mlwb-mh@gov.in	कामगार कल्याण अधिकारी महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ, गट कार्यालय, जळगाव, ललित कला भवन, शाहू नगर, रिंग रोड, जळगाव, जिल्हा-जळगाव दूरध्वनी : ०२५७-२२२९६३६ wwojg.mlwb-mh@gov.in
---	--

केंद्राचे प्रकार व संख्या

१) प्रकल्प	०३
२) कामगार कल्याण भवन	१५
३) ललित कला भवन	२९
४) कामगार कल्याण केंद्र	१६८
५) कामगार कल्याण उपकेंद्र	१५
६) ग्रामीण भागात सुरु केलेली केंद्र	०४
एकूण	२२६

सिंहावलोकन

सन २०१७-१८ या अहवाल वर्षात १,८६,०५० कामगार, १,५४,५१० कामगार कुटुंबिय आणि ५०,७५५ इतर अशा एकूण ३,९१,३१५ जणांनी मंडळाच्या कल्याणकारी योजना, उपक्रम व कार्यक्रमांचा लाभ घेतला आहे. गतवर्षीच्या तुलनेत ४६,१९१ जणांनी मंडळाच्या योजनांचा अधिक लाभ घेतला आहे.

मंडळाच्या शैक्षणिक अर्थसहाय्य योजनांना यंदाही सर्वाधिक प्रतिसाद लाभला आहे. सर्वसाधारण शिष्यवृत्ती योजनेअंतर्गत ४२११६ कामगार पाल्यांनी लाभ घेतला असून त्यासाठी रु.१०,६३,२५,१००/- मंजूर करण्यात आले. तसेच एमपीएससी/युपीएससी पूर्वपरीक्षा उत्तीर्ण ६८ लाभार्थींना रु.३,८७,०००/- रक्कमेचे अर्थसहाय्य या योजने अंतर्गत देण्यात आले. कामगार कुटुंबातील १४९ दिव्यांग विद्यार्थ्यांना टक्केवारीची अट न घालता प्राधान्याने रु.३,८९,०००/- रक्कमेचे शिष्यवृत्ती वाटप करण्यात आले. परदेश उच्चशिक्षण शिष्यवृत्ती योजनेसाठी शैक्षणिक खंडाची अट शिथिल करण्यात आली आहे. त्यामुळे १०२ कामगार पाल्यांना सदर योजनेचा लाभ देण्यात आला असून त्यासाठी रु.५१,००,०००/- मंजूर करण्यात आले. क्रीडा शिष्यवृत्ती योजनेचा १५२ क्रीडापटूंना लाभ देण्यात आला आहे. त्यात ३ कामगार असून १४९ कामगार पाल्यांचा समावेश असून त्यासाठी रु.७,२८,०००/- मंजूर करण्यात आले. पाठ्यपुस्तक अनुदान योजनेसाठी पालकाची उत्पन्न मर्यादा रु.३,००,०००/- वरून रु.५,००,०००/- करण्यात आली. या योजनेचा २,९७० कामगार पाल्यांना लाभ झाला असून त्याकरीता रु.३०,०१,४४७/- मंजूर करण्यात आले. एमएस-सीआयटी अनुदान योजनेचा २३२७ जणांना लाभ झाला असून रु.३९,८५,९८०/- रक्कमेचे अर्थसहाय्य मंजूर करण्यात आले आहे. गंभीर आजार उपचार सहायता योजनेचा ७८० लाभार्थींना लाभ झाला असून रु.१,५३,३२,०००/- मंजूर करण्यात आले.

मंडळाचे लेबर कॉलनी नांदेड, डी.एन.नगर अंधेरी येथील प्रलंबित प्रकल्प सुरु होण्याच्या दृष्टीने कार्यवाही सुरु आहे. तसेच मौजा हरपूर नागपूर येथील अपुर्णावस्थेतील प्रकल्पाचे उर्वरित बांधकाम सुरु करण्यासाठी प्रयत्न सुरु आहेत. अहवालवर्षी मंडळाचे संकेतस्थळ सुरु करण्यात आल्यामुळे मंडळाच्या कार्याची तसेच कल्याणकारी योजनांची माहिती सर्वसामान्यांपर्यंत पोहोचण्यास अधिक मदत होणार आहे. नवीन आस्थापनांना मंडळाकडे नोंदणी करण्यासाठी आवश्यक अर्जाचे नमूने संकेतस्थळावर उपलब्ध असल्याने सदर माहिती उपयुक्त ठरेल.

सन २०१७-१८ मध्ये मंडळास एकूण रु.८०२१.३८/- लाख उत्पन्न (जमा) प्राप्त झाले. त्यातील रु.७९२७.४१ लाख खर्च झाले असून प्रस्थापित कार्यक्रम, मंडळाचे तीन प्रकल्प आणि विस्तार व विकास या लेखा शिर्षांतर्गत रु.१९७०.९८/- लाख खर्च झाले. वेतन व भत्ते या लेखा शिर्षांतर्गत रु.४०६२.६४/- लाख खर्च झाले. प्रशासकीय आकस्मिकता या लेखा शिर्षांतर्गत रु.७३३.९७/- लाख खर्च झाले.

विभाग पहिला
आस्थापना विभाग

अ. क्र.	संवर्गाचे नाव	एकूण मंजूर पदे	सरळ सेवेने भरावयाची पदे	सरळ सेवेने भरलेली पदे	रिक्त पदे	पदोन्नतीने भरावयाची पदे	पदोन्नतीने भरलेली पदे	रिक्त पदे	एकूण भरलेली पदे	एकूण रिक्त पदे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१० ५ + ८	११ ३-१०
	वर्ग-१									
१	कल्याण आयुक्त	१	१	-	१	-	-	-	-	१
२	वरिष्ठ उ.क.आयुक्त	१	१	-	१	-	-	-	-	१
	एकूण	२	२	-	२	-	-	-	-	२
	वर्ग-२									
१	उप कल्याण आयुक्त	२	१	-	१	१	-	१	-	२
२	ले.व.ले.परिक्षा अधिकारी	१	१	१	-	-	-	-	१	-
३	प्रशासन अधिकारी	१	०	०	-	१	१	-	१	-
४	सहा.कल्याण आयुक्त	९	४	-	४	५	५	-	५	४
५	सहा.कल्याण आयुक्त(निधी)	१	-	-	-	१	१	-	१	-
६	सहा.कल्याण आयुक्त(संगणक)	१	-	-	-	१	१	-	१	-
७	प्र.व.जनसंपर्क अधिकारी	१	१	१	-	-	-	-	१	-
८	विधी अधिकारी	१	१	१	-	-	-	-	१	-
९	स्थापत्य अभियंता	१	१	१	-	-	-	-	१	-
१०	लेखा अधिकारी	१	१	१	-	-	-	-	१	-
११	लेखा परिक्षा अधिकारी	१	१	-	१	-	-	-	-	१
	एकूण	२०	११	५	६	९	८	१	१३	७
	वर्ग-क									
१	सहा.लेखा अधिकारी	७	२	१	१	५	३	२	४	३
२	विशेष कार्याधिकारी	१	-	-	-	१	१	-	१	-

३	कामगार विकास अधिकारी	४	१	-	१	३	२	१	२	२
४	कामगार कल्याण अधिकारी	२०	५	४	१	१५	१३	२	१७	३
५	क.आ.स्वीय सहा.	१	१	-	१	-	-	-	-	१
६	अधिक्षक	१२	३	३	-	९	५	४	८	४
७	का.क.निधी निरिक्षक(क)	१५	४	२	२	११	३	८	५	१०
८	ग्रंथपाल	१	१	-	१	-	-	-	-	१
९	लघुलेखक	२	१	-	१	१	१	-	१	१
१०	सहा.अधिक्षक	२०	५	२	३	१५	५	१०	७	१३
११	कल्याण निरिक्षक	४०	१०	२	८	३०	२५	५	२७	१३
१२	वरिष्ठ लिपिक	२६	६	१	५	२०	१७	३	१८	८
१३	लघुटंक लेखक	५	१	-	१	४	-	४	-	५
१४	शिवण वर्ग निरिक्षक	१	१	-	१	-	-	-	-	१
१५	केंद्र संचालक	१३८	३४	६६	-	१०४	५३	५१	११९	१९
१६	शिवण वर्ग शिक्षक	४	१	-	१	३	२	१	२	२
१७	सहा.ग्रंथपाल	३	१	-	१	२	१	१	१	२
१८	कनिष्ठ/टंक लिपिक	१२६	१२६	६६	६०	-	-	-	६६	६०
		४२६	२०३	१४७	८८	२२३	१३१	९२	२७८	१४८
अ. क्र.	संवर्गचे नाव	एकूण मंजूर पदे	सरळ सेवेने भरावयाची पदे	सरळ सेवेने भरलेली पदे	रिक्त पदे	पदोन्नतीने भरावयाची पदे	पदोन्नतीने भरलेली पदे	रिक्त पदे	एकूण भरलेली पदे	एकूण रिक्त पदे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
		४२६	२०३	१४७	८८	२२३	१३१	९२	२७८	१४८
१९	शिशु संस्कार शाळा शिक्षिका	२	१	-	१	१	-	१	-	२
२०	वाहन चालक	१४	१४	४	१०	-	-	-	४	१०
२१	सहा.शिवण वर्ग शिक्षक	६	२	-	२	४	२	२	२	४

२२	शिशु संस्कार परिचारिका(केशनर्स)	९	२	५	-	७	-	७	५	४
२३	शिवण यंत्र विशारद	२	२	-	२	-	-	-	-	२
२४	सहा.केंद्र संचालक	८३	२१	३	१८	६२	४४	१८	४७	३६
२५	ग्रंथालय सहा.	१०	३	९	-	७	-	७	९	१
२६	हस्त व्यवसाय शिक्षिका	२	२	-	२	-	-	-	-	२
२७	फिल्टर प्लॉट परिचर	१	१	-	१	-	-	-	-	१
२८	मेसन कम प्लंबर	१	१	-	१	-	-	-	-	१
२९	केंद्र महिला कल्याण सहा.	१५४	१५४	१४८	६	-	-	-	१४८	६
३०	विजतंत्री	१	१	१	-	-	-	-	१	-
३१	संगणक प्रोग्रामर	१	१	-	१	-	-	-	-	१
	एकूण	७१२	४०८	३१७	१३२	३०४	१७७	१२७	४९४	२१८
	वर्ग-ड									
१	दफ्तरी	४	-	-	-	४	४	-	४	-
२	नाईक	१	-	-	-	१	१	-	१	-
३	चपराशी	२४	२४	१४	१०	-	-	-	१४	१०
४	क्षेत्रसहा,केंद्रसेवक, पहारेकरी,सुरक्षारक्षक, पहारेकरी कम माळी	२६६	२६६	२१९	४७	-	-	-	२१९	४७
५	माळी	७	७	२	५	-	-	-	२	५
६	आया	१४	१४	६	८	-	-	-	६	८
७	स्वच्छता सेवक	३४	३४	१५	१९	-	-	-	१५	१९
	एकूण	३५०	३४५	२५६	८९	५	५	-	२६१	८९
	एकूण अ,ब,क,ड	१०८४	७६६	५७८	२२९	३१८	१९०	१२८	७६८	३१६

विभाग दुसरा

मंडळाच्या बैठकीतील निर्णयांचा संक्षिप्त आढावा

शासनाच्या दिनांक २५.०२.२०१४ रोजीच्या अधिसूचनेद्वारे पुनर्रचीत केलेल्या मंडळाची मुदत दिनांक २४.०२.२०१७ रोजी संपलेली आहे.त्यानंतर शासनाकडून नविन मंडळाची पुनर्रचना करण्यात आलेली नाही. सन २०१७-१८ या आर्थीक वर्षामध्ये मंडळ अस्तीत्वात नसल्याने मंडळाच्या बैठका घेण्यात आलेल्या नाहीत.

विभाग तिसरा बांधकाम विभाग

अ) मंडळाचे नवीन बांधकाम :

ललित कला भवन, लेबर कॉलनी, नांदेड - सदर प्रकल्पाचे अग्नीप्रतिबंधक व्यवस्थेचे काम अपूर्ण असल्यामुळे प्रकल्प कार्यान्वित करण्यात अडचण येत होती. तथापी, शासनाने अग्नी प्रतिबंधक काम पुर्ण करण्यास मान्यता दिल्याने प्रकल्प काही दिवसांत कार्यान्वित होणे अपेक्षित आहे.

ब) दुरुस्ती कामे :

अहवाल वर्षात मुंबई, ठाणे, पुणे, नागपूर या विभागांतर्गत मंडळाच्या स्वमालकीच्या इमारतीत महत्वाची दुरुस्ती कामे करण्यात आली आहेत. यात एलफिन्स्टन मुंबई येथील कामगार क्रीडा भवन, मध्यवर्ती कार्यालयाची नवीन इमारत, गुंदवली गावठाण अंधेरी येथे निवासस्थान तसेच इतर किरकोळ दुरुस्ती कामे करण्यात आली आहेत. ललित कला भवन, नायगाव - येथील इमारतीत रंगकाम, गिलावा, सिलिंग प्लास्टर इत्यादी किरकोळ दुरुस्ती करण्यात आले आहे. या ठिकाणी सांडपाणी व्यवस्थेचे काम पुर्ण केले आहे. सानेगुरुजी पथ केंद्राची दुरुस्ती मंडळाने केली असून यात प्रामुख्याने पत्रे बदलणे, स्टेज दुरुस्ती करण्यात आली. कामगार कल्याण भवन, कन्नमवार नगर, विक्रोळी येथील प्रकल्पासाठी नाट्यगृह, विद्युत मीटर बॉक्स व कार्यालय या ठिकाणी अग्निप्रतिबाधक उपकरणे (फायर एस्टींग्युशर) बसविण्यात आली आहेत. पुणे विभागांतर्गत गोखले नगर, शिवाजी नगर, सहकार नगर, बिंदुचौक कोल्हापूर या केंद्रात महत्वाची दुरुस्ती कामे करण्यात आली. नागपूर विभागांतर्गत राजेरघुजीनगर नागपूर, विनोबाग्राम नागपूर, चंदननगर नागपूर, इंदोरा या केंद्रात महत्वाची दुरुस्ती कामे हाती घेण्यात आली. कामगार कल्याण भवन, चंद्रपूर येथील तुटलेल्या टाईल्स बदलण्यात आल्या आहे.

विभाग चौथा

कार्यक्रम विभाग : कल्याणकारी कार्यक्रम, योजना व उपक्रम

कामगार कल्याण केंद्राचे वर्गीकरण :

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळाच्या विद्यमाने राज्यात २२६ कामगार कल्याण केंद्रे कार्यान्वित आहेत. उपलब्ध सोयी सुविधांनुसार केंद्राची वर्गवारी ठरविण्यात आली असून, कामगार क्रीडा भवन, कामगार कल्याण भवन, ललित कला भवन, कामगार कल्याण केंद्र व उपकेंद्र अशा पाच प्रकारात केंद्राची वर्गवारी निश्चित करण्यात आली आहे. याशिवाय ग्रामीण केंद्रे व साखर कारखान्याच्या परिसरात समिती पध्दतीवर सुरु करण्यात आलेल्या केंद्राचाही यामध्ये समावेश आहे.

प्रकल्प :

अ) कामगार क्रीडा भवन, मुंबई :-

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने नाममात्र रु.१/- वार्षिक भाड्याने उपलब्ध करून दिलेल्या चार एकर जागेवर सन १९७१ साली उभारण्यात आलेले हुतात्मा बाबू गेनू मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन, हा महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळाच्या इतिहासातील पहिला बहुउद्देशिय असा सुसज्ज प्रकल्प आहे. त्यामध्ये ऑलिम्पिक पध्दतीचा जलतरण तलाव, खुला रंगमंच, मैदानी खेळाकरीता क्रीडांगण, अद्यावत व्यायामशाळा, सुसज्ज ग्रंथालय, शिवण वर्ग, शिशु मंदिर, बॅडमिन्टन कोर्ट, टेबल टेनिस कोर्ट, योगा वर्ग, अभ्यासिका इत्यादी सुविधा आहेत.

ब) कामगार कल्याण भवन, नागपूर :-

राजे रघुजीनगर, नागपूर येथे मंडळाचा दुसरा बहुउद्देशिय असा सुसज्ज प्रकल्प आहे. सदर प्रकल्पात जलतरण तलाव, अद्यावत व्यायामशाळा, सुसज्ज ग्रंथालय, संगणक प्रशिक्षण वर्ग, शिवण वर्ग, सरकारमान्य शिवण वर्ग, फॅशन डिझायनिंग, शिशु मंदिर, बॅडमिन्टन कोर्ट, टेबल टेनिस कोर्ट, स्वयंरोजगार शिबिर, समिती सभागृह, अभ्यासिका इत्यादी सुविधा आहेत.

क) कामगार कल्याण भवन, सहकारनगर, पुणे

हा मंडळाचा कल्याणकारी उपक्रमांचा तिसरा प्रकल्प असून या ठिकाणी जलतरण तलाव, सुसज्ज ग्रंथालय व मंडळाचा शिवण वर्ग, शिशु मंदिर, बॅडमिन्टन कोर्ट, टेबल टेनिस, इत्यादी सुविधा आहेत.

कामगार कल्याण भवन/ललित कला भवन :-

विविध मैदानी खेळांसाठी आवश्यक अशा मोकळ्या मैदानांसह योग्य बांधणीची इमारत, कुस्त्यांचे आखाडे, व्यायामशाळा, शिवण व हस्तव्यवसाय वर्ग, वाचनालय, अभ्यासिका, ग्रंथालय, शिशुमंदिर, बालसंगोपनालय, विविध कला, बंदिस्त/खुले सभागृह इत्यादी सोयी केंद्रात आहेत.

कामगार कल्याण केंद्र :-

या केंद्रातून आंतरगृह खेळ, मैदानी खेळ, महिलांसाठी शिवण, हस्तव्यवसाय वर्ग, फॅशन डिझायनिंग प्रशिक्षण वर्ग, शिशु मंदिर, ग्रंथालय व वाचनालय इत्यादि सुविधा उपलब्ध करून दिल्या जातात.

कामगार कल्याण उपकेंद्र :-

बहुसंख्येने कामगार राहत असलेल्या झोपडपट्टी विभागात मध्यवर्ती ठिकाणी असलेल्या लहानशा बंदिस्त जागेत ही केंद्रे असून त्यामध्ये वाचनालय, आंतरगृह खेळ, महिलांसाठी शिवण वर्ग, शिशु मंदिर सुविधा व मनोरंजनात्मक कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते. यापूर्वी 'श्रमिक वसाहत' म्हणून संबोधले जात असलेल्या केंद्रांचाही उपकेंद्रात समावेश केला आहे.

ग्रामीण केंद्र :-

कल्याणकारी उपक्रमांपासून ग्रामीण विभागातील कामगार/कामगार कुटुंबिय उपेक्षित राहून येत म्हणून मांजर्डे (सांगली), माडगुळे (सांगली), अकोला वासूद (सोलापूर) आणि हिंणगा (नागपूर) या ठिकाणी ग्रामीण केंद्रे प्रायोगिक तत्वावर मंडळाने सुरु केली आहेत.

कामगार वसाहतीत कल्याण कार्य :-

राज्यातील विविध औद्योगिक शहरामध्ये अनेक कामगार वसाहती आहेत. या प्रत्येक वसाहतीत जागेअभावी कामगार कल्याण केंद्र उपलब्ध करून देणे शक्य नाही. तरीही मंडळाच्या कल्याणकारी सोयीसुविधांपासून या वसाहतींमधील कामगार आणि त्यांचे कुटुंबिय वंचित राहून येत. या सुविधांचा लाभ त्यांनाही मिळावा म्हणून 'कामगार वसाहतीत कल्याण कार्य' या योजनेतर्गत अनेक कामगार वसाहतीत प्रासंगिक स्वरूपाचे शैक्षणिक, सांस्कृतिक, क्रीडाविषयक व मनोरंजनात्मक कार्यक्रम सादर करून ही उणिवा भरून काढण्यात येते. राज्यातील विविध औद्योगिक शहरातील अशा कामगार वसाहतींमधून दर तीन महिन्यातून एकदा अशा स्वरूपाचे कार्यक्रम आयोजित केले जातात. विभागनिहाय वसाहतींची संख्या खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागाचे नाव	कामगार वसाहती
१	मुंबई	१२
२	नागपूर	८
३	पुणे	१०
४	औरंगाबाद	८
५	नाशिक	६
६	अकोला	५
७	ठाणे	१
	एकूण	५०

सहकारी साखर कारखाना परिसरातील समिती पध्दतीवरील केंद्र

वरील केंद्रांव्यतिरिक्त सन १९८३-८४ पासून मंडळाने काही साखर कारखान्याच्या सहकार्याने तेथील परिसरात कामगार कल्याण केंद्र सुरु केली आहेत. केंद्रांमध्ये शिवण वर्ग, शिशु मंदिर, वाचनालय, ग्रंथालय इत्यादि सुविधा आहेत. अशा केंद्रांमध्ये विविध उपक्रम राबविण्याकरीता वार्षिक रु.२५,०००/- फक्त अनुदान देण्यात येते.

अ) नाशिक विभाग

- १) संगमनेर भाग सहकारी साखर कारखाना, संगमनेर.
- २) ज्ञानेश्वर सहकारी साखर कारखाना, नेवासा, जिल्हा-अहमदनगर
- ३) डॉ.विखे-पाटील सहकारी साखर कारखाना, प्रवरानगर
- ४) सातपुडा तापी परिसर सहकारी साखर कारखाना, धुळे
- ५) बाबुराव बापूजी तनपुरे सहकारी साखर कारखाना, राहुरी, अहमदनगर
- ६) कादवा सहकारी साखर कारखाना, दिंडोरी, नाशिक
- ७) वसंतदादा पाटील सहकारी साखर कारखाना, देवळा नाशिक
- ८) मधुकर सहकारी साखर कारखाना, फैजपूर, जि. जळगाव
- ९) गिरणा सहकारी साखर कारखाना, दाभाडी, नाशिक
- १०) संजिनी सहकारी साखर कारखाना, शिंगणापूर, अहमदनगर
- ११) शिरपूर सहकारी साखर कारखाना, दहिवद, जि.धुळे
- १२) कोपरगाव सहकारी साखर कारखाना, गौतमनगर, जि. अहमदनगर
- १३) वसंत सहकारी साखर कारखाना, एरंडोल, जि.जळगाव

ब) औरंगाबाद विभाग

- १) मांजरा सहकारी साखर कारखाना, विलासनगर, लातूर

क) पुणे विभाग

- १) विध्नहरी सहकारी साखर कारखाना, जुन्नर जिल्हा-पुणे
- २) श्रीराम सहकारी साखर कारखाना, फलटण, कोल्हापूर
- ३) शंकर सहकारी साखर कारखाना, सदाशिवनगर, माळशिरस, सोलापूर
- ४) सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते पाटील सहकारी साखर कारखाना, अकलूज
- ५) यंशवत सहकारी साखर कारखाना, थेऊर
- ६) इंदापूर सहकारी साखर कारखाना, इंदापूर
- ७) कृष्णा सहकारी साखर कारखाना, कऱ्हाड
- ८) पंचगंगा सहकारी साखर कारखाना, इचलकरंजी
- ९) श्री. सहकारी साखर कारखाना, वारणानगर
- १०) शेतकरी सहकारी साखर कारखाना, सांगली
- ११) कुंभी कासारी सहकारी साखर कारखाना, लि.कुडित्रे, जि.कोल्हापूर
- १२) विठ्ठल सहकारी साखर कारखाना लि.वेणूनगर (गुरसाळे), सोलापूर
- १३) राजारामबापू पाटील सहकारी साखर कारखाना, वाळवा.

कल्याणकारी कार्यक्रम :-

महाराष्ट्रातील विविध भागात मंडळाचे २२६ कामगार कल्याण केंद्र कार्यरत आहेत. सर्वसाधारणपणे या कामगार कल्याण केंद्रांमध्ये आयोजित करण्यात येणा-या कल्याणकारी कार्यक्रमांची विभागणी पुढीलप्रमाणे करता येईल.

अ) राष्ट्रीय पुरुष / थोर नेत्यांची जयंती / पुण्यतिथी दिन व अन्य राष्ट्रीय दिन :

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळाच्या वतीने अहवाल वर्षी राज्यातील सर्व केंद्रांमध्ये राष्ट्र पुरुष / थोर व्यक्तींची जयंती / पुण्यतिथी राष्ट्रीय दिन व अन्य राष्ट्रीय दिन कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

क्र.	कार्यक्रम	दिनांक	कार्यक्रमाचे स्वरूप
१.	महात्मा ज्योतिबा फुले जयंती	११ एप्रिल २०१७	प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला.
२.	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती	१४ एप्रिल २०१७	--"--
३.	महात्मा बसवेश्वर जयंती	२८ एप्रिल २०१७	--"--
४.	दहशतवाद व हिंसाचार विरोधी दिवस	२० मे २०१७	दहशतवाद व हिंसाचार विरोधी दिनानिमित्ताने दहशतवाद व हिंसाचार विरोधी प्रतिज्ञा घेण्यात आली.
५.	महाराणा प्रतापसिंह जयंती	२८ मे २०१७	प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला.
६.	अहिल्यादेवी होळकर जयंती	३१ मे २०१७	--"--
७.	राजर्षि शाहू महाराज जयंती	२६ जून २०१७	--"--
८.	वंसतराव नाईक जयंती	१ जुलै २०१७	--"--
९.	लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक जयंती	२३ जुलै २०१७	--"--
१०.	साहित्यरत्न अण्णाभाऊ साठे जयंती	१ ऑगस्ट २०१७	--"--
११.	क्रांतीसिंह नाना पाटील जयंती	३ ऑगस्ट २०१७	--"--
१२.	सद्भावना दिवस	२० ऑगस्ट २०१७	सद्भावना दिनानिमित्ताने सामुहिकपणे सद्भावना प्रतिज्ञा घेण्यात आली.
१३.	पंडित दिनदयाळ उपाध्याय जयंती- अंत्योदय दिवस	२५ सप्टेंबर २०१७	प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला.
१४.	महात्मा गांधी जयंती	२ ऑक्टोबर २०१७	--"--
१५.	लालबहादूर शास्त्री जयंती	२ ऑक्टोबर २०१७	--"--
१६.	महर्षि वाल्मिकी जयंती	५ ऑक्टोबर २०१७	--"--
१७.	डॉ.ए.पी.जे अब्दुल कलाम जयंती	१५ ऑक्टोबर २०१७	प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण

			करण्यात आला.
१८.	इंदिरा गांधी पुण्यतिथी व राष्ट्रीय संकल्प दिन	३१ ऑक्टोबर २०१७	--"---
१९.	वल्लभभाई पटेल जयंती व राष्ट्रीय एकता दिवस	३१ ऑक्टोबर २०१७	प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला व राष्ट्रीय एकता दिवस शपथ घेण्यात आली.
२०.	पंडित नेहरु जयंती	१४ नोव्हेंबर २०१७	प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला.
२१.	इंदिरा गांधी जयंती व राष्ट्रीय एकात्मता दिन	१९ नोव्हेंबर २०१७	प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला व राष्ट्रीय एकात्मतेची शपथ घेण्यात आली.
२२.	संविधान दिन	२६ नोव्हेंबर २०१७	संविधान दिवसानिमित्ताने भारतीय संविधानाच्या उद्देशिकेचे सामुहिक वाचन करण्यात आले.
२३.	सावित्रीबाई फुले जयंती	३ जानेवारी २०१८	प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला.
२४.	जिजाऊ माँसाहेब जयंती	१२ जानेवारी २०१८	--"---
२५.	स्वामी विवेकानंद जयंती	१२ जानेवारी २०१८	--"---
२६.	नेताजी सुभाषचंद्र बोस जयंती	२३ जानेवारी २०१८	--"---
२७.	संत सेवालाल जयंती	१५ फेब्रुवारी २०१८	--"---
२८.	छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती	१९ फेब्रुवारी २०१८	--"---
२९.	संत गाडगेबाबा महाराज जयंती	२३ फेब्रुवारी २०१८	--"---
३०.	यशवंतराव चव्हाण जयंती	१२ मार्च २०१८	--"---
३१	शहीद दिन	२३ मार्च २०१८	शहीद भगतसिंग, राजगुरु व सुखदेव यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आले.

वरील प्रमाणे सर्व राष्ट्र पुरुष/थोर व्यक्तींची जयंती /पुण्यतिथी व राष्ट्रीय दिन त्या त्या दिवशी प्रमुख पाहुण्यांच्या उपस्थितीत कार्यक्रम घेण्यात आले. तसेच अन्य राष्ट्रीय विशेष दिन कार्यक्रमांचे केंद्र व गट स्तरावर आयोजन करण्यात आले.त्या कार्यक्रमांची माहिती खालील प्रमाणे आहे.

१) आंतरराष्ट्रीय कामगार दिन व महाराष्ट्र दिन - १ मे २०१७

महाराष्ट्र दिन व कामगार दिनानिमित्त राज्यातील सर्व केंद्रावर व्याख्याने, परिसंवाद, सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

ठाणे गट कार्यालय अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, उल्हासनगरच्या माध्यमातून कल्याण डोंबिवली महानगरपालिका परिवहन सेवा, गणेशघाट आगार, कल्याण येथे दिनांक १ मे २०१७ रोजी सकाळी ९.०० वाजता गटस्तरीय आंतरराष्ट्रीय कामगार दिन व महाराष्ट्र दिन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमास कल्याण डोंबिवली महानगरपालिका परिवहन सेवेचे सभापती श्री.संजय पावशे, आगार व्यवस्थापक श्री.देविदास टेकाडे, कामगार नेते श्री.भानुदास यादव, कामगार नेते श्री.शरद जाधव आदी मान्यवरांची उपस्थिती लाभली.

मुंबई विभागाच्या अंधेरी गट कार्यालय अंतर्गत कामगार कल्याण भवन, अंधेरी येथे आंतरराष्ट्रीय कामगार दिन व महाराष्ट्र दिन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून श्री.दिलीप नलावडे, अध्यक्ष श्री सरस्वती सहकारी संस्था अंधेरी, कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान श्री.अभय सावंत, सरचिटणीस भारतीय कामगार सेना ब्रिक्स इंडीया युनिट, यांनी भूषविले. श्री.सत्यवान धुरी,साहित्यिक, श्री.रामकृष्ण देवलकर, गुणवंत कामगार आदी मान्यवर या प्रसंगी उपस्थित होते.

नागपूर गट कार्यालय अंतर्गत ललित कला भवन,चंदननगर येथे दिनांक १ मे २०१७ रोजी आंतरराष्ट्रीय कामगार दिन व महाराष्ट्र दिन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी श्री.अनिल वाकोडीकर, सेवानिवृत्त कामगार अधिकारी, एस.टी.महामंडळ तर प्रमुख पाहुणे म्हणून श्री.सौ.हेमा यावलकर, मुख्याध्यापिका गांधी विद्यामंदिर, सोमवारी पेठ, नागपूर आदि मान्यवर उपस्थित होते.

२) आंतरराष्ट्रीय योगा दिन : २१ जून २०१७

आजच्या धकाधकीच्या जीवनात मानसिक संतुलन, आरोग्याकरीता योगा ही काळाची गरज आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या धोरणानुसार महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळाच्या वतीने राज्यातील सर्व केंद्रावर आंतरराष्ट्रीय योगा दिनानिमित्त परिसंवाद, व्याख्यान आदि कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

अहवाल वर्षात पुणे विभागातील पुणे गट कार्यालयाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, सहकारनगर, पुणे येथे २१ जून २०१७ रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. या निमित्त व्याख्यानाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुण्या श्रीमती देवयानी वैदनकर (सा.का.व पोलिसमित्र), व्याख्यात्या श्रीमती श्रद्धा चव्हाण व रोशनी गुजर(योग तज्ञ , आनंद साधना केंद्र,पुणे), प्रशिक्षक श्रीमती प्राची गोडबोले (योग तज्ञ ,आनंद साधना केंद्र,पुणे) या उपस्थित होत्या.

ठाणे गट कार्यालया अंतर्गत कामगार कल्याण भवन, विक्रोळी येथे दिनांक २१ जून २०१७ रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमास प्रमुख वक्त्या डॉ.माधुरी मोहिते यांनी योगाचे महत्व विषद केले. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे श्री.प्रमोद

गुरव (योग शिक्षक) हे उपस्थित होते. सदर कार्यक्रमात १७० कामगार व कामगार कुटुंबिय सभासदांचा उत्फूर्त प्रतिसाद लाभला.

३) स्वातंत्र्य दिन-१५ ऑगस्ट २०१७

सर्व केंद्रस्तरावर प्रमुख पाहुण्यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात येते. ध्वजारोहण करतांना मुख्य आचारसंहिता अंमलात आणली जाते. त्यानुसार मंडळाच्या वतीने मध्यवर्ती कार्यालय, विभागीय कार्यालये, गट कार्यालये व केंद्र स्तरावर स्वातंत्र्य दिनानिमित्त ध्वजारोहण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

मंडळाच्या मध्यवर्ती कार्यालय, हुतात्मा बाबू गेनू मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन येथे सकाळी ८.०० वाजता ध्वजवंदनाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. मंडळाचे कल्याण आयुक्त श्रीमती अ.द.काकतकर यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात आले. यावेळी शिशु मंदिर मुलांना गोड खारुचे वाटप करण्यात आले. सदर कार्यक्रमास मध्यवर्ती कार्यालयाचे सर्व अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

ठाणे विभागातील कामगार कल्याण केंद्र, सावंतवाडी येथे सकाळी ८.०० वाजता स्वातंत्र्य दिनानिमित्त ध्वजारोहणाचा कार्यक्रम मोठ्या उत्साहात संपन्न झाला. श्री.बबन साळगावकर, नगराध्यक्ष, सावंतवाडी यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात आले. यावेळी सामुदायिक प्रतिज्ञा वाचन केले. या कार्यक्रमांला जेष्ठ नागरीक तसेच स्थानिक नागरिक बहुसंख्येने उपस्थित होते. यावेळी शिशुमंदिरच्या मुलांना पाहुण्यांच्या हस्ते खारु वाटप करण्यात आला.

४) प्रजासत्ताक दिन- २६ जानेवारी २०१८

मंडळाच्या वतीने मध्यवर्ती कार्यालय, विभागीय कार्यालये, गट कार्यालये व केंद्र स्तरावर प्रजासत्ताक दिनानिमित्त ध्वजारोहण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. यावेळी राष्ट्रगीत, सामुदायिक प्रतिज्ञा वाचन घेण्यात आले.

मध्यवर्ती कार्यालयातील हुतात्मा बाबू गेनू मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन येथे दि.२६ जानेवारी २०१८ रोजी सकाळी ८.०० वाजता ध्वजारोहणाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. मंडळाचे कल्याण आयुक्त मा. श्री.सतिश दाभाडे, मंडळाच्या सेवेतून निवृत्त होणारे कर्मचारी श्रीमती कल्पना शेडगे, सहाय्यक ग्रंथपाल यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात आले. यावेळी शिशु मंदिर मुलांना गोड खारुचे वाटप करण्यात आले. सदर कार्यक्रमास मध्यवर्ती कार्यालयाचे सर्व अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

ब) केंद्रस्तरावरील मासिक कार्यक्रम :

मंडळ कामगार व त्यांच्या कुटुंबियांकरीता विविध कल्याणकारी योजना, उपक्रम सातत्याने राबवित असते. त्यांचा प्रत्यक्ष सहभागाकरीता कामगार कल्याण भवन, ललित कला भवन, कामगार कल्याण केंद्र, उपकेंद्रावर मासिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येते. मासिक कार्यक्रमांच्या माध्यमातून पुरुष, महिला, मुले, मुली यांच्या करीता विविध विषयांवरील

प्रबोधनात्मक व्याख्याने, स्पर्धात्मक कार्यक्रम, मार्गदर्शन शिबिरे, सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजित केले जातात.

अहवाल वर्षात प्रामुख्याने व्याख्याने : व्यसनमुक्ती महिलांचा सहभाग, आर्थिक बचतीचे महत्त्व, जीवन विमा मार्गदर्शन, वृक्ष संवर्धन, शारिरीक तंदुरुस्ती व उपाय, किशोरवयीन मुलींच्या समस्या, ताणतणाव मुक्ती, क्षयरोग उपचार व काळजी, निसर्गाचे संतुलन कसे राखावे, गृह उद्योग व स्वयं रोजगार, बेटी बचावो-बेटी पढावो, वृद्धाश्रमाची वाढती समस्या व समाधान, गॅस बचतीचे महत्त्व, प्लॅस्टिकचे दुष्परिणाम, करिअर मार्गदर्शन, वीज बचतीचे महत्त्व, मधुमेह आजार काळजी व नियंत्रण आदी. **स्पर्धात्मक कार्यक्रम** : रांगोळी स्पर्धा, मेहंदी स्पर्धा, कॅरम स्पर्धा, पाककला स्पर्धा, निबंध स्पर्धा, स्मरणशक्ती स्पर्धा, सुंदर हस्ताक्षर स्पर्धा, कथाकथन स्पर्धा, भावगीत स्पर्धा, बुद्धिबळ स्पर्धा, स्लो सायकल स्पर्धा, चित्रकला स्पर्धा **शिबिर** : कायदे विषयक सल्ला, स्वयंरोजगार शिबिर, आदि, **सामाजिक** : वृक्ष संवर्धन, व्यसनमुक्ती, अंधश्रद्धा निर्मुलन, स्त्री भ्रूणहत्या आदि विषयावर आधारित पथनाटय, **सांस्कृतिक** : देशभक्तीपर गीत गायन, एकपात्री अभिनय, सुगम संगीत स्पर्धा, कला पथक, आदि कार्यक्रमांचे आयोजन प्रत्येक केंद्रावर करण्यात आले होते.

अहवाल वर्षात सात विभागिय कार्यालया अंतर्गत केंद्रामध्ये राज्यभरात एकूण १७८७ मासिक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

क) वैशिष्ट्यपूर्ण कार्यक्रम :

केंद्र परिसरातील कामगार व त्यांच्या कुटुंबियांच्या कार्यक्रमाची उपयुक्तता लक्षात घेऊन आरोग्य विषयक, सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षणिक, क्रीडा, रोजगार व स्वयंरोजगार आदि वैशिष्ट्यपूर्ण कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. अहवाल वर्षात आयोजित काही प्रमुख कार्यक्रमांचा तपशिल पुढील प्रमाणे.

१) मुंबई विभाग : १८६ वैशिष्ट्यपूर्ण कार्यक्रमांचे आयोजन					
अ. क्र.	केंद्राचे नाव	वैशिष्ट्यपूर्ण कार्यक्रम	दिनांक	प्रमुख पाहणे	प्रशिक्षणार्थी /लाभार्थी संख्या
१	का.क.भवन, अंधेरी	करिअर समुपदेशन करिअर मेळावा	२२ ते २४ एप्रिल २०१७	मा.श्री. रमेश लटके, आमदार	२६५
२	ल.क.भवन, नायगाव	जागतिक वृद्ध दिन (ज्येष्ठ नागरिकांसाठी आरोग्य शिबिर)	२६.१०.२०१७	डॉ.जावळेकर के.ई.एम हॉस्पिटल	१३७
३	का.क.केंद्र, घोडपदेव	ताण तणाव मुक्ती व व्यसनमुक्ती कार्यक्रम	२९.११.२०१७	श्री. नंदकुमार साटम सा.का.	१८०

४	ल.क.भवन, नायगाव	कर्करोग विकार रुग्णांकरीता ताण तणाव मुक्त मेळावा	११.०२.२०१८	मा.श्री.म्हात्रे, एच.आर.मॅनेजर (एल अॅण्ड टी)	२८९
२) ठाणे विभाग : १३५ वैशिष्टपूर्ण कार्यक्रमाचे आयोजन					
१	का.क.केंद्र पनवेल	आरोग्य तपासणी शिबिर	११.१०. २०१७	मा.श्री.प्रदिप गवस सभापती, नवी मुंबई महानगर पालिका	१४५
२	का.क.केंद्र, टागोरनगर	ड्रायक्लिनिंग व हायजेनिक प्रॉडक्ट शिबिर	२३.१०.१७ ते २७.१०.१७	श्रीमती शारदा कराळे	२४
३	का.क.केंद्र, उल्हासनगर	फायर अॅण्ड सेफ्टी अभ्यासक्रम	२७.१२. २०१७	श्री.ऋषीकेश जावळेकर रिजनल मॅनेजर	१२५
४	का.क.भवन, विक्रोळी	ज्वलेरी मेकींग प्रशिक्षण	२०.०२.१८ ते २८.०२.१८	डॉ.प्राची बेडेकर	४३
५	का.क.केंद्र, सावंतवाडी	नेत्र तपासणी शिबिर	३१.१०. २०१७	डॉ.दिपक तुपकर,प्राचार्य आर्युवेदिक कॉलेज	७६
६	का.क.केंद्र, रत्नागिरी	चला मधुमेह टाळूया मार्गदर्शन शिबिर	१.११.२०१७	श्री.राजेश शिंदे, एच.आर मॅनेजर, जे.के.फाईल	१०५
३) नाशिक विभाग : १६७ वैशिष्टपूर्ण कार्यक्रमाचे आयोजन					
१	ल.क.भ. सिडको	ज्येष्ठ नागरिकांसाठी मोफत योगा शिबिर	१५.०६.१७ ते २१.०६.१७	डॉ.बिपिन पाटील	६०
२	का.क.केंद्र, चितोड रोड, धुळे	वृक्षारोपण, वृक्ष दिंडी व व्याख्यान	०७.०७.१७	मा.श्री.रविंद्र जाधव उप आयुक्त,मनपा, धुळे	७०
३	का.क.केंद्र ओझर	पावसाळ्यातील आजार व उपचार	२८.०७.१७	डॉ.दिलिप के.मोहन	६०
४	का.क.केंद्र, पिप्राळा	एडस विषयावर जनजागृती	१६.०६.१७	श्री.महेंद्र खडके	१३५
५	का.क.केंद्र,अहमद नगर	दंतचिकित्सा शिबिर	२८.०६.१७	डॉ.प्रतिभा थोरात	१२०
६	का.क.भवन	मोफत कराटे	१.०७.१७ ते	श्री.दिपक भडांगे	८०

	सातपुर	प्रशिक्षण शिबिर	१०.०७.१७		
४) औरंगाबाद विभाग : १४३ वैशिष्टपूर्ण कार्यक्रमाचे आयोजन					
१	ल.क.भ. सिडको	रत्रीभूण हत्या पोस्टर प्रदर्शन व व्याख्यान	१७.०९. २०१७	श्री.मतीन अहमद बशीर माजी मंडळ सदस्य	१६७
२	का.क.केंद्र, देशपांडे हॉल	विविध प्रकारचे सुप बनविणे प्रशिक्षण शिबीर	२१.११.१७ ते २७.०१.१७	श्रीमती अनिता कुलकर्णी	४५
३	का.क.केद्र, वाळुज	सौंदर्य शास्त्र प्रशिक्षण	२२.०९.१७ ते ०४.१०.१७	सौ.अन्नपूर्णा चौधरी	३०
४	ल.क.भ. परभणी	जीन्स हॅण्ड बॅग प्रशिक्षण	२५.१०.१७ ते ३१.१०.१७	श्री.मंन्सुर पटेल,जिल्हा समन्वयक अधिकारी, म.रा.आ. महामंडळ	३०
५	का.क.केंद्र, परळी शहर	संगणक विषयक मार्गदर्शन शिबिर	२४.१०.१७ ते ३१.१०.१७	श्री.जी.एस.सौदाळे समुपदेशक	५०
६	का.क.केंद्र, बीड	महिलांसाठी कायदे विषयक शिबिर	२९.११.१७	श्री. सुहास पाटील , नगरसेवक	१५०
७	का.क.भवन लातूर	वेळेचे व्यवस्थापन	२८.१२.१७	प्रा.श्री.उमाकांत खानापुर	५०
५) अकोला विभाग : ८० वैशिष्टपूर्ण कार्यक्रमाचे आयोजन					
१	ल.क.भ. भिमनगर, अकोला	उन्हाळ्यातील आजार व उपाय	३१.०५.१७	डॉ.आर.रानडे	१५०
२	का.क.केंद्र, अकोट	गर्भाशयाचा कर्करोग प्रबोधन व काळजी	२०.११.१७ ते ३०.११.१७	डॉ.गुंजन वढणे	७५
३	का.क.केंद्र, रिसोड	चायनिज पदार्थ बनविणे प्रशिक्षण शिबिर	१८.१२.१७ ते २४.१२.१७	श्रीमती काजल अनिल पंत	३०
४	का.क.केंद्र वाशिम	नृत्य प्रशिक्षण शिबिर	२४.११.१७ ते ३१.११.१७	श्री.सुशिल मानवतकर	३८
५	का.क.केंद्र अकोटफैल	स्पर्धा परिक्षा मार्गदर्शन	१८.१२.१७	श्री.गोपी अग्निहोत्री	१२६

६) पुणे विभाग : १३६ वैशिष्टपूर्ण कार्यक्रमाचे आयोजन					
१	का.क.केंद्र सणसवाडी सेको टुल्स प्रा. लि.	रक्तदान शिबिर	२९.०६.२० १७	श्रीमती प्रतिक्षा भोसले आय.आर.सेको टुल्स	९०
२	का.क.केंद्र, पर्वती दर्शन	बॅग मेकिंग प्रशिक्षण	१३.११.१७ ते १८.११.१७	सौ.लता गौडा (सा.का)	३७
३	का.क.केंद्र पिंपरी	एकपात्री नाटय प्रयोग (मुलगी वाचवा)	२७.११.१७	श्रीमती शारदाताई मुंडे (समाजप्रबोधनकार)	१०५
४	का.क.केंद्र, घोरपडीगाव	हरी मुखे म्हणा – कवि संमेलन	१६.११.१७	ज्येष्ठ कवी सुरेश कंक कवीवर्य राज आहिरराव	६०
५	का.क.भवन संभाजीनगर	मायक्रोन पासून शोभेच्या वस्तु बनविणे	११.१२.१७ ते १५.१२.१७	सौ.राधिका पारकर (सा.का)	६२
६	का.क.केंद्र रविवारपैठ	व्यक्तिमत्व विकास व व्यसनमुक्ती व्याख्यान	०२.०९.१७	श्री.कल्याणराव काळे चेअरमन	३००
७	का.क.केंद्र कुर्डुवाडी	चित्र रेखाटन व रंगभरण प्रशिक्षण	१४.०४.१७ ते ३०.०४.१७	श्री.प्रविण जमादार, प्रोजेक्टर हेड	६०
८	का.क.केंद्र बिंदुचौक	वृक्षारोपण व चित्रफित सादरीकरण	०७.०७. २०१७	श्री.संतोष डकरे, एच.आर.मॅनेजर	१४६
९	का.क.केंद्र कागल	मोत्यांचे दागिने बनविणे	७.११.१७ ते १५.११.१७	सौ.आशा जगदाळे	५२
७) नागपुर विभाग : २२६ वैशिष्टपूर्ण कार्यक्रमाचे आयोजन					
१	का.क.केंद्र गोंदिया	ब्युटिपार्लर प्रशिक्षण शिबिर	२७.०६.१७ ते २७.०७.१७	सौ.अंबिका डडोटे	८५
२	का.क.केंद्र भंडारा	कब्बडी प्रशिक्षण शिबिर	२५.९.१७ ते ०१.१०.१७	श्री.शशिकांत हजारे	४९
३	का.क.केंद्र कामठी	एल.ई.डी.बल्ब तयार करणे	२९.१२.१७ व ३०.१२.१७	श्र.प्रदिप भुबर	३६

४	ल.क.भ. विनोबाग्राम	गरबा प्रशिक्षण शिविर	१४.०९.१७ ते २९.०९.१७	श्रीमती रिता ठक्कर	१६०
५	का.क.केंद्र हिंगणा	कर्करोग तपासणी शिविर	३०.१२.१७	डॉ.पवन अरगडे	१२०
६	का.क.केंद्र खापरखेडा	हार्डवेअर व बेसिक नेटवर्किंग प्रशिक्षण शिविर	०७.०१.१७ ते २२.०१.१७	श्री.शंकर घोरसे	५१
७	का.क.केंद्र मुलरोड	जीएसटी मार्गदर्शन शिविर	११.१२.१७	श्री.अजय बगमारे	६३
८	ल.क.भ.बंगाली कॅम्प	बेरोजगार उद्योग मार्गदर्शन शिविर	२२.१२.१७	सौ.भावना बोरकुटे	६०
९	का.क.केंद्र हिंगणघाट	गिफ्ट आर्टिकल प्रशिक्षण शिविर	१५.१२.१७	सौ.पुजा तिवाडे	५९
१०	का.क.भवन नागपुर	आर्युवेदिक उपचार मार्गदर्शन व आरोग्य तपासणी	२४.०८.१७	श्री.अमोल खोडे, अॅडमिन,पारिजातक हॉस्पिटल	१२७
११	का.क.भवन नागपुर	सॉफ्ट स्किल डेव्हलपमेंट	१२.१०.१७	सौ.निता ठाकरे, सदस्य महिला आयोग	९०
१२	का.क.भवन नागपुर	अॅडव्हान्स अकॉउन्सी विथ जीएसटी प्रशिक्षण	२०.०२.१७ ते १२.३.१८	श्री.रुपेश मेश्राम, उपसंपादक, दै.सकाळ	४५

अहवाल वर्षी राज्यात एकूण १,०८५ वैशिष्टपूर्ण कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले आहे.

करिअर गाईडंस कार्यशाळा (इ.१० वी ते पदवी, पदव्युत्तर कामगार पाल्यांसाठी)

मंडळाच्या वतीने सन २०१७-१८ या वर्षामध्ये राज्यातील कामगारांच्या पाल्यांना विविध करिअरच्या संधीबाबत माहिती व्हावी तसेच त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास व्हावा या उद्देशाने ड्रीम वे फाउंडेशन, पुणे याच्या सहकार्याने मंडळाच्या सात विभागीय कार्यालयातील केंद्रामध्ये करीयर गाईडंस कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते.

सदर कार्यशाळेत विविध क्षेत्रात असलेल्या करीअरच्या संधी, त्याची पुर्व तयारी, व्यक्तिमत्व विकास आदि बाबत सखोल मार्गदर्शन करण्यात आले.

ठाणे विभागाच्या ठाणे गट कार्यालय (६) व चिपळूण (२) गट कार्यालया अंतर्गत करिअर गाईडंसचे ०८ कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले होते. यामध्ये एकूण २५१ कामगार पाल्यांनी सहभाग घेतला.

गट कार्यालय, ठाणे यांच्या वतीने सहा करिअर गाईडंस कामगार कल्याण भवन, विक्रोळी येथे कामगार पाल्यांकरीता करिअर गाईडंस शिबीराचे दिनांक १९ मार्च २०१८ रोजी करण्यात आले होते. सदर शिबिरात ड्रीम वे फाउंडेशनचे श्री.राजेश मेहेंदळे यांनी विविध क्षेत्रात असलेल्या करीअरच्या संधी,त्याची पुर्व तयारी,व्यक्तिमत्व विकास आदि बाबत सखोल मार्गदर्शन केले. सदर शिबिरात १० वी ते पदवी,तांत्रिक शिक्षण घेत असलेल्या ४८ कामगार पाल्यांनी सहभाग घेतला.

पुणे विभागाच्या गट कार्यालय पुणे (४) , सोलापुर गट कार्यालय (१२), कोल्हापुर गट कार्यालय (२) येथे ड्रीम वे फाउंडेशन, पुणे यांच्या एकूण १८ करिअर गाईडंस कार्यशाळा आयोजित करण्यात आल्या होत्या. सदर कार्यशाळेत ४८८ कामगार पाल्यांनी सहभाग घेतला.

नागपुर विभागातील गट कार्यालय नागपुर -१ (११), गट कार्यालय,नागपूर-२ (५),गट कार्यालय,चंद्रपूर (३), का.क.भवन,नागपूर (३) येथे ड्रीम वे फाउंडेशन, पुणे यांच्या एकूण १८ करिअर गाईडंस कार्यशाळा आयोजित करण्यात आल्या होत्या. सदर कार्यशाळेत ७४५ कामगार पाल्यांनी सहभाग घेतला.

अकोला विभागाच्या गट कार्यालय ,अकोला (०९) , अमरावती गट कार्यालय (०५), येथे ड्रीम वे फाउंडेशन, पुणे यांच्या एकूण १४ करिअर गाईडंस कार्यशाळा आयोजित करण्यात आल्या होत्या. सदर कार्यशाळेत ५२० कामगार पाल्यांनी सहभाग घेतला. त्याचप्रमाणे विभागीय कार्यालय,मुंबई,नाशिक व औरंगाबाद अंतर्गत कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले.

ड) कामगार वसाहतीत कल्याण कार्य :

मंडळाने मान्यता दिलेल्या वसाहतीत दर तीन महिन्यातून एकदा सामाजिक, सांस्कृतिक, क्रीडात्मक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येते. यामध्ये प्रामुख्याने बाल चित्रकला स्पर्धा, प्रबोधनात्मक पथनाटय, सांस्कृतिक कार्यक्रम, कवि संमेलन, निबंध स्पर्धा आदि कार्यक्रमाचे आयोजित केल जातात.

नागपूर विभागातील का.क.केंद्र, कामठी अंतर्गत नया गोदाम वसाहत येथे दि.१६ डिसेबर २०१७ रोजी स.११.०० वा. चित्रकला स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून सौ.पुष्पलता कायरवार उपस्थित होते.

पुणे विभागातील का.क.केंद्र, उद्योगनगर अंतर्गत आकुर्डी, पुणे वसाहत येथे दि.३१ मे २०१७ रोजी सायंकाळी ५.०० वा. आईच्या काळजातून-स्त्री भ्रूण हत्या या विषयावर एकपात्री नाट्यप्रयोग सादर करण्यात आला. सदर कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून सौ.ज्योतीताई ढोके (बचतगट महासंघ अध्यक्ष) उपस्थित होत्या तर सौ.शारदाताई मुंडे यांनी एकपात्री नाट्यप्रयोग सादर केला.

औरंगाबाद विभागातील ल.क.भवन, सिडको अंतर्गत हर्सुल कामगार वसाहतीत सांस्कृतिक कार्यक्रम दि.३० जानेवारी २०१८ रोजी दु.३.०० वा. आयोजित करण्यात आला. सदर कार्यक्रमांमध्ये श्री. भगवान पाटील (सामाजिक कार्यकर्ते) हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते, तर गोंधळी समाज विकास कला मंच यांनी पारंपारिक लोककला सादर केली.

नाशिक गटातर्गत का.क.भवन,सातपूर अंतर्गत सातपूर येथील वसाहतीमध्ये दि.९ नोव्हेंबर २०१७ रोजी दु.३०० वाजता बेट्टी बचाव जनजागृती ही काळाची गरज आहे या विषयावर पथनाट्य सादर करण्यात आले. या कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून जेष्ठ नागरीक श्री.राधाकिसन वाघ हे उपस्थित होते तर श्री.अतुल महानवार यांनी सादरीकरण केले.

इ)केंद्र स्तरावरील कार्यक्रम :

१)राष्ट्रीय सप्ताह

दिनांक ६ ते १३ एप्रिल २०१७ या राष्ट्रीय सप्ताहाच्या कालावधीत मंडळाच्या विभाग,गट व केंद्र स्तरावरील स्व-मालकीच्या सर्व इमारतीवर राष्ट्रध्वज फडकविण्यांत आले.

२) जनजागृती मेळावा

मंडळाच्या वतीने राबविण्यात येणारे विविध कल्याणकारी कार्यक्रम, उपक्रम, योजना यांची माहिती कामगार व त्यांच्या कुटुंबियांपर्यंत प्रभावीपणे पोहोचविण्यासाठी जनजागृती मेळाव्याचे आयोजन करण्यात येते.

लातूर गट कार्यालयाच्या वतीने महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी मर्यादित, लातूर परिमंडळ कार्यालय येथे दि.१५ ऑगस्ट २०१७ रोजी सकाळी १०.०० वाजता कामगार जनजागृती मेळाव्याचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी म.रा.वि.वि.कं. लातूर परिमंडळचे मुख्य अभियंता श्री राजाराम गरड, प्रमुख पाहुणे म्हणून लातूर परिमंडळचे कामगार अधिकारी श्री.महेंद्र बागुल, कंपनीतील सर्व कामगार व गुणवंत कामगार आदि मान्यवर उपस्थित होते.

३)महिला व बेरोजगार यांच्यासाठी गृहउद्योग आणि दुय्यम व्यवसायासाठी प्रशिक्षण कार्यक्रम

कामगार, कामगार कुटुंबिय महिला व कामगार कुटुंबातील बेरोजगार व्यक्तिसाठी गृहउद्योग व दुय्यम व्यवसाय सुरु करण्यासाठी प्रशिक्षण कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येते.

गट कार्यालय ठाणे अंतर्गत कामगार कल्याण भवन, आनंदनगर येथे केक व आयसिंग मेकींग प्रशिक्षण शिबीर दिनांक १५ ते २१ जानेवारी २०१८ या कालावधीत आयोजित करण्यात आले. सदर शिबीरामध्ये कामगार कुटुंबिय महिलांना विविध प्रकारच्या ग्रॅन्डिडी केक, डिजीटल फोटो केक, डॉट केक आदी बनविण्याचे प्रशिक्षण देण्यांत आले. श्रीमती राजश्री पवार यांनी सदर शिबीरामध्ये प्रशिक्षण दिले. सदर शिबीरात एकूण २६ प्रशिक्षणार्थी सहभागी होते.

गट कार्यालय पुणे अंतर्गत कामगार कल्याण भवन,संभाजीनगर, पुणे येथे दिनांक ११ ते १५ डिसेंबर २०१७ या कालावधीत मायक्रॉन वायर पासून शोभेच्या वस्तू बनविणे प्रशिक्षण शिबीराचे आयोजन करण्यात आले. शिबीरात ६२ प्रशिक्षणार्थीनी सहभाग घेतला. श्रीमती ललिता भांगरे यांनी प्रशिक्षणार्थींना प्रशिक्षण दिले.

४) शिशु मंदिर व इंग्रजी बालवाडी मुलांची वैद्यकिय तपासणी

राज्यातील सर्व केंद्रांमधील शिशु मंदिर व इंग्रजी बालवाडीतील मुलांचे आरोग्य सुदृढ व निरोगी रहाण्यासाठी शिशुमंदिर मुलांची माहे जुलै आणि डिसेंबर मध्ये बालरोग तज्ञ डॉक्टरांकडून आरोग्य तपासणी करण्यात येते. यावेळी पालकांनाही मुलांच्या आरोग्याबाबत मार्गदर्शन करण्यात येते.

त्यानुसार सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षात माहे जुलै व डिसेंबर २०१७ मध्ये वर्षातून दोनवेळा मंडळातील सर्व केंद्रातील शिशु मंदिर मुलांची बालरोग तज्ञ डॉक्टरांकडून वैद्यकिय तपासणी करून घेण्यांत आली.

५) कामगार कल्याण कार्याचा वर्धापन दिन – २२ नोव्हेंबर २०१७

मंडळाच्या वतीने २२ नोव्हेंबर हा कामगार कल्याण कार्याचा वर्धापन दिन म्हणून साजरा केला जातो. राज्यातील मंडळाच्या सर्व केंद्रांमध्ये २२ नोव्हेंबर २०१७ हा कामगार कल्याण कार्याचा वर्धापन दिन साजरा करण्यांत आला. सदर दिवशी सर्व केंद्रांमधून शिशु मंदिर मुलांना गोड खारुचे वाटप करण्यांत आले. महिला मेळावा, महिलांसाठी हळदी-कुंकु समारंभ, युवकांसाठी कॅरम/बुध्दीबळ व टेबल टेनिस स्पर्धेचे तसेच लहान मुलांच्या व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी वेशभुषा इत्यादी विविध स्पर्धांचे आयोजन करण्यांत आले.

वरळी गट कार्यालयाच्या वतीने ललित कला भवन, ना.म.जोशी मार्ग येथे कामगार कल्याण वर्धापन दिनाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. यानिमित्त विविध स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले होते. याप्रसंगी महाराष्ट्र बँक व्यवस्थापक तथा शिव छत्रपथी पुरस्कार विजेते श्री. महेंद्र तांबे आदि मान्यवर उपस्थित होते. यानिमित्त सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

गट कार्यालय नागपुर -१ अंतर्गत येणाऱ्या कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजीनगर येथे कामगार कल्याण कार्याच्या वर्धापन दिनानिमित्त महिला मेळावा व विविध स्पर्धांचे आयोजन करण्यांत आले. सदर कार्यक्रमाला श्रीमती मनिषा पापडकर (सामाजिक कार्यकर्त्या), डॉ. राजेश नाईक (आरोग्य व कुटुंब कल्याण, भारत सरकार) हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. पाहुण्यांच्या हस्ते स्पर्धेतील विजेत्यांना बक्षिसांचे वाटप करण्यात आले. शिशु मंदिरातील मुलांना गोड खारु वाटप करण्यात आला.

६) शिशु मंदिर मुलांची सहल

राज्यातील मंडळाच्या सर्व शिशु मंदिर मुलांची वर्षातून एकदा माहे डिसेंबर/जानेवारीमध्ये निसर्गरम्य ठिकाणी सहलीचे आयोजन करण्यांत येते.

औरंगाबाद गटांतर्गत ल.क.भवन उस्मानपूरा, ल.क.भवन सिडको, का.क.भवन कोतवालपूरा, का.क.भवन बजाजनगर, का.क.केंद्र छावनी, का.क.केंद्र देशपांडे हॉल, का.क.केंद्र वाळूज, का.क.केंद्र रांजणगाव, का.क.उपकेंद्र भावसिंगपूरा, का.क.उपकेंद्र मुकुंदवाडी, का.क.उपकेंद्र शहाबाजार, का.क.उपकेंद्र शिवाजीनगर येथील शिशुमंदिर मुलांची

सहल वाहतूक उद्यान, सिडको, औरंगाबाद येथे नेण्यात आली होती. यावेळी शिशुमंदीर मुलांना सकस आहार, फळे आदी देण्यात आली.

अकोला गटांतर्गत ल.क.भ.अकोला, का.क.केंद्र पोळाचौक, अकोला, का.क.केंद्र अकोटफैल अकोला, का.क.केंद्र उमरी अकोला, का.क.केंद्र शिवनी, येथील शिशुमंदीर मुलांची सहल अन्नपूर्णा माता मंदिर, रेल्वे गेटजवळ अकोला येथे नेण्यात आली. यावेळी शिशुमंदीर मुलांना सकस आहार, फळे आदी देण्यात आली.

७) कामगार व कामगार कुटुंबियांसाठी लांब पल्ल्यांची सहल

मंडळाच्या वतीने कामगार व कामगार कुटुंबियांसाठी औद्योगिक, भौगोलिक, ऐतिहासिक व प्रेक्षणीय स्थळे पाहण्यांसाठी वार्षिक दूर पल्ल्यांच्या सहलीचे आयोजन करण्यांत आले.

नाशिक गटांतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, संगमनेर येथील कामगारांची सहल टाकेद, टहाकरी देवी, ता.अकोले पट्टा किल्ला ता.सिन्नर येथे आयोजित करण्यात आली होती. कामगार कल्याण केंद्र, सिन्नर येथील कामगारांची सहल श्री क्षेत्र त्रंबकेश्वर येथे आयोजित करण्यात आली होती. तर ललित कला भवन, सिडको, कामगार कल्याण केंद्र, बुधवार पेठ व कामगार कल्याण भवन, सातपूर येथील कामगारांची सहल सापुतारा, वणी येथे आयोजित करण्यात आली होती. विभागनिहाय सहलींची संख्या खालीलप्रमाणे आहे.

दूर पल्ल्यांच्या कामगार सहली

अ.क्र	विभाग	सहली	लाभार्थी संख्या		एकूण संख्या
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	
१	मुंबई	-	-	-	-
२	ठाणे	७	१७८	९२	२७०
३	पुणे	७	११७	१६६	२८३
४	नाशिक	५	१००	१००	२००
५	अकोला	१	२०	२०	४०
६	औरंगाबाद	-	-	-	-
७	नागपूर	९	२३०	१२०	३५०
एकूण		२९	६४५	४९८	११४३

फ) गटस्तरीय कार्यक्रम :

१) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती- दिनांक १४ एप्रिल २०१७

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १२६ व्या जयंती निमित्त दिनांक १४ एप्रिल २०१७ रोजी राज्यातील मंडळाच्या सर्व गटस्तरावर परिसंवाद, व्याख्यानमाला, भीम गीतगायन आदी कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते. केंद्रस्तरावर डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून आदरांजली वाहण्यात आली.

मुंबई विभागातील नायगांव, वरळी, अंधेरी गटस्तरावरील एका केंद्रावर डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जीवनकार्यावर परिसंवाद कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

वरळी येथील गटस्तरीय कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे श्री.विजय भणगे (सामाजिक कार्यकर्ते) हे उपस्थित होते. वक्ते श्री. गुणपाल जाधव यांनी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जीवन कार्यावर आधारित प्रबोधनात्मक माहिती दिली. अंधेरी येथील गटस्तरावर सामाजिक कार्यकर्ते श्री.महेश आसोलकर यांच्या हस्ते डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला

औरंगाबाद विभागातील औरंगाबाद, नांदेड, लातूर गट कार्यालय अंतर्गत डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १२६ वी जयंती निमित्त परिसंवाद आयोजित करण्यात आला होता. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे जीवन कार्य, स्वातंत्र्य लढ्यातील योगदान, भारताची संविधान निर्मिती या विषयावर व्याख्यात्यांनी बोधप्रद माहिती सांगितली. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून श्री.विनोद फरकाडे (सामाजिक कार्यकर्ता) हे उपस्थित होते. सदर परिसंवादात श्री.राहूल वेलदोडे व श्री.शेख शाहेद यांनी सहभाग घेतला.

नांदेड येथील गटस्तरावरील कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे सामाजिक कार्यकर्ते श्री.विलास पिंपरवार यांच्या हस्ते डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी श्री.बालाजी मोटरवार हे होते. परिसंवाद कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर परिसंवादात श्री.पी.वाय.तोटेवाड व श्री.गणेशजी तायडे यांनी सहभाग घेतला.

२) स्पर्धा परीक्षा पूर्वप्रशिक्षण

महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या / पूर्ण झालेल्या कामगार व कामगार कटुंबियांकरीता स्पर्धा परिक्षांची पूर्व तयारी कशी करावी. तसेच अभ्यासक्रम / स्पर्धा परिक्षा स्वरूप इत्यादीबाबत माहिती देऊन पूर्व प्रशिक्षण देण्यात येते.

अकोला विभागाच्या वतीने अकोला गट कार्यालयाच्या अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, अकोट येथे दिनांक २०.११.२०१७ ते दिनांक ३०.११.२०१७ या कालावधीत स्पर्धा परिक्षा मार्गदर्शन शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर शिबिरात श्रीमती रश्मी शर्मा व गौरव झवर यांनी मार्गदर्शन केले.

कामगार कल्याण केंद्र, बुलढाणा येथे दिनांक २६.१०.२०१७ रोजी स्पर्धा परिक्षा मार्गदर्शन शिबिर आयोजित करण्यात आले होते. सदर शिबिरात श्री.डोसे,श्री.वायाब व श्री.तायडे यांनी मार्गदर्शन केले.

३) मैदानी खेळ प्रशिक्षण शिबिर

कामगारांच्या मुलांमध्ये खेळांची आवड निर्माण व्हावी, त्यांच्या क्रीडा कलागुणांना प्रेरणा मिळावी व त्यांना तंत्रशुद्ध प्रशिक्षण मिळून चांगले खेळाडू तयार व्हावेत म्हणून मंडळाच्या वतीने विविध खेळांची प्रशिक्षण शिबिरे आयोजित करण्यात येतात.

नागपुर गट कार्यालय-१ चंदननगर अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, भंडारा येथे कबड्डी प्रशिक्षण शिबीराचे आयोजन दिनांक २५.०९.२०१७ ते दिनांक ०१.१०.२०१७ या कालावधीत करण्यात आले होते. सदर शिबीरात ४९ शिबीरार्थींनी सहभाग घेतला होता. शिबीराचे संयोजन प्रशिक्षक श्री.शशिकांत हजारे यांनी केले. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे श्री.संजय जोशी हे उपस्थित होते.

४) १० वी व १२ वी नंतर पुढे काय ? मार्गदर्शन शिबीर

विद्यार्थ्यांना १० वी व १२ वी नंतर पुढे काय ? हा प्रश्न विद्यार्थी व पालक यांना नेहमीच भेडसावत असतो. आपल्या पाल्यांना पुढे कोणत्या शाखेत पाठवायचे हा प्रश्न सतावत असतो. याकरिता महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळामार्फत १८ गट स्तरावर १० वी व १२ वी नंतर पुढे काय ? मार्गदर्शन शिबीराचे आयोजन करण्यात येते. सदर शिबीराच्या माध्यमातून पदवी, पदविका, अभियांत्रिकी, माहिती तंत्रज्ञान, विविध कोर्स, प्रशिक्षण संस्था याबाबतची माहिती या शिबीरातून मुलांना व पालकांना दिली जाते. यामुळे पालकांना आपल्या मुलाचा कल व रुची कोणत्या अभ्यासक्रमात आहे हे ओळखून निर्णय घेणे सोयीचे होते.

ठाणे गट कार्यालयार्गत कामगार कल्याण केंद्र, राबोडी येथे दिनांक १.०६.२०१७ ते दिनांक ३.०६.२०१७ या कालावधीत दुपारी ३.०० वाजता १० वी व १२ वी नंतर पुढे काय ? मार्गदर्शन शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर शिबीरात संगणकावरील अभ्यासक्रम, वैद्यकिय अभ्यासक्रम, १०वी नंतर विविध अभ्यासक्रम, औद्योगिक प्रशिक्षण, कृषी अभ्यासक्रम, तांत्रिक अभ्यासक्रम आदी विषयावर श्रीमती अर्चना भालेराव, श्री.त्र्यंबक गव्हाळे, श्री.बी.आर.पाटील सौ.प्रेरणा कदम यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुण्या नुतन विद्यालयाच्या प्राध्यापिका श्रीमती उषा शेटी या उपस्थित होत्या.

गट कार्यालय नागपूर-१ चंदननगर अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, खापरखेडा येथे दिनांक २२.५.२०१७ ते २४.५.२०१७ या कालावधीत सकाळी ९ ते १२ या वेळेत १० वी व १२ वी नंतर पुढे काय ? मार्गदर्शन शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर शिबीरात श्री.प्रदिप कमाले-स्पर्धा परिक्षा, श्री.गुलाब शबार (रोजगाराच्या विविध संधी); श्री.दिलिप लांजेवार (आय.टी.आय.रोजगार); श्री.वामन नाकार्डे (तांत्रिक क्षेत्र); डॉ.चंद्रशेखर कावळे (वैद्यकिय क्षेत्रातील संधी); श्री.सुनिल ऊके (संगणक द्वारा रोजगार) यांनी मार्गदर्शन केले.

५) रोजगार व स्वयंरोजगार शिबिर

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ नेहमीच कल्याणकारी कार्यक्रमांच्या माध्यमातून सर्व केंद्रांमधून कामगार व कामगार कुटुंबियांच्या विकासाकरिता स्वयंरोजगार प्रशिक्षण शिबिर माफक शुल्काच्या स्वरूपात आयोजन करीत असते. शिबीरामध्ये भाग घेतल्यावर सर्वच स्वयंरोजगार सुरु करतील असे नाही. म्हणून केंद्र व राज्य सरकारच्या स्वयंरोजगार विषयक योजनांची माहिती,

धोरणे, बाजारात उपलब्ध होणारा कच्चा माल, बाजारपेठ व विक्री, प्राथमिक समस्या व उपाय, रोजगाराच्या संधी, बँक व खाजगी संस्थामधून होणारा वित्त पुरवठा अशा विविध विषयावर चर्चासत्रे व व्याख्याने आयोजित करण्यात आली होती.

नाशिक विभागातील गट कार्यालय, नाशिक अंतर्गत कामगार कल्याण भवन, दोंडाईचा येथे दिनांक २६.०५.२०१७ ते दिनांक ३१.०५.२०१७ रोजी सकाळी ११.०० वाजता रोजगार व स्वयंरोजगार प्रशिक्षण शिबीर कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमास श्रीमती मोहिनी पाटील(समुह संघटक), श्री.श्रीराम पानपाटील(सामाजिक कार्यकर्ते), श्री.सदाशिव भालकर (मुख्याध्यापक), श्री.जितेंद्र धाकट (कृषी अधिकारी), श्री.वाय.जी.पाडवी (उद्योग निरीक्षक), श्री.संजय गोसावी (समन्वयक), सौ.लता पाटील (मुख्याध्यापिका) यांनी विविध उद्योगांविषयी माहिती दिली. तसेच नवीन होतकरु उद्योजकांना मार्गदर्शन करण्यात आले.

नागपूर विभागातील गट कार्यालय, चंद्रपूर अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, बल्लारपूर येथे दिनांक २१.०६.२०१७ ते दिनांक २३.०६.२०१७ या कालावधीत रोजगार आणि स्वयंरोजगार मार्गदर्शन प्रशिक्षण शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. म.औ.वि.महामंडळाचे श्री.विलास मालाधारी, जिल्हा मध्यवर्ती सह बँक चंद्रपूर चे श्री.मनिज घिवे, एल.आय.सी बल्लारपूरच्या सौ.अनुसया कांबळे यांनी विविध रोजगाराच्या संधी या विषयावर मार्गदर्शन केले. सदर शिबिरात ५६ शिबिरार्थींनी सहभाग घेतला.

६) वासंतिक व्याख्यानमाला

वैचारिक व प्रबोधन क्षेत्रात मंडळाच्या व्याख्यानमालेने नेहमीच समाजापुढे एक आदर्श प्रस्थापित केला आहे. अहवाल वर्षात देखील महाराष्ट्रातील सर्व गट कार्यालयांतून या प्रबोधनात्मक वासंतिक व्याख्यानमाला आयोजित करण्यात आली होती.

ठाणे विभागातील गट कार्यालय, ठाणे येथील कामगार कल्याण केंद्र, वर्तकनगर येथे दिनांक ६.६.२०१७ ते दिनांक ८.६.२०१७ या कालावधीत दररोज सायंकाळी ४.०० वाजता वासंतिक व्याख्यानमाला आयोजित करण्यात आली होती. व्याख्यानमालेचे उद्घाटन श्रीमती छाया राव (माजी नगरसेविका) यांनी केले. सदर व्याख्यानमालेत श्री.मनिष वाघमारे (आरोग्य संवर्धन), प्रा.मच्छिंद्र मुंढे,(ज्ञानसाधना काळाची गरज),डॉ.मनिष ठक्कर (योगा) श्री.विवेक भोसले (रोजगार व स्वयंरोजगार), श्री.त्र्यंबक गव्हाळे(ताणतणाव), श्रीमती रंजना कोळी (महिलांवरील अत्याचार) या विषयावर प्रबोधनात्मक व्याख्याने मान्यवरांनी दिली.

नागपूर विभागांतर्गत येणाऱ्या गट कार्यालय, चंदननगर, नागपूर अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, गोंदिया येथे दिनांक १८.५.२०१७ ते दिनांक २०.५.२०१७ या कालावधीत दररोज सायंकाळी ६.०० वाजता वासंतिक व्याख्यानमाला आयोजित करण्यात आली होती. सदर व्याख्यानमालेत डॉ.जगन्नाथ राऊत(मानसिक रोग), श्री.भास्करराव(बँकेचे व्यवहार कसे करावे), श्रीमती कृतिका गांगडे(कामगार व त्याचा आहार), श्रीमती आशाताई ठाकूर(आजच्या युवकांची व्यसनाधिनता), श्री.बेगरामजी पारधी (कामगार व कामरांच्या हिताचे फायदे) व श्री.राहुल मदनकर(कामगारांसाठी कॅशलेस व्यवहार)यांनी विविध सामाजिक विषयावर व्याख्यान दिले.

७) व्यक्तिमत्त्व विकास शिबिर

कामगार आणि त्यांच्या कुटुंबाचा गुणात्मक विकास व्हावा यादृष्टीने आरोग्य विषयक क्रीडा, सांस्कृतिक, अध्यात्मिक विषयाच्या माध्यमाने संस्कार वर्ग, संभाषण कौशल्य आदी विविध विषयावर व्यक्तिमत्त्व विकास शिबीराचे आयोजन करण्यात येते.

औरंगाबाद विभागातील गट नांदेड अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, मिल, नांदेड येथे दिनांक १९.६.२०१७ ते दिनांक २६.६.२०१७ या कालावधीत दररोज दुपारी २.०० वाजता व्यक्तिमत्त्व विकास शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर शिबीरात व्यक्तिमत्त्व विकास, चित्रकला, योगा, नृत्य, कथाकथन, निबंध लेखन, बुद्धीबळ, सामान्य ज्ञान, हस्ताक्षर, याबाबत प्रशिक्षण देण्यात आले. सदर शिबीरात श्री.सुशील सावंत, श्री.सय्यद नबीद, श्री.रविंद्र कोमटी, श्री.तुकाराम काळे, श्री.प्रभाकर शिंदे आदी मान्यवरांनी प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्षपद श्री.एस.एस.शेख यांनी भुषविले.

पुणे विभागातील गट पुणे अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, घोरपडीगांव, पुणे येथे दिनांक १९.५.२०१७ ते दिनांक ३१.५.२०१७ या कालावधीत सायंकाळी ४.०० ते ६.०० या वेळेत व्यक्तिमत्त्व विकास शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर शिबीरात श्री.उध्दव कानडे, प्रबोधनकार शारदा मुंडे, प्रा.के.एस.जगताप, श्री.भास्कर शिंदे यांनी संत तुकाराम ते संत गाडगेबाबा, वक्तृत्व, कर्तृत्व व नेतृत्व, भारतीय संस्कृती व व्यक्तिमत्त्व आणि युवकांची प्रेरणा स्वामी विवेकानंद या विषयांवर मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्षपद पत्रकार श्री.संजय शिंदे यांनी भुषविले तर प्रमुख पाहुणे म्हणून कामगार प्रतिनिधी श्री.नंदकुमार शिंदे हे उपस्थित होते.

८) विविध आस्थापनांच्या व्यवस्थापकांकरीता चर्चासत्र

मंडळाच्या योजना, उपक्रम व कार्यक्रम यांची माहिती कामगारांपर्यंत पोहोचविण्याकरीता विविध आस्थापनांचे मुख्य व्यवस्थापक, व्यवस्थापक (मानव संसाधन), कामगार कल्याण अधिकारी, कामगार अधिकारी यांचे चर्चासत्र आयोजित करून त्यांना माहिती देण्यात आली.

औरंगाबाद विभागाच्या अंतर्गत लातूर गटस्तरावरील कामगार कल्याण केंद्र, परळी शहर येथे दिनांक २६.८.२०१७ रोजी दुपारी २.०० वाजता विविध आस्थापनांचे कामगार प्रतिनिधी व एच.आर.अधिकारी यांच्याकरीता चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे महावितरणचे अभियंता, श्री.विजयकुमार वखटकर, राज्य परिवहन मंडळाचे लेखाधिकारी, श्री.तानाजी वाघ हे कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी होते.

९) मंडळाचा वर्धापन दिन - दिनांक १ जुलै २०१७

कामगार कल्याण कार्याची सुरुवात स्वातंत्र्यपूर्व काळातच झाली. मात्र १ जुलै, १९५३ रोजी स्वतंत्र अशा मुंबई कामगार कल्याण मंडळाची स्थापना तात्कालिन शासनाने केली. त्यामुळे १ जुलै हा दिवस मंडळाचा वर्धापन दिन म्हणून साजरा करण्यात येतो. अहवाल वर्षी ६४वा वर्धापन दिन मोठ्या उत्साहात राज्यातील गट कार्यालये, विभागीय कार्यालयाच्या स्तरावर साजरा करण्यात आला.

मंडळाच्या मुख्यालयामध्ये हुतात्मा बाबू गेनू मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन, एलफिन्स्टन, मुंबई येथे वर्धापन दिनानिमित्त स्वागत समारंभाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. कार्यक्रमासाठी माजी कामगार राज्यमंत्री व मंडळाचे अध्यक्ष, मा.श्री.राजेंद्र गावित, माजी नगरपाल, श्री.जगन्नाथराव हेगडे, सुप्रसिद्ध सिने व नाट्य अभिनेते संजय खापरे, शाहिर मधुकर नेराळे, कल्याण आयुक्त, सतिश दाभाडे तसेच सिने, नाट्य व विविध क्षेत्रातील अनेक मान्यवर, मंडळाचे सेवानिवृत्त अधिकारी/कर्मचारी, यांनी वर्धापन दिन कार्यक्रमाला भेट देऊन मंडळाला शुभेच्छा दिल्या. शासनाच्या वृक्षारोपण कार्यक्रमात सहभागी होऊन वृक्षारोपणाचा शुभारंभ यावेळी करण्यात आला. कामगार क्रीडा भवनाच्या आवारात यावेळी मान्यवरांच्या हस्ते वृक्षारोपण करण्यात आले. तसेच सर्व मान्यवरांना तुळशीचे रोप भेट देऊन त्यांचा सत्कार करण्यात आला. वृक्षारोपणाचा संदेश देणाऱ्या खास पिशव्या बनविण्यात आल्या होत्या. यावेळी ओमकार आर्ट प्रॉडक्शन प्रस्तुत गीत सरगम या संस्थेचा मराठी व हिंदी गीतांचा संगीतमय सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता.

नागपूर विभागाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजी नगर, नागपूर येथे १ जुलै रोजी मंडळाच्या ६४ व्या वर्धापन दिनानिमित्त स्वागत समारंभ कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. याप्रसंगी वृक्षारोपण कार्यक्रमाचा शुभारंभ दक्षिण नागपूरचे आमदार श्री.सुधाकर कोहळे, नगरसेवक, श्री.सतिश होले, नगरसेवक, रविंद्र भोयर यांच्या हस्ते इमारत परिसरात वृक्ष लावून करण्यात आला. यावेळी एल.ए.डी स्क्रीनद्वारे वृक्ष लागवड, पर्यावरण तथा वन्यजीव यांचे विशेष महत्त्व पटवून देणारे महितीपट दाखविण्यात आले. यावेळी माजी मंडळ सदस्य श्री.विजय शिंदे, श्री. प्रमोद मोहोड, श्री.जयंत लुटे, श्री.बाबुराव वंजारी, माजी कल्याण आयुक्त श्री.नरेंद्रसिंह नागभिरे, कामगार नेते, श्री.मुकुंद मुळे, ज्येष्ठ रंगकर्मी डॉ.राजेश नाईक, पद्मभूषण प्राप्त श्रीमती मायाताई घोरपडे, कवी बळवंत भोयर, श्रीमती प्रियांका ठाकूर, सामाजिक कार्यकर्ते नंदा गोडघाटे, अॅड.केशव काकपुरे आदि विविध क्षेत्रातील मान्यवरांनी उपस्थित राहून शुभेच्छा दिल्या. याप्रसंगी हिंदी-मराठी गीतांच्या सुगम संगीताच्या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

१०) जागतिक लोकसंख्या दिन - दिनांक ११ जुलै २०१७

लोकसंख्या वाढ आणि त्याचे दुष्परिणाम याबाबत जनजागृती व्हावी, या उद्देशाने मंडळाच्या वतीने ११ जुलै या जागतिक लोकसंख्या दिनी कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येते. यानिमित्त कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया (एक अपत्यांनंतर किंवा दोन मुलीनंतर)केलेल्या कामगार दांपत्याचा सत्कार तसेच व्याख्याने आदी कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

पुणे विभागांतर्गत येणाऱ्या गट कार्यालय पुणे अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, हडपसर येथे दिनांक ११ जुलै २०१७ रोजी दुपारी २.०० वाजता जागतिक लोकसंख्या दिनानिमित्त कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रीया केलेल्या ५ कामगार सुखी जोडप्यांचा सत्कार करण्यात आला. सदर कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे श्री.यशवंत साळुंखे, सेक्रेटरी, सातारा जिल्हा मित्र मंडळ, अध्यक्ष श्री.महादेव धरमे, सामाजिक कार्यकर्ते, प्रमुख वक्ते डॉ.सारीका खेडकर, श्री.भास्कर शिंदे,जिल्हा उद्योग केंद्र पुणे आदि मान्यवर उपस्थित होते.

मुंबई विभागीय कार्यालयांतर्गत येणाऱ्या गट कार्यालय वरळी अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, लव्हलेन येथे दिनांक ११ जुलै २०१७ रोजी दुपारी ३.०० वाजता जागतिक लोकसंख्या दिनाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. स्त्री भ्रूण हत्या व वाढती लोकसंख्या या विषयांवर डॉ.निनाद साळुंखे व श्री.एस्.एम्.सावंत विधी सल्लागार यांनी मार्गदर्शन केले. सदर कार्यक्रमांस प्रमुख पाहुणे म्हणून श्री.अरुणकुमार मुख्य कार्यकारी अधिकारी उपस्थित होते. या कार्यक्रमांमध्ये ५ कामगार सुखी दांपत्यांचा मान्यवरांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला.

११) इयत्ता १० वी व १२ वी शिक्षण घेणाऱ्या कामगार पाल्यांसाठी मार्गदर्शन व उजळणी वर्ग

इयत्ता १० वी मध्ये शिकणाऱ्या कामगारांच्या पाल्यांकरीता गटस्तरावरील एका प्रमुख केंद्राच्या ठिकाणी एक महिन्याचे उजळणी वर्गाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर उजळणी वर्गात प्रामुख्याने इंग्रजी, विज्ञान व गणित या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यात आले.

ठाणे विभागीय कार्यालयाच्या ठाणे गट कार्यालया अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, खुले नाट्यगृह येथे दिनांक १०.११.२०१७ ते १०.१२.२०१७ या कालावधीत दररोज सकाळी ८.०० ते १०.०० या वेळेत इयत्ता १० वी इयत्तेत शिकणाऱ्या कामगार पाल्यांकरीता एक महिन्याचे उजळणी वर्गाचे आयोजन केले होते. सदर उजळणी वर्गात श्री.जितेंद्र गुरचळ (इंग्रजी), श्री.सुरज शिंदे (गणित), श्री.अजिंक्य ढोले (विज्ञान) यांनी मार्गदर्शन केले. शिबिरात ३४ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. प्रमुख पाहुणे श्री.सुहास राणे, सचिव, अपूर्व चॅरिटेबल ट्रस्ट व श्री.रविंद्र गुरचळ (संघटक, नशाबंदी मंडळ, महाराष्ट्र राज्य) हे कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी होते.

१२) खुली समरगीत व स्फूर्तिगीत स्पर्धा

मंडळाने राज्यातील १८ गट कार्यालयांच्या स्तरावर माहे जुलै २०१७ मध्ये खुली समरगीत/स्फूर्तिगीत स्पर्धेचे आयोजन केले होते. गटस्तरीय प्रथम क्रमांक प्राप्त संघाची राज्यस्तरीय स्पर्धेकरीता निवड करण्यात आली.

नाशिक विभागांतर्गत गट कार्यालय, नाशिक येथील ललित कला भवन, सिडको येथे दिनांक २१.०७.२०१७ रोजी समरगीत/स्फूर्तिगीत स्पर्धा आयोजित केली होती. सदर स्पर्धेत १२ संघांनी भाग घेतला. पारितोषिक वितरण समारंभ शाहिर दत्ता वाघ, श्री.सावळाराम तिममे ज्येष्ठ पत्रकार, श्री.सुहास बढे कामगार अधिकारी, एस.टी.डेपो या मान्यवरांच्या हस्ते संपन्न झाला. स्पर्धेचे परिक्षक म्हणून श्री.अतुल गांगुर्डे, श्री.चारुदत्ता दिक्षित, सौ.सुहासिनी कांबळे यांनी काम पाहिले. स्पर्धेत प्रथम क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, बुधवारपेठ, द्वितीय क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, नेहरुनगर, तृतीय क्रमांक-कामगार कल्याण भवन, सातपूर यांनी पटकावला.

नागपूर गट कार्यालय-२ विनोबाग्राम अंतर्गत ललित कला भवन, चिटणीसनगर, नागपूर येथे दिनांक २९.७.२०१७ रोजी समरगीत/स्फूर्तिगीत स्पर्धा आयोजित केली होती. सदर स्पर्धेत १६ संघांनी सहभाग घेतला. स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ प्रमुख पाहुणे माजी उप महापौर श्री.किशोर कुमेरिका, संगीत विशारद, श्री.शाम देशपांडे यांच्या उपस्थित संपन्न झाला. स्पर्धेचे परिक्षण श्रीमती मानसी शहाणे, श्री.प्रभाकर कडवे, श्री.प्रशांत भिंगोरे यांनी केले. स्पर्धेत प्रथम क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, वसंतनगर, द्वितीय क्रमांक-ललित कला भवन, विनोबाग्राम, तृतीय क्रमांक-का.क.केंद्र, बेझनबाग यांनी पटकावला.

१३) आरोग्य शिबीर / रक्तदान शिबीर

कामगार व त्यांच्या कुटुंबियांच्या सुदृढ आरोग्याकरीता व रक्तदान या महाकार्यात हातभार लागावा या उद्देशाने राज्यभरात सर्व गट कार्यालयाच्या स्तरावर आरोग्य तपासणी शिबीर/ रक्तदान शिबीरांचे आयोजन करण्यात आले होते.

विभागीय कार्यालय पुणे अंतर्गत गट कार्यालय पुणे यांच्या वतीने शासकीय मुद्रणालय येरवडा, पुणे येथे दिनांक २९ जुलै २०१७ रोजी मोफत वैद्यकीय आरोग्य तपासणी शिबीर व धनुर्वात इंजेक्शन टोचणी शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर शिबीरास प्रमुख पाहुणे म्हणून श्री.मनोज वैद्य, व्यवस्थापक, शासकीय मुद्रणालय तर अध्यक्षस्थानी श्री. ओमकार नरडेकर, अध्यक्ष राष्ट्रीय कामगार संघटना हे उपस्थित होते. सदर शिबीरात डॉ.विजय माने, डॉ.विद्या माने व सहकारी यांनी कामगारांची आरोग्य तपासणी करून कामगारांना निरोगी आरोग्याविषयीचे महत्त्व विषद केले. सदर शिबीरात २०० कामगारांची आरोग्य तपासणी करण्यात आली.

मुंबई विभागाच्या गट कार्यालय, वरळी अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, लव्हलेन यांच्यावतीने राज्य परिवहन महामंडळ, कुर्ला आगार येथे कामगारांकरीता दिनांक २७ सप्टेंबर २०१७ रोजी सकाळी १०.०० ते ४.०० या वेळेत मोफत वैद्यकीय आरोग्य तपासणी शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. शिबीरास प्रमुख पाहुणे म्हणून श्री.सुनिल पवार, आगार व्यवस्थापक हे उपस्थित होते. सदर शिबीरात डॉ.गणेश कदम, डॉ.सुशिल धुरी, डॉ.जिवन पवार, डॉ.जिग्नेश वळेकर, डॉ.सुहास विरजकर आणि सहकारी यांनी कामगारांची आरोग्य तपासणी केली सदर शिबीराचा १२० कामगारांनी लाभ घेतला.

गट कार्यालय, पुणे अंतर्गत कामगार कल्याण केंद्र, सणसवाडी यांच्या वतीने सेको टुल्स प्रा.लि., सणसवाडी, पुणे येथे कामगारांकरीता दिनांक २९ जुन २०१७ रोजी रक्तदान शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर शिबीरास प्रमुख पाहुणे म्हणून श्रीमती प्रतिभा भोसले, औद्योगिक संबंध प्रमुख, सेको टुल्स, तर अध्यक्षस्थानी श्री.अतुल मोहखेडकर, वरिष्ठ महा व्यवस्थापक, विशेष अतिथी श्रीमती मिना गागरे, औद्योगिक सामाजिक जबाबदारी अधिकारी आदी मान्यवर उपस्थित होते. ससुन सर्वोपचार रुग्णालय, पुणे यांच्या सहकार्याने रक्तदान शिबीराचे आयोज करण्यात आले होते. सदर शिबीरात ९० कामगार रक्तदात्यांनी रक्तदान केले.

१४) महिला नाट्य महोत्सव

महिलांच्या सुप्त कलागुणांना वाव मिळावा या उद्देशाने मंडळाच्या एकूण १८ गट कार्यालयाच्या स्तरावर महिला नाट्य महोत्सवाचे प्रतिवर्षी आयोजन करण्यात येते.

गट कार्यालय, नांदेड येथील कामगार कल्याण केंद्र, सिडको येथे दिनांक १५ सप्टेंबर २०१७ रोजी महिला नाट्य महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले होते. नाट्य स्पर्धेत ११ संघानी सहभाग घेतला. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान जवाहर नेहरु कॉलेजचे प्रा.डब्ल्यु आर.मुजावर यांनी भुषविले. प्रमुख पाहुणे म्हणून श्री.बालाजी काघवे हे उपस्थित होते. स्पर्धेचे परिक्षण सौ.स्वाती

देशपांडे (एम.ए.नाट्यशास्त्र), सौ.अनुराधा पत्की (एम.ए.नाट्यशास्त्र), श्री.गोविंद जोशी (कार्यवाह, नाट्यपरिषद) यांनी केले.

स्पर्धेत प्रथम क्रमांक –कामगार कल्याण केंद्र, सिडको, द्वितीय क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, बसमत, तृतीय क्रमांक – कामगार कल्याण उपकेंद्र, जंगमवाडी यांनी पटकावला. मान्यवरांच्या हस्ते विजयी संघाना पारितोषिके देऊन गौरविण्यात आले.

गट कार्यालय-१ चंदननगर, नागपूर अंतर्गत ललित कला भवन, चंदननगर येथे दिनांक १८.९.२०१७ व दिनांक १९.९.२०१७ रोजी सकाळी १२.०० ते सायं. ५.०० वाजता महिला नाट्य स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर नाट्य स्पर्धेत १४ महिला नाट्य संघानी सहभाग घेतला. कार्यक्रमाच्या प्रमुख पाहुण्या म्हणून डॉ.विभा क्षीरसागर (संस्कृत विभाग प्रमुख, सी.पी.ॲण्ड बेरार कॉलेज, नागपूर) श्री.दिलिप मुळे (ज्येष्ठ रंगकर्मी) हे उपस्थित होते. स्पर्धेचे परिक्षक म्हणून श्री.राजेश नाईक, श्री.नितिन ठाकरे, श्रीमती मंजुश्री डोंगरे यांनी काम पाहिले.

स्पर्धेत प्रथम क्रमांक-ललित कला भवन, चंदननगर (बाहुली), द्वितीय क्रमांक-ललित कला भवन, इंदोरा (उंच माझा झोका गं), तृतीय क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, तुमसर (झिपन्या), उत्तेजनार्थ कामगार कल्याण केंद्र, कामठी (रुमेट) व कामगार वसाहत, कामठी (गंध एक अनामिक चाहूल) यांनी पटकावला. मान्यवरांच्या हस्ते विजयी संघाना पारितोषिके देऊन गौरविण्यात आले.

१५) बाल नाट्य महोत्सव

बालकांच्या कलागुणांना वाव देण्यासाठी प्रतिवर्षी बाल नाट्य महोत्सवाचे आयोजन करण्यात येते. अहवाल वर्षी मंडळाच्या राज्यातील १८ गट कार्यालयांत बालनाट्य महोत्सव संपन्न झाला.

पुणे गट कार्यालयाच्या वतीने कामगार कल्याण केंद्र, सणसवाडी (ए.एम.जोशी कला क्रीडा संकुल, पर्वती) येथे दिनांक १७ नोव्हेंबर २०१७ रोजी बालनाट्य स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर स्पर्धेत ११ संघानी सहभाग घेतला. स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभास प्रमुख पाहुणे अ.भा.म. बालउभार महिला संस्थाचे कार्यवाह, श्री.मुकुंद तेलीचरी, श्री.नंदकुमार कान्हेरे (लेखक, दिग्दर्शक, कलावंत) या मान्यवरांच्या उपस्थितीत संपन्न झाला. स्पर्धेचे परिक्षण श्री.दिलिप नाईक, श्री.अमोल जाधव, सौ.अनुराधा कुलकर्णी यांनी केले.

जळगाव गट कार्यालयाच्या वतीने ललित कला भवन, जळगाव येथे दिनांक ३.१०.२०१७ रोजी बालनाट्य स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर स्पर्धेत ११ संघानी सहभाग घेतला. स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण वरिष्ठ अभियंता, श्री.दिनकर कोळी यांच्या हस्ते संपन्न झाला. स्पर्धेचे परिक्षण श्री.योगेश शुक्ला, श्री.जगदिश नेवे, श्रीमती वैशाली पाटील यांनी केले. स्पर्धेत प्रथम क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, पिंप्राळा, द्वितीय क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, चोपडा, तृतीय क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, अंमळनेर, उत्तेजनार्थ-कामगार कल्याण केंद्र, दिपनगर व दोंडाईचा यांनी पटकावला.

१६) महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री जयंती : २ ऑक्टोबर २०१७

महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री जयंतीनिमित्त १८ गटस्तरावर विविध व्याख्याने व परिसंवाद कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

अंधेरी गट कार्यालयाच्या वतीने कामगार कल्याण केंद्र, मालवणी, मालाड येथे महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री जयंती निमित्त दिनांक २ ऑक्टोबर २०१७ रोजी सकाळी ९.३० वाजता गटस्तरीय परिसंवादाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. प्रमुख पाहुण्या श्रीमती सुजाता उपार सामाजिक कार्यकर्त्या, प्रमुख वक्ते श्री.विक्रान्त उपारे, सौ.रजनी धुसिया यांनी महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री यांच्या जीवनकार्यावर आधारित परिसंवादात सहभाग घेतला.

कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजी नगर, नागपूर येथे दिनांक २ ऑक्टोबर २०१७ रोजी सकाळी ११.०० वाजता महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री जयंतीनिमित्त विशेष कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे ज्येष्ठ विधी तज्ञ अॅड.अंकुश डांगरे हे उपस्थित होते. प्रमुख वक्ते श्री.अशोक पवारे यांनी महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री यांच्या जीवनावर आधारित माहिती दिली.

१७) कामगार पुरुष व महिला भजन स्पर्धा

२ ऑक्टोबर ते ८ ऑक्टोबर महात्मा गांधी स्मृती सप्ताहानिमित्त राज्यातील सर्व गटस्तरावर कामगार पुरुष व महिला भजन प्राथमिक स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. पुरुष विभागात फक्त कामगारांच्या संघाना प्रवेश देण्यात आला होता, तर महिला विभागाकरिता ही स्पर्धा खुली ठेवण्यात आली होती.

कोल्हापूर गट कार्यालयाच्या वतीने ललित कला भवन, सांगली येथे दिनांक ६ व ७ ऑक्टोबर २०१७ रोजी सकाळी १०.०० ते सायंकाळी ६.३० या वेळेत अनुक्रमे महिला व कामगार पुरुष भजन स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. स्पर्धेत पुरुषांचे ११ संघ व महिलांचे १३ संघ सहभागी झाले होते. सदर स्पर्धेत पुरुष व महिला भजन संघानी सुरेल भजने सादर करून उपस्थितांची मने जिंकली. महिला भजन स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ प्रमुख पाहुण्या श्रीमती नीताताई केळकर सामाजिक कार्यकर्त्या, श्री.सतिश मालू अध्यक्ष, कृष्णा व्हॅली चेंबर्स या मान्यवरांच्या उपस्थितीत संपन्न झाला. तर पुरुष विभागाचा पारितोषिक वितरण समारंभ प्रमुख पाहुणे श्री.सचिन पाटील अध्यक्ष, वसंतदादा औद्योगिक वसाहत, सांगली व कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान दैनिक सकाळ सांगलीचे सहयोगी संपादक श्री.शेखर जोशी यांनी भूषविले. कार्यक्रमास विशेष अतिथी म्हणून गुणवंत कामगार श्री.रामकृष्ण चितळे हे उपस्थित होते. परिक्षण श्री.प्रकाश नातु, श्री.दिलिप सुतार, श्री.झंकार कुलकर्णी, सौ.गीता दातार यांनी केले.

चंद्रपुर गट कार्यालयाच्या वतीने ललित कला भवन, बंगाली कॅम्प येथे दिनांक ५ व ६ ऑक्टोबर २०१७ रोजी पुरुष व महिला भजन स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. दिनांक ५ ऑक्टोबर २०१७ रोजी दुपारी १२.०० वाजता महिला भजन स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. सदर स्पर्धेत महिलांचे १२ संघ सहभागी झाले होते. स्पर्धेचे पारितोषिक वितरण समारंभ सौ.प्रेरणा कोलते सामाजिक कार्यकर्त्या, सौ.अश्विनी दाणी यांच्या शुभ हस्ते संपन्न झाला. महिला

स्पर्धेत प्रथम क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, मुलरोड, द्वितीय क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, नगीना बाग वसाहत, तृतीय क्रमांक-ललित कला भवन, बंगाली कॅम्प यांनी पटकावला.

दिनांक ६ ऑक्टोबर २०१७ रोजी दुपारी १२.०० वाजता पुरुष भजन स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. सदर स्पर्धेत पुरुषांचे १० संघ सहभागी झाले होते. स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ श्री.सुभाषभाऊ कासनगोटूवार सा.का., श्री.राजेश सोलापन यांच्या शुभहस्ते संपन्न झाला. सदर स्पर्धेतील विजयी संघाना सांघिक व वैयक्तिक पारितोषिके देऊन गौरविण्यात आले. पुरुष विभागाच्या स्पर्धेत प्रथम क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, ऊर्जनगर, द्वितीय क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, वर्धा, तृतीय क्रमांक-कामगार कल्याण केंद्र, बल्लारपुर यांनी पटकावला.

स्पर्धेचे परिक्षणाचे काम भजनसम्राट श्री.किशोर कानवटे, श्री.एच.व्ही.बोरुले, श्रीमती अश्विनी खोब्रागडे यांनी पाहिले.

१८) लोकनृत्य स्पर्धा

भारतातील पारंपारिक लोककलेची नव्या पिढीला माहिती व्हावी, विविध पारंपारिक लोकनृत्ये एकत्रित पाहाता यावीत तसेच कलावंतांच्या कला गुणांना चालना मिळावी या उद्देशाने राज्यातील १८ गट कार्यालयाच्या स्तरावर लोकनृत्य स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते.

ठाणे गट कार्यालयाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, विक्रोळी येथे दिनांक १६.१०.२०१७ रोजी लोकनृत्य स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. स्पर्धेत केंद्राच्या ८ संघानी सहभाग घेतला. विविध प्रांतातील पारंपारिक लोककला व लोकनृत्याचा अविष्कार स्पर्धकांनी सादर केला. स्पर्धेचा प्रथम क्रमांक: कामगार कल्याण केंद्र, उल्हासनगर, द्वितीय क्रमांक: कामगार कल्याण भवन, विक्रोळी, तृतीय क्रमांक: कामगार कल्याण केंद्र, अण्णाभाऊ साठेनगर तर पारितोषिक वितरण समारंभ नाट्य व सिने अभिनेते श्री.उमेश ठाकूर यांच्या हस्ते संपन्न झाला. स्पर्धेत प्रथम क्रमांक नगर यांनी पटकावला. स्पर्धेचे परिक्षण श्री.सचिन गांवकर, श्री.योगेश वाघेला, श्रीमती रेश्मा जेयाले-चेट्टीयार यांनी केले.

नागपुर गट कार्यालय-१ चंदननगर यांच्या वतीने ललित कला भवन, चंदनगर येथे दिनांक ३१.१०.२०१७ रोजी दुपारी २.३० वाजता लोकनृत्य स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते.सदर स्पर्धेत केंद्रांचे ९ संघ सहभागी झाले होते. प्रमुख पाहुणे श्री.नचिकेत म्हैसाळकर(सिनेकलावंत), श्री.नितिन बन्सोड, चित्रपट दिग्दर्शक या मान्यवरांच्या हस्ते पारितोषिक वितरण करण्यात आले. स्पर्धेचे परिक्षक सौ.अर्चना बागडे, श्री.मनोहर ढोबळे, श्रीमती तारा देशमुख यांनी केले. स्पर्धेमध्ये प्रथम क्रमांक: ललित कला भवन, इंदोरा, द्वितीय क्रमांक कामगार कल्याण केंद्र, ओमनगर, तृतीय क्रमांक कामगार कल्याण केंद्र, रामटेक यांनी पटकावला.

१९) कौमी एकता सप्ताह – दि.१९ ते २५ नोव्हेंबर २०१७

शासनाच्या निर्देशाप्रमाणे प्रत्येक गट कार्यालयाच्या स्तरावर कौमी एकता सप्ताह दिनांक १९.११.२०१७ ते २५.११.२०१७ या कालावधीत आयोजित करण्यात आला. यानिमित्त दिनांक १९.११.२०१७-राष्ट्रीय एकात्मता दिन, दिनांक २०.११.२०१७-अल्पसंख्यांक कल्याण दिवस,

दिनांक २१.११.२०१७-भाषिक सुसंवाद दिन, दिनांक २२.११.२०१७- दुर्बल घटक दिन, दिनांक २३.११.२०१७ सांस्कृतिक एकता दिवस, दिनांक २४.११.२०१७- महिला दिन, दिनांक २५.११.२०१७ जोपासना दिवस अशा प्रकारच्या कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते.

अहवाल वर्षी नागपूर गट कार्यालय-१ चंदननगर अंतर्गत ललित कला भवन, चंदननगर येथे दिनांक १९.११.२०१७ रोजी दुपारी १.०० वाजता राष्ट्रीय एकात्मता दिन कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. यानिमित्त धर्म निरपेक्षता, जातियवादी व अहिंसा या विषयावर चर्चासत्र व परिसंवाद आयोजित करण्यात आला होता. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे श्री.सुनिल मोतीकर, मुख्याद्यापक, जीवन शिक्षण विद्यालय, उंटखाणा दिनांक २०.११.२०१७ रोजी दुपारी २.०० वाजता कामगार कल्याण केंद्र, कामठी, येथे अल्पसंख्यांक कल्याण दिना निमित्त जातिय सलोखा बंधुभाव निर्मितीसाठी या विषयावर परिसंवाद आयोजित करण्यात आला होता. याप्रसंगी प्रमुख वक्ते श्री.विजय सपाटे, सामाजिक कार्यकर्ते यांनी परिसंवादात सहभाग घेतला. दिनांक २१.११.२०१७ रोजी कामगार कल्याण केंद्र, ओमनगर, येथे भाषिक सुसंवाद कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. प्रमुख पाहुणे मा.सौ.दिव्या धुरडे, नगरसेविका, मा.सौ.अरुणा पाहुणे, शिक्षिका या उपस्थित होत्या. सदर बहुभाषिक कवि संमेलनात मा.श्री.हरिदास बेलेकर, श्री.पुणाजी दुलेवाळे यांनी सहभाग घेतला.

अंधेरी गट कार्यालयाच्या वतीने दिनांक १९.११.२०१७ ते २५.११.२०१७ या कालावधीत कौमी एकता सप्ताहाचे आयोजन करण्यात आले होते. दिनांक २२.११.२०१७ रोजी कामगार कल्याण केंद्र, गोरेगांव येथे दुर्बल घटक दिवस कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. आर्थिक दुर्बल घटकांना शासनाच्या विविध योजनांची माहिती श्री.सुनिल पवार, सामाजिक कार्यकर्ते यांनी दिली. दिनांक २३.११.२०१७ रोजी सांस्कृतिक एकता दिवस, कामगार कल्याण भवन, अंधेरी येथे साजरा करण्यात आला. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुण्या श्रीमती आदित्या पाटील, संचालिका, बचत गट या उपस्थित होत्या. दिनांक २४.११. २०१७ रोजी कामगार कल्याण केंद्र, गोविंदनगर, मालाड येथे महिला दिवस साजरा करण्यात आला. यावेळी समाजसेविका श्रीमती शोभा वाडेकर या उपस्थित होत्या.

२०) शरीर सौष्ठव स्पर्धा (कामगार श्री)

कामगार व कामगार पाल्यांचे आरोग्य संवर्धनाच्या दृष्टीने मंडळाच्यावतीने आरोग्यधाम (व्यायामशाळा) सुरु करण्यात आलेले आहेत. गट कार्यालयाच्या स्तरावर “कामगार श्री” शरीर सौष्ठव स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते.

नागपूर गट कार्यालय, चंद्रपूर अंतर्गत ललित कला भवन, बंगाली कॅम्प येथे दिनांक २९.१२. २०१७ रोजी सायंकाळी ०६.०० वाजता “कामगार श्री” शरीरसौष्ठव स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. सदर स्पर्धेत ४० स्पर्धकांनी सहभाग घेतला. स्पर्धा पाच वजनी गटात घेण्यात आली. सन २०१७-१८ मधील गटस्तरीय “कामगार श्री” चा किताब सुशिल पटले

याने पटकावला. विजयी स्पर्धकांना श्री.अजय सरकार, श्री.किशोर जोरगेवार, श्री.तुषार सोम यांच्या हस्ते पारितोषिके देण्यात आली.

ठाणे गट कार्यालयाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, आनंदनगर येथे दिनांक १३.१२.२०१७ रोजी “कामगार श्री” शरीर सौष्ठव स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. सदर स्पर्धेत ४५ स्पर्धकांनी सहभाग घेतला. कार्यक्रमाचा पारितोषिक वितरण समारंभ श्री.नरेश म्हस्के, नगरसेवक, श्री.आर.आर. चव्हाण, सचिव, ठाणे जिल्हा शरिरसौष्ठव संघटना, श्री.गिरीश शेटी, भारत श्री आदी मान्यवरांच्या हस्ते संपन्न झाला. “कामगार श्री” चा किताब श्री. निलेश दवणे यांनी पटकावला.

२१) गुणवत्ता प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परीक्षेत ९०% पेक्षा जास्त गुण मिळविलेल्या कामगार कुटुंबिय विद्यार्थ्यांचा प्रत्येकी रु.५,०००/-चा धनादेश देऊन विद्यार्थ्यांसह त्यांचे आई, वडील / गुरूजन यांचा सत्कार मंडळाच्या वतीने प्रतिवर्षी केला जातो.

पुणे विभागीय कार्यालयाच्या वतीने पुणे गट कार्यालयांतर्गत १० वी/१२ वी परिक्षेत गुणवत्ता प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार दिनांक २७ मार्च २०१८ रोजी सायंकाळी ४.०० वाजता कामगार कल्याण भवन, सहकारनगर, येथे आयोजित करण्यात आला होता. शालांत व उच्च माध्यमिक परिक्षेत ९०% हुन जास्त गुणांनी उत्तीर्ण ६ कामगार पाल्यांचा यावेळी प्रत्येकी रु.५,०००/- देऊन सत्कार यावेळी करण्यात आला.याप्रसंगी प्रमुख पाहुण्या म्हणून सौ.चारुशिला वंजारी, उपमुख्याध्यापिका, रमणबाग शाळा व कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी डेक्कन एज्युकेशन सोसायटीचे अध्यक्ष, श्री.शरद कुंटे हे होते.

ठाणे गट कार्यालयाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, विक्रोळी, येथे दिनांक १९.३.२०१८ रोजी सायंकाळी ५.०० वाजता १०वी/१२ वी गुणवत्ता प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. याप्रसंगी प्रमुख पाहुणे श्री.राजेश मेहेंदळे, प्रमुख मार्गदर्शक, ड्रीम वे फाऊंडेशन हे होते. यावेळी इयत्ता १०वी मधील ३ विद्यार्थी व १२वी तील तीन विद्यार्थ्यांचा रु.५०००/- चा धनादेश देऊन सत्कार करण्यात आला.

मुंबई विभागाच्या वतीने नायगांव, वरळी आणि अंधेरी गटा अंतर्गत दिनांक १७.०३.२०१८ रोजी १० वी व १२ वी मध्ये ९०% गुण मिळवून उत्तीर्ण झालेल्या १७ कामगार पाल्यांचा रु.५,०००/- प्रमाणे एकूण रु.८५, ०००/- एवढ्या रकमेचा धनादेश देऊन सत्कार करण्यात आला. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुण्या डॉ.वंदना सिन्हा (प्राचार्या, राजश्री शाहू महाराज महाविद्यालय, अंधेरी) मंडळाचे कल्याण आयुक्त श्री.सतीश दाभाडे हे उपस्थित होते. यावेळी गुणवत्ता प्राप्त विद्यार्थ्यांच्या पालकांचाही यथोचित सत्कार करण्यात आला.

२२) हुतात्मा बाबू गेनू स्मृतीदिन –दिनांक १२ डिसेंबर २०१७

स्वदेशी चळवळीत शहीद झालेले हुतात्मा बाबू गेनू यांच्या स्मृती दिनानिमित्त दिनांक १२ डिसेंबर २०१६ रोजी सर्व केंद्रस्तरावर त्यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करुन आदरांजली

वाहण्यात आली. तर गटस्तरावर व्याख्यान / परिसंवाद कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

२३) राष्ट्रीय ग्राहक सप्ताह-दिनांक २६ ते ३० डिसेंबर २०१७

शासनाच्या निर्देशाप्रमाणे दिनांक २६ ते ३० डिसेंबर २०१७ या कालावधीत सर्व गटस्तरावर ग्राहक सप्ताहाचे आयोजन करण्यात आले. या सप्ताहानिमित्त लोकांमध्ये ग्राहक कायद्याविषयी जनजागृती व्हावी याकरीता प्रदर्शन व चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले होते. यानिमित्त सर्व गटस्तरावर दिनांक २६.१२.२०१७ रोजी राष्ट्रीय ग्राहक भिक्तीपत्रक प्रदर्शन, दिनांक २७.१२.२०१७-निबंध स्पर्धा, दिनांक २८.१२.२०१७- चर्चासत्र व परिसंवाद, दिनांक २९.१२.२०१७-मुलांसाठी चित्रकला स्पर्धा आणि महिलांसाठी रांगोळी स्पर्धा, दिनांक ३०.१२.२०१७ रोजी पारितोषिक वितरण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

कोल्हापूर गट कार्यालयाच्या वतीने दिनांक २६ ते ३० डिसेंबर २०१७ या कालावधीत कामगार कल्याण केंद्र, कुंडल येथे राष्ट्रीय ग्राहक सप्ताहाचे आयोजन करण्यात आले होते. दिनांक २६ व २७ डिसेंबर रोजी प्रदर्शन व निबंध स्पर्धा, दिनांक २८.१२.२०१७ रोजी परिसंवाद कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. श्री.ज्ञानचंद्र पाटील, श्री.सुरेश भोसले यांनी ग्राहकांचे हक्क व कायद्याविषयी माहिती दिली. दिनांक २९ रोजी चित्रकला स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. दिनांक ३०.१२.२०१७ रोजी स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ प्रमुख पाहुणे श्री.राजेंद्र लाड, उद्योजक कुंडल श्री.संतोष पवार, मुख्याध्यापक, प्राथमिक शाळा, कुंडल, श्रीमती कांचन बाबर, प्रिन्सिपल, पतंगराव कदम कॉलेज, श्री.माणिक पवार, उपसरपंच या मान्यवरांच्या हस्ते संपन्न झाला. स्पर्धेचे परिक्षण श्री.ए.ए.मुल्लानी, श्रीमती एस.पी.पाटील, श्री.टी.एस. क्षीरसागर यांनी केले.

नागपूर चंदननगर गट कार्यालयाच्या वतीने ललित कला भवन, चंदननगर येथे दिनांक २६.१२.२०१७ रोजी राष्ट्रीय ग्राहक भिक्तीपत्रक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमात प्रमुख पाहुणे श्री.सतिश होले नगरसेवक, म.न.पा.नागपूर व प्रमुख वक्ते श्री.संजय धर्माधिकारी, सचिव, ग्राहक पंचायत, नागपूर हे उपस्थित होते. दिनांक २७.१२.२०१७ रोजी निबंध स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुण्या सौ.ज्योती कुंभारे या उपस्थित होत्या. दिनांक २८.१२.२०१७ रोजी परिसंवाद कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. सदर परिसंवादात श्री.सुनिल मोतिकर यांनी सहभाग घेतला. दिनांक २९.१२.२०१७ रोजी चित्रकला स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. दि.३०.१२.२०१६ रोजी स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ सामाजिक श्रीमती उषाताई पॅलेट, नगरसेविका, श्री.सतिश होले, नगरसेवक या मान्यवरांच्या हस्ते संपन्न झाला.

२४) स्वामी विवेकानंद जयंती - (युवा दिन) दिनांक १२ जानेवारी २०१७

स्वामी विवेकानंद जयंती निमित्त (युवा दिन) दिनांक १२ जानेवारी २०१७ रोजी केंद्रामध्ये त्यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून आदरांजली वाहण्यात आली. यानिमित्त गट

स्तरावर युवक/युवतींचा मेळावा आयोजित करण्यात आला होता. या युवा मेळाव्यामध्ये परिसंवाद, विविध स्पर्धांचे आयोजन केले होते.

औरंगाबाद गट कार्यालयाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, बजाजनगर, येथे दिनांक १२ जानेवारी २०१८ रोजी सकाळी ११.०० वाजता स्वामी विवेकानंद जयंती(युवा दिन) निमित्त सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे प्रा.गहिनीनाथ वळेकर तर अध्यक्ष स्थानी श्री.विकास गुंजाळ हे होते. यावेळी नाट्यशिल्प प्रतिष्ठान यांचा सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता.

पुणे गट कार्यालयाच्या वतीने कामगार कल्याण केंद्र, घोरपडीगांव येथे दिनांक १२ जानेवारी २०१८ रोजी दुपारी १२.०० वाजता स्वामी विवेकानंद जयंती(युवा दिन) निमित्त युवक व युवतींकरीता वक्तृत्व स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे श्री.लक्ष्मण पाटोळे तर कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी सौ.सुमन हिंगाणी, मुख्याध्यापिका, शहिद भगतसिंह शाळा, घोरपडीगांव या होत्या. स्पर्धेचे परिक्षण सौ.लक्ष्मी मोहिते, सौ.भारती कानडे यांनी केले. विजयी स्पर्धकांना मान्यवरांच्या हस्ते पारितोषिके देण्यात आली.

२५) कै.नारायण मेघाजी लोखंडे पुण्यतिथी- दिनांक ९ फेब्रुवारी २०१८

कामगार चळवळीचे आद्यप्रणेते कै.रावबहादूर नारायण मेघाजी लोखंडे यांची पुण्यतिथी निमित्त दिनांक ९ फेब्रुवारी २०१८ रोजी केंद्र स्तरावर त्यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून आदरांजली वाहण्यात आली. या निमित्त गट स्तरावर त्यांच्या जीवनकार्यावर व्याख्यान / परिसंवाद कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

पुणे गट कार्यालयाच्या वतीने कामगार कल्याण केंद्र, हडपसर येथे दिनांक ९ फेब्रुवारी २०१८ रोजी दुपारी २.०० वाजता कै.रावबहादूर नारायण मेघाजी लोखंडे पुण्यतिथी निमित्त परिसंवाद व कामगार वक्तृत्व स्पर्धा कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कामगार चळवळीचे बदलते स्वरूप या विषयावरील परिसंवादात श्री.नितीन पवार, सौ.सुरेखा माने यांनी सहभाग घेतला. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुण्या सामाजिक कार्यकर्त्या सौ.सुरेखा गाडे या प्रसंगी उपस्थित होत्या. वक्तृत्व स्पर्धेतील विजयी स्पर्धकांना मान्यवरांच्या हस्ते पारितोषिके देण्यात आली.

२६) जागतिक महिला दिन –दिनांक ८ मार्च २०१६

राज्यातील सर्व गटस्तरावर जागतिक महिला दिनानिमित्ताने दिनांक ८ ते १० मार्च २०१७ या कालावधीत विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. दिनांक ८ मार्च रोजी महिलांसाठी आरोग्य शिबीर आयोजित करण्यात आले. यात नेत्र /मधुमेह /रक्तदाब /कर्करोग / हृदयरोग आदींची तपासणी करण्यात आली. दिनांक ९ मार्च रोजी स्त्री भ्रूण हत्या या विषयावर परिसंवाद कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. दिनांक १० मार्च रोजी विविध क्षेत्रातील उल्लेखनीय काम करणाऱ्या कामगार व कामगार कुटुंबिय महिलांचा सत्कार करण्यात आला.

औरंगाबाद गट कार्यालयाच्या वतीने का.क.केंद्र, मुकुंदवाडी येथे दिनांक ८.३.२०१८ रोजी आरोग्य शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमात प्रमुख पाहुणे श्रीमती कमलताई

नरोटे, नगरसेविका तर कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी श्रीमती शहाना जबीन या होत्या. सदर शिबीरात डॉ.ज्योती तेली, डॉ.प्रतिमा कदम आणि सहकाऱ्यांनी सदर शिबीरात तपासणी केली.

ललित कला भवन, उस्मानपुरा, येथे दिनांक १.०३.२०१८ रोजी सकाळी ११.०० वाजता परिसंवाद कार्यक्रमाचे आयोजन केले होते. सदर परिसंवादात सौ.वैशाली जाधव व श्रीमती प्रिती शहा यांनी सहभाग घेतला. कार्यक्रमात प्रमुख पाहुणे श्रीमती कोमल शिंदे, सामाजिक कार्यकर्त्या तर अध्यक्षस्थानी श्रीमती भावना भिसे या होत्या.

कामगार कल्याण भवन, बजाजनगर येथे दिनांक १०.३.२०१८ रोजी विविध क्षेत्रात उल्लेखनिय कार्य केलेल्या कामगार / कामगार कुटुंबिय महिलांचा सत्कार समारंभ आयोजित करण्यात आला होता. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुण्या श्रीमती ज्योतीताई चोरडिया, तर कार्यक्रमांचे अध्यक्षस्थानी श्रीमती रेखाताई नांदुरकर या होत्या. सदर कार्यक्रमात श्रीमती सविता कुलकर्णी(जे.के.एन.एल.), श्रीमती सोनाली महाजन, (भारत इन्शुरेशन), श्रीमती सोनाली कपाटे(ऋचा इंजिनिअरिंग), श्रीमती प्रेरणाताई गुजर(युनायटेड ब्रुव्हरेज), श्रीमती अंजली जाधव(मार्गनाईट लि.), श्रीमती वैशाली जाधव(मॅसो ऑटो), श्रीमती अरुणा निंबाळकर(बजाज ऑटो), श्रीमती उज्वला जाधव(बजाज ऑटो) या आठ कर्तबगार महिलांचा मान्यवराच्या हस्ते शाल, श्रीफळ देऊन सत्कार करण्यात आला.

कोल्हापूर गटकार्यालयाच्या वतीने जागतिक लोकसंख्या दिनाचे कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले होते. कामगार कल्याण केंद्र, कुंडल येथे दिनांक ८.३.२०१८ रोजी आरोग्य शिबिर आयोजित करण्यात आले होते. सदर शिबिरात तज्ञ डॉक्टरांनी कामगार व कामगार कुटुंबियांची आरोग्य तपासणी करून त्यांना आरोग्य विषयक सल्ला दिला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी कुंडलच्या सरपंच सौ.प्रमिलाताई पुजारी या होत्या. प्रमुख पाहुण्या सौ.धनश्रीताई लाड (अध्यक्ष, महिला आघाडी, कुंडल) या होत्या.

कामगार कल्याण केंद्र, इस्लामपुर येथे दिनांक ८.३.२०१८ रोजी परिसंवाद, पोस्टर प्रदर्शन आदि स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान राजाराम बापु सहकारी साखर कारखान्याच्या संचालिका सौ.सुवर्णा पाटील यांनी भुषविले. तर प्रमुख पाहुण्या सौ.मेघा पाटील (संचालिका, राजाराम बापु सहकारी साखर कारखाना लि; राजाराम नगर) या होत्या.

कामगार कल्याण केंद्र, वारणानगर येथे दिनांक १०.३.२०१८ रोजी विविध क्षेत्रात उल्लेखनिय कार्य केलेल्या महिलांचा सत्कार सोहळा आयोजित करण्यात आला होता. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे डॉ. विनयजी कोरे, माजी मंत्री तथा अध्यक्ष, वारणा विविध उद्योग व शिक्षण समुह, श्रीमती हेमसुवर्णा मिरजकर, प्रसिध्द अभिनेत्री, सौ.अपर्णा कदम, व्यवस्थापक, रत्नागिरी जिल्हा बँक तथा साहित्यिक, श्री.एस.डी.पटेकर, असोशिएट मॅनेजर, मनुग्राफ, कोडोली, आदि मान्यवर उपस्थित होते. याप्रसंगी विविध क्षेत्रात उल्लेखनिय कार्य केलेल्या कामगार व कामगार कुटुंबिय महिलांचा मान्यवरांच्या हस्ते सन्मानचिन्ह, शाल देऊन सत्कार करण्यात आला.

ग) विभागस्तरीय कार्यक्रम :

मंडळाच्या मुंबई, ठाणे, पुणे, नाशिक, अकोला, औरंगाबाद, आणि नागपूर या सात विभागीय कार्यालयाच्या स्तरावर नाट्य प्रशिक्षण शिबीर, रंगभूमी दिन, प्राथमिक नाट्य स्पर्धा कार्यक्रमाचे आयोजन केले होते.

१) नाट्य प्रशिक्षण शिबीर :

नवोदित कामगार कलावंत, तंत्रज्ञ यांना नाटकाच्या विविध पैलुंचे ज्ञान असणे गरजेचे आहे. त्या उद्देशाने नाट्य प्रशिक्षण शिबीराचे आयोजन विभागीय स्तरावर केले जाते. शिबीरात अभिनय, आवाज, प्रकाश योजना, नेपथ्य, नृत्य आदि विषयावर ख्यातनाम नाटककार, दिग्दर्शक, अभिनेते, नाट्य समिक्षक, संगीतकार, नेपथ्यकार यांचे बहुमोल मार्गदर्शन या शिबीरात केले जाते.

ठाणे विभागाच्या वतीने दिनांक २३.१०.२०१७ ते दिनांक ०१.११.२०१७ या कालावधीत कामगार कल्याण भवन, विक्रोळी येथे नाट्य प्रशिक्षण शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. शिबीराचे उद्घाटन श्री.सुहास कामत यांच्या हस्ते करण्यात आले. शिबीरात मा.श्री.कुमार सोहोनी(नाट्य लेखन), श्री.रामनाथ थरवळ(अभिनय व देहबोली), श्रीमती मृणाल चेंबूरकर(निवेदन व आवाज), श्री.प्रदिप पाटील (नेपथ्य व प्रकाश योजना), श्री.सचिन गजमल(नाटक व नृत्य), श्री.संतोष काणेकर (नाट्य निर्मिती व दृष्टीकोन), श्री.शाम चव्हाण(प्रकाश योजना) या नाट्यक्षेत्रातील मान्यवरांनी मार्गदर्शन केले. शिबीरात ५८ शिबिरार्थी सहभागी झाले होते. शिबीराचे संयोजन सिने व नाट्य समिक्षक मा.श्री.नंदकुमार पाटील यांनी केले. शिबीराचा समारोप दिनांक १.११.२०१७ रोजी करण्यात आला. यावेळी कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान श्री.संतोष काणेकर(नाट्य निर्माता) तर प्रमुख पाहुणे म्हणून श्री.सुरेश सरनोबत(अध्यक्ष, प्रभात मित्र मंडळ) हे उपस्थित होते. यावेळी सहभागी शिबीरार्थींनी विविध विषयावरील एकांकीका, दिर्घांक सादर केले.

औरंगाबाद विभागाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, बजाजनगर येथे दिनांक ७ ते १३ सप्टेंबर २०१७ रोजी विभागीय नाट्य प्रशिक्षण शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर शिबिरात ३० शिबिरार्थी सहभागी झाले होते. शिबीरामध्ये प्रा.अनिलकुमार साळवे(थिएटर गेम्स), प्रा.सिध्दार्थ तायडे (दिग्दर्शन एक कला), प्रा.डॉ.गहिनीनाथ वळेकर(लोककला व रंगभूमी), प्रा.सौ.व्ही.सोमय्या(नृत्यकला वेशभूषा), प्रा.श्री.सुनिल टाक(रंगभूषा नाटकाची), प्रा.श्री.रामदास ठोके(प्रकाश योजना), श्री.सुधीर सेवेकर(नाट्य समिक्षा), श्री.अभिजित पाटील(नेपथ्य), सौ.सौख्यद गोसावी(अभिनय तंत्र), प्रा.रमेश धोंडगे (पार्श्वसंगीत), श्री.अनिल नरवडे(संवाद कौशल्य), सौ.सुवर्णा धोंडगे(वेशभूषा), श्री.शेषराव पठाडे(नाट्य संहिता लेखन) आदि मान्यवरांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे प्रा.श्री.अनिलकुमार साळवे, नाट्य शास्त्र विभाग प्रमुख, देवगिरी महाविद्यालय, औरंगाबाद, श्री.अनिल संघवी, एच.आर.मॅनेजर, बजाज ऑटो लि; वाळूज आदि मान्यवर उपस्थित होते. शिबिराचे संयोजन प्रा.गहिनीनाथ वळेकर यांनी केले.

२) रंगभूमी दिन

अखिल भारतीय नाट्य परिषदेने गौरविलेल्या कामगार रंगभूमीच्या नाट्यकर्मींचा व कामगार कलावंतांचा दिनांक ५ नोव्हेंबर-रंगभूमी दिनाचे औचित्य साधून मंडळाच्या वतीने सत्कार करण्यात येतो. सदर कार्यक्रमाचे आयोजन मंडळाच्या मुंबई, ठाणे, पुणे, नाशिक, अकोला, औरंगाबाद, नागपूर या विभागीय कार्यालयाच्या स्तरावर करण्यात येते.

मुंबई विभागाच्या वतीने ललित कला भवन, साने गुरुजी पथ येथे रंगभूमी दिन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. ज्येष्ठ नाटककार श्री.गंगाराम गवाणकर यांच्या अध्यक्षतेखाली संपन्न झालेल्या या कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे आमदार श्री.अजय चौधरी, कामगार विभागाचे सह सचिव श्री.अरुण विधळे, कल्याण आयुक्त, श्री.सतिश दाभाडे हे उपस्थित होते. कार्यक्रमाची सुरुवात सुस्वर नाट्यसंगीताच्या कार्यक्रमाने करण्यात आली. या कार्यक्रमात नाट्य क्षेत्रात उल्लेखनिय कार्य केलेल्या व अखिल भारतीय नाट्य परिषदेने गौरविलेले नाट्यकर्मी अॅड.देवेंद्र यादव, श्री.राम सारंग, श्री.प्रकाश पवार, श्रीमती शिबानी जोशी, श्रीमती विनया तळेकर यांचा मान्यवरांच्या हस्ते सन्मानचिन्ह, शाल व पुष्पगुच्छ देऊन सत्कार करण्यात आला.

नागपूर विभागाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजी नगर, येथे रंगभूमी दिनांक ५ नोव्हेंबर रोजी सकाळी ११.०० वाजता आयोजित करण्यात आला होता. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे सुप्रसिद्ध नाट्य कलावंत श्री.संजय भाकरे, अखिल भारतीय नाट्य परिषद, नागपूरचे अध्यक्ष श्री.प्रफुल्ल फरकासे आदि मान्यवर उपस्थित होते. यावेळी नाट्य क्षेत्रात उल्लेखनिय कार्य केलेले श्री.मोतीराम कळंबे, श्री.अभय नवाथे, श्री.शाम मोहरिल, श्री.केशवानंद सुरकार, डॉ.स्मिती माहुरकर यांचा मान्यवरांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला.

३) ६५ वा प्राथमिक नाट्य महोत्सव :

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळाच्या वतीने राज्यातील मुंबई, ठाणे,पुणे, नाशिक, अकोला, औरंगाबाद, नागपूर या सात विभागीय कार्यालयाच्या स्तरावर ६५ वा प्राथमिक नाट्य महोत्सव संपन्न झाला.

नागपूर विभागाच्या वतीने ६५ वा प्राथमिक नाट्य महोत्सव कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजीनगर, नागपूर येथे २१.१२.२०१७ ते दिनांक २३.१.२०१८ या कालावधीत आयोजित करण्यात आला होता. स्पर्धेचा उद्घाटन समारंभ दिनांक २१.१२.२०१७ रोजी सायंकाळी ५.३० वा आयोजित करण्यात आला होता. नाट्य स्पर्धेचे उद्घाटन महाराष्ट्र राज्याचे कामगार राज्यमंत्री मा.ना.श्री.विजय देशमुख यांच्या हस्ते करण्यात आले. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे माजी राज्यमंत्री मा.श्री.लक्ष्मणराव ढोबळे, आमदार मा.श्री.हरिश पिंपळे, ज्येष्ठ रंगकर्मी श्री.मुकुंद वसुले, कल्याण आयुक्त, श्री.सतीश दाभाडे आदि मान्यवर उपस्थित होते. सदर नाट्य महोत्सवात २७ नाट्यसंघानी सहभाग घेतला होता.

स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ दिनांक २४.१.२०१८ रोजी सायंकाळी ६.३० वाजता कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजी नगर, नागपूर येथे आयोजित करण्यात आला होता. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान अखिल भारतीय नाट्य परिषद, नागपूरचे अध्यक्ष श्री.अनिल फरकासे

यांनी भुषविले. तर कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे श्री.प्रमोद भुसारी, माजी उपाध्यक्ष, अखिल भारतीय नाट्य परिषद, नागपूर, श्री.दिनेश ठाकरे, नागपूर आदि मान्यवर उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व स्वागत कल्याण आयुक्त श्री.सतीश दाभाडे यांनी केले.

सादर स्पर्धेत ललित कला भवन, बंगाली कॅम्प, चंद्रपूर यांच्या “रंगबावरी” या नाटकाने प्रथम क्रमांक पटकावला, द्वितीय क्रमांक कामगार कल्याण केंद्र, म्हाळगीनगर यांच्या “बाप हा बापच असतो” या नाटकास मिळाला तर तृतीय क्रमांकासाठी कामगार कल्याण भवन, नागपूर यांच्या “महापात्रा” या नाटकाची निवड करण्यात आली. उत्तेजनार्थ पारितोषिक ललित कला भवन, इंदोरा यांच्या “आणि शेवटी प्रार्थना” व कामगार कल्याण केंद्र, वसंतनगर यांच्या “एक सुगंध प्राजक्त” या नाटकास देण्यात आले. या व्यतिरिक्त उत्कृष्ट अभिनय महिला/ पुरुष, उत्कृष्ट दिग्दर्शक, उत्कृष्ट नेपथ्य, उत्कृष्ट पार्श्वसंगीत, उत्कृष्ट प्रकाश योजना अशी वैयक्तिक पारितोषिकेही देण्यात आली.

स्पर्धेचे परिक्षण श्री.सुबोध सुर्जीकर, श्री.सईद अख्तर, श्रीमती रुपाली कोंडवार-मोरे यांनी केले.

मुंबई विभागीय कार्यालयाच्या वतीने ६५ वा प्राथमिक नाट्य महोत्सव ललित कला भवन, वरळी येथे दिनांक १३.१२.२०१७ ते दिनांक १०.१.२०१८ या कालावधीत आयोजित करण्यात आला होता. स्पर्धेचे उद्घाटन ज्येष्ठ परिक्षक अनंत पेडणेकर यांच्या हस्ते करण्यात आले. नायगांव, अंधेरी, वरळी गटातील एकूण २१ नाट्यसंघानी यास्पर्धेत सहभाग घेतला. नवीन आशय व विषय असलेल्या नाट्यकृती या नाट्यस्पर्धेत सादर करण्यात आल्या.

स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ दिनांक १२ जानेवारी २०१८ रोजी संपन्न झाला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थान आमदार श्री.अजय चौधरी यांनी भुषविले. तर प्रमुख पाहुणे आमदार श्री.सुनिल शिंदे, सिने व नाट्य अभिनेते श्री.संजय खापरे व श्री.आशिष पवार, कल्याण आयुक्त, श्री.सतीश दाभाडे, नगरसेवक, श्री.आशिष चेंबूरकर, माजी मंडळ सदस्या डॉ.चेतना दिक्षित आदि मान्यवर उपस्थित या स्पर्धेचा पारितोषिक वितरणाचा कार्यक्रम संपन्न झाला.

स्पर्धेत कामगार कल्याण केंद्र, जुनी धारावी यांच्या “दोजंख” या नाटकाने प्रथम क्रमांक पटकावला, द्वितीय क्रमांक कामगार कल्याण केंद्र, कोरबा मिठागर यांनी बसविलेल्या “लेफ्ट राईट लेफ्ट” या नाटकाला मिळाला. तृतीय क्रमांकासाठी ललित कला भवन, वरळीच्या “कौमुदी” या नाटकाची निवड करण्यात आली. उत्तेजनार्थ पारितोषिक ललित कला भवन, साने गुरुजी यांच्या “वाळू” आणि ललित कला भवन, ना.म.जोशी मार्ग यांच्या “ आगंतुक” या नाटकास मिळाले.

या व्यतिरिक्त उत्कृष्ट अभिनय महिला/पुरुष, उत्कृष्ट दिग्दर्शक, उत्कृष्ट नेपथ्य, उत्कृष्ट पार्श्वसंगीत, उत्कृष्ट प्रकाश योजना अशी वैयक्तिक पारितोषिकेही देण्यात आली. स्पर्धेचे परिक्षण श्री.नंदकुमार पाटील, अनंत पेडणेकर, श्रीमती शिबानी जोशी यांनी केले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व स्वागत मुंबई विभागाचे सहा.कल्याण आयुक्त श्री.नंदलाल राठोड यांनी केले.

४) वृक्षारोपन कार्यक्रम

महाराष्ट्र शासनाच्या वनविभागाने २०१७ ते २०१९ या ३ वर्षांच्या कालवधीत ५० कोटी वृक्ष लागवड, संगोपन व देखभाल कार्यक्रम महाराष्ट्र राज्यात राबविण्याचे संकल्प केला. त्यानुसार कामगार विभागाच्या शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण २०१६/प्र.क्र.८९/काम/९ दिनांक २० फेब्रुवारी २०१७ नुसार महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळाने मका/ कार्यक्रम/ २०१७-१८/२६८ दिनांक ०५.०४.२०१७ नुसार सन २०१७, २०१८ व २०१९ या वर्षाकरीता वृक्षारोपन उद्दीष्टपूर्तीचा कार्यक्रम विभागानिहाय (केंद्र संख्येनुसार) उद्दीष्टपूर्तीकरीता आखून दिला होता.

यानिमित्त राज्यातील सर्व केंद्रावर वृक्षारोपण, वृक्षदिंडी, व्याख्यान आदि कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते .

पुणे विभागाच्या वतीने कामगार कल्याण केंद्र, उद्योगनगर येथे दिनांक ७.०७.२०१७ रोजी वृक्षारोपण व पथनाटय कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमास प्रमुख पाहूणे श्री.नामदेव ढाके ,नगरसेवक तर कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी श्रीमती करुणा चिंचवडे ,नगरसेविका या होत्या.यावेळी पाहण्याच्या हस्ते १५० रोपांची लागवड करण्यात आली. समाजप्रबोधनकार सौ.शारदाताई मुंडे यांनी पर्यावरण विषयावर पथनाटय सादर केले.

नागपूर विभागाच्या अंतर्गत गट कार्यालय -१ ,नागपूर ल.क.भ.चंदननगर येथे दिनांक ०१.०७.२०१७ रोजी वृक्षारोपणाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. कार्यक्रमास प्रमुख पाहूणे श्री .संदेश होले, नगरसेवक , श्री.छोटू भोयर,नगरसेवक आदि मान्यवर उपस्थित होते. यावेळी पाहण्यांच्या हस्ते १०० रोपांची लागवड करण्यात आली.

सन २०१७ -१८ या अहवाल वर्षात मध्ये वृक्ष लागवड, संगोपन व देखभाल पूर्ती अहवाल खालील प्रमाणे विभागनिहाय सादर करण्यात येत आहे.

अ.क्र	विभागीय कार्यालये	सन २०१७ एकूण उद्दिष्ट १०,०००	सन २०१७ ची उद्दिष्ट पुर्तता
१	कामगार क्रीडा भवन,मुंबई	४३	५०
२	मुंबई	१२०२	११९
३	ठाणे	९४४	१०८२
४	पुणे	१८८८	१३४१
५	नाशिक	१११६	३९०
६	नागपूर	१६७४	१४८१
७	अकोला	१५४५	१३९०
८	ओरंगाबाद	१५८८	५२४
	एकूण	१०,०००	६३७७

ह) राज्यस्तरीय कार्यक्रम :

१) ४१ वा दशावतारी नाटय महोत्सव :

कोकणातील पारंपारिक लोककला असलेला दशावतारी नाटय महोत्सव मंडळाच्यावतीने कामगार कल्याण केंद्र, कणकवली मार्फत श्री. देव रवळनाथ मंदिर, ओरोस, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग येथे दि.०३.०४.२०१७ ते २३.०४.२०१७ या कालावधीत आयोजित करण्यात आला होता. नाटयस्पर्धेत २० नाटय संघानी सहभाग घेतला होता. स्पर्धेचा उद्घाटन समारंभ दि.०३.०४.२०१७ रोजी मा.आमदार श्री.वैभव नाईक, जि.प. सिंधुदुर्गचे अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी मा. श्री. आर. के. जोशी, बॅक ऑफ इंडिया ओरोसचे वरिष्ठ प्रबंधक मा. श्री. मंगेश बी. महाले, व रवळनाथ मित्र मंडळाचे अध्यक्ष श्री. महादेव सोमा परब आदि मान्यवरांच्या हस्ते संपन्न झाला.

स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण दि.२४.०४.२०१७ रोजी मा.आमदार श्री.वैभव नाईक, जिल्हा बँकेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी अनिरुध्द देसाई, ज्येष्ठ सुप्रसिध्द कलावंत चंद्रकांत मेस्त्री आदि मान्यवरांच्या हस्ते संपन्न झाला. स्पर्धेत प्रथम क्रमांक खानोलकर दशावतारी नाटय मंडळ खानोलीच्या "प्रतिकृष्ण" नाटकास, द्वितीय क्रमांक सिध्देश्वर दशावतारी नाटय मंडळ दोडामार्गच्या "राजा श्रीयाळ चांगुणा" नाटकास, तृतीय क्रमांक वावळेश्वर दशावतारी नाटय मंडळ तेंडोलीच्या "दिव्य शांभवी अवतार" नाटकास तर उत्तेजनार्थ पारितोषिके अनुक्रमे गुरुकृपा दशावतारी नाटय मंडळ हळवलच्या "रणसंग्राम" नाटकास व चेंदवणकर गोरे द. ना. मंडळ चेंदवणच्या "पार्वती झाली.." नाटकास यांना देण्यात आली. स्पर्धेचे परिक्षण श्री.रा.बा. खानोलकर, श्री.सदानंद तावडे,श्री.लक्ष्मण दळवी यांनी केले.

२) भजन प्रशिक्षण शिबिर-श्री.क्षेत्र देवाची आळंदी,ता.खेड,जि.पुणे

कामगारांना भजनाच्या विविध प्रकारची माहिती व्हावी,तसेच गायन,वादन व पौराणिक संदर्भाचे आकलन व्हावे. भजनातून समाज प्रबोधन कसे करता येते याची माहिती मिळावी याकरीता कामगारांसाठी भजन प्रशिक्षण शिबिराचे आयोजन करता येते. सदर शिबिरात महाराष्ट्र कामगार कल्याण निधी भरणान्या कामगारांना सहभाग दिला जातो.

सन २०१७-१८ चे राज्यस्तरीय कामगार भजन प्रशिक्षण शिबिर फुटवाले धर्मशाळा सत्संग हॉल, श्री.क्षेत्र देवाची आळंदी, ता.खेड, जि.पुणे येथे दिनांक ८ ते ११ ऑगस्ट २०१७ या कालावधीत आयोजित करण्यात आले. सदर शिबिरात ९२ कामगार शिबिरार्थींनी सहभाग घेतला. शिबिराचा उद्घाटन समारंभ वारकरी शिक्षण संस्थेचे सचिव ह.भ.प.बाजीराव महाराज चंदेले, संत ज्ञानेश्वर महाराजांचे वंश पंरपरागत चोपदार ह.भ.प.राजाभाऊ चोपदार, व संत साहित्याच्या गाढ्या अभ्यासिका ह.भ.प.सौ.सुचेता गटणे या मान्यवरांच्या उपस्थित पार पडला. शिबिर संचालक कवी श्री. उध्दव कानडे यांनी शिबिराचे अंत्यत सुत्रबध्दतेने संचलन केले. चार दिवस सुरु असलेल्या या शिबिरात भक्तीमार्ग, जीवनदृष्टीकोण व अध्यात्म या विषयावर मान्यवरांनी मार्गदर्शन केले.

३) समरगीत व स्फूर्तीगीत स्पर्धा-नागपूर

९ ऑगस्ट १९४२ या क्रांतीदिनाची स्मृती चिरंतन राहावी या उद्देशाने सदर स्पर्धेचे आयोजन करण्यात येते. माहे जुलै २०१७ मध्ये १८ गट कार्यालयाच्या स्तरावर प्राथमिक स्पर्धेचे आयोजन करण्यात येते. प्राथमिक स्पर्धेत प्रथम क्रमांक प्राप्त संघाची राज्यस्तरीय स्पर्धेकरीता निवड केली जाते.

नागपूर येथील कामगार कल्याण भवन,राजे रघुजीनगर,नागपूर येथे ९ ऑगस्ट २०१७ रोजी या स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते.गट स्तरीय स्पर्धेतील प्रथम क्रमांकाच्या राज्यातील १७ संघानी या स्पर्धेत सहभाग घेतला.

स्पर्धेचे उद्घाटन परिक्षकगण यांचे हस्ते करण्यात आले. तर पारितोषिक वितरण समारंभ मनपा, नागपूरचे उपमहापौर मा. श्री.दिपराज पाडीकर, दै.महाराष्ट्र टाईम्सचे संपादक. मा. श्री.श्रीपाद अपराजित आणि कल्याण आयुक्त मा. श्री.सतिश दाभाडे आदि मान्यवरांच्या उपस्थित संपन्न झाला. स्पर्धेचे परिक्षण प्रा.अनिलकुमार खोब्रागडे, श्री.सुनिल वाघमारे व सौ.संपदा तुंबडे यांनी केले.

स्पर्धेत प्रथम क्रमांक गट कार्यालय,चंद्रपूर यांनी पटकावला तर द्वितीय व तृतीय क्रमांकासाठी अनुक्रमे गट कार्यालय,अमरावती व अंधेरी यांची निवड करण्यात आली.गट कार्यालय,नायगांव व नागपूर गट क्र.१ यांनी उत्तेजनार्थ पारितोषिके पटकावली.

४) राज्यस्तरीय लोकनृत्य स्पर्धा- अमरावती

भारतीय लोककलेची युवा पिढीला माहिती व्हावी तसेच परंपरागत लोककलेचे जतन व्हावे या उद्देशाने मंडळ गेली २२ वर्षे लोकनृत्य स्पर्धेचे आयोजन करीत आहे.

मंडळाच्या वतीने माहे ऑक्टोबर २०१७ मध्ये १८ गट कार्यालयाच्या स्तरावर लोकनृत्य स्पर्धेची प्राथमिक फेरी आयोजित करण्यात आली होती. या स्पर्धेत ५० टक्के कामगार कुटुंबियांचा सहभाग असतो. प्राथमिक फेरीत प्रथम पारितोषिक प्राप्त संघाची राज्यस्तरीय स्पर्धेकरीता निवड करण्यात आली.

राज्यस्तरीय लोकनृत्य स्पर्धा दिनांक ८ डिसेंबर २०१७ रोजी श्री.संत ज्ञानेश्वर सांस्कृतिक भवन, अमरावती येथे आयोजित करण्यात आली होती. स्पर्धेचे उद्घाटन बॅक ऑफ महाराष्ट्र च्या अंचल प्रबंधक मा. सौ. अपर्णा जोगळेकर आणि मा. कल्याण आयुक्त श्री. सतिश दाभाडे यांच्या प्रमुख उपस्थितीत करण्यात आले. तर स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ मा. ना. प्रविण पोटे पाटील, राज्यमंत्री, उद्योग, खनीकर्म, पर्यावरण, सार्वजनिक बांधकाम तथा पालकमंत्री अमरावती जिल्हा यांच्या हस्ते करण्यात आला.सदर कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे मा. श्री.संजय नरवणे, महापौर, महानगर पालिक, अमरावती व मा. श्री.आनंदराव अडसुळ, खासदार, लोकसभा मतदार संघ,अमरावती तसेच विशेष उपस्थिती म्हणून मा. श्री. पुरुषोत्तम हरवाणी,जेष्ठ सामाजिक कार्यकर्ते,अमरावती व मा.श्री.सतिष दाभाडे,कल्याण आयुक्त हे उपस्थित होते.

स्पर्धेकरीता परिक्षक म्हणून मा.श्री.अनंत देव (जेष्ठ नाटय लेखक व लोककला शास्त्र) ,मा.श्री.मनोज उज्जेनकर (जेष्ठ नाटय लेखक व लोककला शास्त्र) व मा.सौ.किरण भेले (संगीत व लोककला शास्त्र) यांनी काम पाहिले.

या स्पर्धेत प्रथम पारितोषिक आराधी नृत्यासाठी गट कार्यालय,कोल्हापूर यांनी तर घुमर नृत्यासाठी द्वितीय व तृतीय पारितोषिक ठाकरी नृत्यासाठी अनुक्रमे गट कार्यालय, नागपूर-२ व गट कार्यालय, अंधेरी यांनी पटकावले. तर गट कार्यालय, जळगांव व गट कार्यालय, वरळी याची उत्तेजनार्थ पारितोषिकासाठी निवड करण्यात आली.

५) राज्यस्तरीय कामगार भजन स्पर्धा-त्र्यंबकेश्वर(नाशिक)

२ ऑक्टोबर महात्मा गांधी कार्यस्मृती सप्ताह निमित्त मंडळाच्या १८ गट कार्यालयाच्या स्तरावर पुरुष व महिला अशा दोन विभागात प्राथमिक कामगार भजन स्पर्धेचे आयोजन करण्यात येते. पुरुष विभागात कामगार कल्याण निधी भरणा करणाऱ्या कामगारांनाच सहभाग दिला जातो. तर महिला विभागात ५० टक्के कामगार कुटुंबिय महिलांना सहभागी करून घेण्यात येते. प्राथमिक स्पर्धेत दोन्ही विभागात प्रथम पारितोषिक प्राप्त संघाची अंतिम राजस्तरीय स्पर्धेकरीता निवड करण्यात आली.

अहवाल वर्षी २४ वी राजस्तरीय पुरुष भजन व १४ वी महिला भजन स्पर्धा महात्मा गांधी स्मृतिदिन निमित्त दिनांक २९ व ३० जानेवारी २०१८ रोजी अखिल भारतीय श्री स्वामी समर्थ गुरुपीठ, त्र्यंबकेश्वर, जि.नाशिक येथे आयोजित करण्यात आली होती. स्पर्धेचे उद्घाटन गुरुपीठ सचिव मा. श्री. चंद्रकांतदादा मोरे यांच्या हस्ते करण्यात आले. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे मा. आमदार श्रीमती.निर्मला गावित, विशेष उपस्थिती त्र्यंबकेश्वरचे नगराध्यक्ष मा. श्री.पुरुषोत्तम लोहगावकर, तसेच मा.श्री.ह.भ.प.गणेश महाराज करंजकर यांच्या उपस्थितीत करण्यांत आले. स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ दिनांक ३० जानेवारी २०१८ रोजी मा. आमदार श्री.योगेश घोलप, विशेष उपस्थिती निवृत्तीनाथ महाराज समाधी ट्रस्ट, त्र्यंबकेश्वरचे अध्यक्ष मा..ह.भ.प.किर्तन केसरी श्री.संजयनाना धोंडगे आणि मा. कल्याण आयुक्त श्री.सतिश दाभाडे यांच्या उपस्थितीत संपन्न झाला. स्पर्धेचे निकाल पुढीलप्रमाणे आहेत.

पुरुष विभाग : प्रथम:गट कार्यालय, ठाणे यांनी तर द्वितीय व तृतीय पारितोषिक अनुक्रमे गट कार्यालय, अंधेरी व गट कार्यालय,वरळी यांनी पटकावले. तर गट कार्यालय, अकोला व गट कार्यालय, पुणे याची उत्तेजनार्थ पारितोषिकासाठी निवड करण्यात आली.

महिला विभाग: प्रथम:गट कार्यालय, लातूर यांनी तर द्वितीय व तृतीय पारितोषिक अनुक्रमे गट कार्यालय, अमरावती व गट कार्यालय, चंद्रपूर यांनी पटकावले. तर गट कार्यालय, अकोला व गट कार्यालय, वरळी याची उत्तेजनार्थ पारितोषिकासाठी निवड करण्यात आली.

या व्यतिरिक्त उत्कृष्ट पखवाज/तबला वादक, उत्कृष्ट गायक, उत्कृष्ट हार्मोनियम वादक, उत्कृष्ट तालसंच अशी वैयक्तीक पारितोषिक दोन्ही विभागात देण्यात आली.

स्पर्धेकरीता परिक्षक म्हणून श्री.निलेश तुकाराम गाढवे, सौ.अचला श्रीकांत वाघ व श्री.चारुदत्त दिक्षित यांनी काम पाहिले.

६) औद्योगिक व व्यावसायिक कामगारांसाठी नाट्य स्पर्धा-विक्रोळी (मुंबई)

कामगार कल्याण निधी अधिनियम १९५३ अंतर्गत कामगार कल्याण निधी भरणान्या कामगारांसाठी स्वतंत्र औद्योगिक व व्यावसायिक नाट्य स्पर्धा अहवाल वर्षी स्वातंत्रवीर सावरकर नाट्यगृह, कामगार कल्याण भवन, कन्नमवार नगर क्र.२, विक्रोळी, मुंबई येथे दिनांक १५.०२.२०१८ ते ०६.०३.२०१८ या कालावधीत आयोजित करण्यात आली होती. सदर स्पर्धेत राज्यभरातील विविध आस्थापनाच्या १० नाट्य संघानी सहभाग घेतला होता. स्पर्धेचे उद्घाटन दिनांक १५.०२.२०१८ रोजी जेष्ठ नाट्य निर्माता, दिग्दर्शक, लेखक मा.श्री.अशोक समेळ, मा.आमदार श्री. सुनिल राऊत, मा.नगरसेवक श्री. उपेंद्र सावंत आणि मा.श्री.सुषम सावंत, मा. सिने व नाट्य अभिनेत्री श्रीमती. किशोरी आंबिये, व मा. कल्याण आयुक्त श्री. सतिश दाभाडे या मान्यवरांच्या उपस्थितीत करण्यात आले.

स्पर्धेचे परिक्षण श्री.सुधाकर गिते, श्री.रमेश भिस्कीकर, श्री.भालचंद्र कुबल, अॅड.देवेंद्र यादव व श्रीमती.शकुंतला नरे यांनी केले.

स्पर्धेचा संक्षिप्त निकाल :

सर्वोत्कृष्ट नाटक - प्रथम : लाईफ पार्टनर (रिलायन्स इन्फ्रास्ट्रक्चर लि.), द्वितीय : नजर कैद (माझगांव डॉक स्पोर्ट्स क्लब), तृतीय : लखनौ ते लाहोर १९४७ (म.रा.वि.वितरण कंपनी, मुंबई); उत्तेजनार्थ : केस नं.९९ (रिलायन्स इंडस्ट्रीज, नागोठणे) आणि द.कॉन्शन्स (महानिमिर्ती-थर्मल पॉवर, परळी)

या व्यतिरिक्त उत्कृष्ट दिग्दर्शक, अभिनय (पुरुष / महिला), नेपथ्य, प्रकाश योजना, संगीत तसेच नाट्यलेखनाची वैयक्तिक पारितोषिके देण्यात आली.

७) ६५ वा राज्यस्तरीय अंतिम नागरी नाट्य महोत्सव-सोलापूर

सन १९५३ पासून सुरु असलेल्या या कामगार नाट्य स्पर्धेस नाट्यक्षेत्रात अनन्यसाधारण महत्व आहे. या नाट्य स्पर्धेची प्राथमिक फेरी मुंबई, ठाणे, नागपूर, नाशिक, पुणे, अकोला व औरंगाबाद या सात विभागात आयोजित करण्यात आली होती. सदर स्पर्धेत सात विभागातून प्राथमिक फेरीत १५१ नाट्य संघ सहभागी झाले होते. प्राथमिक स्पर्धेत प्रथम, द्वितीय पारितोषिक विजेत्या अंतिम २० संघाची राज्यस्तरीय स्पर्धेकरीता निवड करण्यात आली.

६५ वी राज्यस्तरीय अंतिम नाट्य स्पर्धा हुतात्मा स्मृती मंदिर, पार्क चौक, सोलापूर येथे दिनांक ०६ फेब्रुवारी २०१८ ते १३ मार्च २०१८ या कालावधीत आयोजित करण्यात आली होती. स्पर्धेचे उद्घाटन मा.ना.श्री. विजयकुमार देशमुख, पालकमंत्री-सोलापूर तथा राज्यमंत्री, कामगार ,परिवहन, सार्वजनिक आरोग्य राज्य उत्पादन शुल्क, महाराष्ट्र राज्य, आणि मा.श्री. संजय शिंदे, अध्यक्ष जिल्हा परिषद, सोलापूर, तसेच मा.श्रीमती.मीरा शेंडगे, जेष्ठ नाट्यरंगकर्मी व मा.श्री.संजय कोळी, स्थायी समिती सभापती, सोलापूर महानगरपालिका या मान्यवरांच्या हस्ते करण्यात आले.

स्पर्धेचे परिक्षण श्री.शशीकांत लावणीस, श्रीमती.शोभा बोल्ली, श्री.रमेश थोरात, श्री.गिरीष पांडे व श्री.भालचंद्र पानसे यांनी केले.

स्पर्धेचा संक्षिप्त निकाल :

सर्वोत्कृष्ट नाटक - प्रथम क्रमांक : काळा वजीर पांढरा राजा (का. क. केंद्र, नवी वस्ती, बडनेरा, अकोला), द्वितीय : प्रयास (ल. क. भवन, सिडको, नाशिक), तृतीय : इडीपस रेक्स (का. क. केंद्र, सिन्नर, नाशिक); उत्तेजनार्थ : लेफ्ट राइट लेफ्ट (का. क. केंद्र, कोरबा मिठागर, मुंबई) आणि दोजख (का. क. केंद्र, जुनी धारावी, मुंबई)

या व्यतिरिक्त उत्कृष्ट दिग्दर्शक, अभिनय (पुरुष / महिला), नेपथ्य, प्रकाश योजना, संगीत तसेच नाटयलेखनाची वैयक्तिक पारितोषिके घोषित करण्यात आली.

राज्यस्तरीय नाट्य स्पर्धांचा पारितोषिक वितरण समारंभ -अमरावती

१० वा औद्योगिक व व्यावसायिक कामगारांसाठी नाटय स्पर्धा आणि ६५ वा राज्यस्तरीय अंतिम नाट्य महोत्सव स्पर्धा

औद्योगिक व व्यावसायिक कामगारांसाठी नाटय स्पर्धा व ६५ वा राज्यस्तरीय अंतिम नाट्य महोत्सव स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ दिनांक २८ मार्च २०१८ रोजी श्री.संत ज्ञानेश्वर सांस्कृतिक भवन, मोर्शी रोड, अमरावती येथे आयोजित करण्यात आला होता.

सदर कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणुन मा.डॉ. दिनेश ठाकरे, कार्मिक अधिकारी, नागपूर, मा.श्री.रमेश भिसेकर, ज्येष्ठ नाट्य कर्मी, नागपूर व कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून मा.श्री.डॉ.सतिश पावडे, विभाग प्रमुख, डिपार्टमेंट ऑफ परफॉर्मस आर्टस (नाट्य व चित्रपट) महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय हिंदी विद्यापीठ, वर्धा व कल्याण आयुक्त मा.श्री.सतिश दाभाडे आदि मान्यवर उपस्थित होते. यावेळी राज्यस्तरीय स्पर्धेत प्रथम पारितोषिक विजेते नाटक **काळा वजीर पांढरा राजा** (सादरकर्ते: का.क.केंद्र, नवीवस्ती, बडनेरा) या नाटकाचा प्रयोग सादर करण्यात आला. मान्यवरांच्या हस्ते विजेत्यांना पारितोषिके प्रदान करण्यात आली.

८) औद्योगिक व व्यावसायिक कामगारांची बावीसावी राज्यस्तरीय व महिलांची सतरावी खुली कबड्डी स्पर्धा : मुंबई

मंडळाच्या वतीने औद्योगिक व व्यावसायिक कामगारांची बावीसावी राज्यस्तरीय व महिलांची सतरावी खुली कबड्डी स्पर्धा दिनांक १ ते ४ फेब्रुवारी २०१८ या कालावधीत एलफिन्स्टन, मुंबई येथील कामगार क्रीडा भवनाच्या प्रांगणात संपन्न झाली. सदर स्पर्धा पुरुष शहर, पुरुष -ग्रामिण, महिला अशा तीन गटात घेण्यात आली होती.

स्पर्धेचे उदघाटन महाराष्ट्र शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाचे सहसचिव मा.श्री.अरुण विधळे, अर्जुन पुरस्कार विजेते मा.श्री.पंकज शिरसाठ, कल्याण आयुक्त श्री.सतिश दाभाडे व कबड्डी असोसिएशनचे पदाधिकारी आदि मान्यवरांच्या उपस्थित संपन्न झाले. यावेळी सहभागी संघानी संचलन करीत पाहुण्यांना मानवंदना दिली.

सदर स्पर्धेत पुरुष शहरी विभागात मुंबई, ठाणे येथील १८ संघानी सहभाग घेतला. तर ग्रामीण विभागात रायगड, पुणे, नाशिक, नागपूर आदि ठिकाणचे २७ संघ सहभागी झाले होते. महिला गटात मुंबई / मुंबई उपनगर, ठाणेसह, पालघर, अकोला, रत्नागिरी, अकोला, नाशिक,

परभणी, भंडारा व नागपूर येथील ५० संघ सहभागी झाले होते. या स्पर्धेत एकूण ९५ संघांनी सहभाग घेतला.

स्पर्धेत पुरुष शहर विभागात देना बँक संघाने अजिंक्यपदाचे पारितोषिक रु.२५,०००/-, चषक व सुवर्णपदक पटकावले. तर ग्रामीण विभागात जे.एस.डब्ल्यू,डोलवी यांनी बाजी मारत अंतिम विजय प्राप्त करत रु.२०,०००/-, चषक, सुवर्णपदक पटकावले. महिला विभागात देना बँक स्पोर्ट्स क्लब, मुंबई हे अंतिम विजेतेपदाचे मानकरी ठरले. त्यांना रु.२५,०००/-, चषक व सुवर्णपदक देऊन गौरविण्यात आले. स्पर्धेतील प्रत्येक दिवसाच्या सर्वोत्कृष्ट खेळाडूला रोख पारितोषिक, पदक, प्रमाणपत्र देण्यात आले. तसेच स्पर्धेतील सर्वोत्कृष्ट अष्टपैलू खेळाडू, सर्वोत्कृष्ट चढाई, सर्वोत्तम पकड अशी वैयक्तिक पारितोषिके देण्यात आली.

स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ मान्यवर आमदार तथा मुंबई शहर कबड्डी असोसिएशनचे अध्यक्ष श्री. अशोक उर्फ भाई जगताप, मा.माजी नगरपाल श्री. जगन्नाथ हेगडे, माजी मंडळ सदस्य श्री.दिलिपदादा जगताप व डॉ.चेतना दीक्षित, अर्जुन पुरस्कार विजेते कबड्डीपटू मा.श्री.राजू भावसार व मा. कल्याण आयुक्त श्री.सतिश दाभाडे उपस्थितीत संपन्न झाला.

९) राज्यस्तरीय कामगार केसरी व कुमार केसरी कुस्ती स्पर्धा - मुंबई

मंडळाच्या वतीने कामगार केसरी व कुमार केसरी कुस्ती स्पर्धा दिनांक २१ ते २३ मार्च २०१८ रोजी ललित कला भवन, ना.म.जोशी, मार्ग, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदर कामगार व कुमार केसरी कुस्ती स्पर्धा या मुख्य दोन गटाबरोबर पाच वजनी गटातही घेण्यात आल्या.

दिनांक २१ मार्च रोजी राज्यस्तरीय कुस्ती स्पर्धेचे उद्घाटन मा. नगरसेविका तथा माजी महापौर श्रीमती.स्नेहल आंबेकर, व ना.म.जोशी, मार्ग येथील मा. वरिष्ठ पोलिस निरीक्षक श्री.अहमद पठाण, यांच्या शुभहस्ते करण्यात आले. यावेळी कल्याण आयुक्त श्री.सतिश दाभाडे उपस्थित होते. या स्पर्धेत सांगली, सातारा, कोल्हापूर, पुणे, औरंगाबाद, सोलापूर येथील ११० मल्लांनी सहभाग घेतला होता.

सन २०१७-१८ चा कामगार केसरीचा किताब विडुल कॉर्पोरेशनच्या सागर मोरे ने पटकावला. त्याला रु.२५,०००/-, मानाचा पट्टा, चांदीची गदा, प्रमाणपत्र, स्मृतीचिन्ह देण्यात आले. तर कुमार केसरीचा मान भोगावती सहकारी साखर कारखान्याच्या साईराम चौगुले याने पटकावला. त्याला रु.१५,०००/-, मानाचा पट्टा, चांदीची गदा, प्रमाणपत्र, स्मृतीचिन्ह देण्यात आले. तसेच वजनी गटातील विजयी स्पर्धेकांना रोख रक्कम व प्रमाणपत्र देऊन गौरविण्यात आले. सर्व विजेत्यांना मान्यवरांच्या हस्ते गौरविण्यात आले.

स्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ मुंबई शहर तालिम संघाचे उपाध्यक्ष मा.श्री. शशिकांत देशमुख, सरचिटणीस मा.श्री.प्रकाश तानवडे, शिवछत्रपती पुरस्कार विजेते आनंदा गायकवाड व आनंदा शिंदे आणि मा. कल्याण आयुक्त श्री.सतिश दाभाडे यांच्या उपस्थितीत संपन्न झाला.

२) आर्थिक लाभाच्या योजना :-

१) सर्वसाधारण शिष्यवृत्ती योजना

दहावी ते पदव्युत्तर पदवी शिक्षण घेणा-या कामगार पाल्यांना सर्वसाधारण शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ दिला जातो. यात वैद्यकीय, अभियांत्रिकी आणि तांत्रिक शिक्षण घेणा-या, तसेच ए.टी.के.टी. विद्यार्थ्यांचाही समावेश आहे. इयत्ता दहावी बारावी रु.२०००/-, पदवी रु.२५००/- पदव्युत्तर पदवी रु.३०००/- तसेच १० वी नंतर तांत्रिक, वैद्यकीय, अभियांत्रिकी रु.२५००/-, १२ वी नंतर पदवी (तांत्रिक, वैद्यकीय, अभियांत्रिकी) अभ्यासक्रमासाठी रु.५०००/- शिष्यवृत्ती दिली जाते.

अहवाल वर्षी महाराष्ट्रातील ४२११६ एवढ्या कामगारांच्या पाल्यांना या योजनेचा लाभ देण्यात आला. त्यासाठी मंडळाकडून रु.१०,६३,२५,१००/- एवढी रक्कम पुढील तपशिलाप्रमाणे मंजूर करण्यात आली आहे.

अ.क्र.	विभाग/ प्रकल्प	लाभार्थी/ कामगार कुटुंबीय	मंजूर रक्कम (रु.)
१	मुंबई	१७५२	४९,०२,५००/-
२	ठाणे	४४१२	१,२५,६६,०००/-
३	पुणे	१३४३८	२,५०,६६,१००/-
४	नाशिक	६७५९	१,६७,२३,०००/-
५	अकोला	३३८५	९४,६३,०००/-
६	औरंगाबाद	६५३१	१,६५,९७,५००/-
७	नागपूर	५७७८	१,६७,६२,५००/-
८	कामगार क्रीडा भवन, प्रकल्प	६१	१,६४,५००/-
एकूण		४२११६	१०,६३,२५,१००/-

१.१) एमपीएससी/युपीएससी पूर्वपरीक्षा उत्तीर्ण विद्यार्थी

एम.पी.एस.सी /यु.पी.एस.सी परीक्षेचा पहिला टप्पा उत्तीर्ण होणा-या कामगार कुटुंबीय पाल्यांना या योजने अंतर्गत अर्थ सहाय्य दिले जाते. अहवाल वर्षी ६८ लाभार्थींना रु. ३,६७,०००/- रक्कमेचे अर्थसहाय्य या योजने अंतर्गत देण्यात आले.

अ.क्र.	विभाग/ प्रकल्प	लाभार्थी/ कामगार कुटुंबीय	मंजूर रक्कम (रु.)
१	मुंबई	००	००
२	ठाणे	०१	५,०००/-
३	पुणे	२६	१,३०,०००/-
४	नाशिक	०६	३३,०००/-

५	अकोला	०३	१५,०००/-
६	औरंगाबाद	३०	१,९४,०००/-
७	नागपूर	०२	१०,०००/-
८	कामगार क्रीडा भवन, प्रकल्प	००	००
एकूण		६८	३,८७,०००/-

१.२) दिव्यांग विद्यार्थी :-

कामगार कुटुंबातील दिव्यांग (अपंग) विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती योजनेकरिता टक्केवारीची अट न घालता प्राधान्याने शिष्यवृत्ती दिली जाते. अहवाल वर्षी राज्यातील १४९ कामगार पाल्यांनी लाभ घेतला. त्याकरिता रु. ३,८९,०००/- रक्कमेचे शिष्यवृत्ती वाटप करण्यात आले.

अ.क्र.	विभागाचे नाव	लाभार्थी	मंजूर रक्कम (रु.)
१	मुंबई	००	००
२	ठाणे	१०	२४,५००/-
३	पुणे	४५	१,०७,५००/-
४	नाशिक	३४	८९,०००/-
५	अकोला	११	३६,०००/-
६	औरंगाबाद	३०	७८,५००/-
७	नागपूर	१९	५३,५००/-
८	कामगार क्रीडा भवन, प्रकल्प	००	००
एकूण		१४९	३,८९,०००/-

२) परदेश उच्चशिक्षण शिष्यवृत्ती योजना

कामगार कुटुंबातील विद्यार्थी परदेशात पदव्युत्तर शिक्षणासाठी गेल्यास सदर योजनेचा लाभ देण्यात येतो. सदर योजने अंतर्गत रु. ५०,०००/- शिष्यवृत्ती विद्यार्थ्यांला देण्यात येते.

अहवाल वर्षी राज्यातील १०२ कामगार पाल्यांनी या योजनेचा लाभ घेतला. त्याकरिता रु. ५१,००,०००/- रक्कमेचे शिष्यवृत्ती वाटप करण्यात आले.

अ.क्र.	विभाग/ प्रकल्प	लाभार्थी/ कामगार कुटुंबीय	मंजूर रक्कम (रु.)
१	मुंबई	३०	१५,००,०००/-
२	ठाणे	२१	१०,५०,०००/-
३	पुणे	११	५,५०,०००/-
४	नाशिक	१२	६,००,०००/-
५	अकोला	०३	१,५०,०००/-

६	औरंगाबाद	१५	७,५०,०००/-
७	नागपूर	०७	३,५०,०००/-
८	कामगार क्रीडा भवन, प्रकल्प	०३	१,५०,०००/-
एकूण		१०२	५१,००,०००/-

३) क्रीडा शिष्यवृत्ती योजना

कामगार किंवा त्यांच्या पाल्यांनी राज्यस्तरीय, राष्ट्रीय अथवा आंतरराष्ट्रीय स्तरावर विशेष क्रीडा नैपुण्य मिळविल्यास क्रीडा शिष्यवृत्ती मंडळातर्फे दिली जाते. अहवालवर्षी १५२ क्रीडापटूंना या योजनाचा लाभ देण्यात आला आहे.

अ.क्र	विभाग/प्रकल्प	लाभार्थी संख्या			मंजूर रक्कम
		कामगार	कामगार कुटुंबीय	एकूण लाभार्थी	
१	मुंबई	००	१३	१३	५८,०००/-
२	ठाणे	००	११	११	४०,०००/-
३	पुणे	०२	४७	४९	२,३०,०००/-
४	नाशिक	००	०८	०८	३३,०००/-
५	अकोला	००	०७	०७	२५,०००/-
६	औरंगाबाद	००	४१	४१	२,००,०००/-
७	नागपूर	०१	२१	२२	१,३९,०००/-
८	कामगार क्रीडा भवन(प्रकल्प)	००	०१	०१	३,०००/-
एकूण		०३	१४९	१५२	७,२८,०००/-

४) पाठ्यपुस्तक अनुदान योजना

कामगारांच्या पाल्यांना शैक्षणिक अभ्यासक्रमाची क्रमिक पुस्तके खरेदी केल्यावर एकूण खरेदी रकमेच्या ५० टक्के रक्कम अर्थसहाय्य म्हणून दिली जाते. इयत्ता ११ वी पासून पदव्युत्तर पदवीपर्यंतच्या विद्यार्थ्यांना या योजनेचा लाभ घेता येतो. किमान रु.१५००/- ते कमाल रु.५,०००/- पर्यंत अर्थसहाय्य दिले जाते. अहवाल वर्षी राज्यातील २,९७० कामगार पाल्यांनी या योजनेचा लाभ घेतला. त्याकरीता रु.३०,०१,४४७/- रक्कम पाठ्यपुस्तक सहाय्य योजना अंतर्गत देण्यात आली.

अ.क्र.	विभाग/प्रकल्प	लाभार्थी/ कामगार कुटुंबीय	मंजूर रक्कम (रु.)
१	मुंबई	११३	८०,३३९/-
२	ठाणे	१९३	१,३०,९२५/-
३	पुणे	७५९	७,६९,२९६/-
४	नाशिक	७२३	७,२०,२७२/-

५	अकोला	२६२	२,३३,९७८/-
६	औरंगाबाद	४३३	६,०४,८३६/-
७	नागपूर	४८०	४,५८,३४५/-
८	कामगार क्रीडा भवन, प्रकल्प	०७	३,५३६/-
एकूण		२९७०	३०,०९,४४७/-

५) गुणवत्ता प्राप्त कामगार पाल्यांचा सत्कार

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परिक्षेत सर्वोत्कृष्ट गुण मिळवून उत्तीर्ण झालेल्या कामगार पाल्य,पालक व गुरुजनांचा सत्कार विभागीय कार्यालयाच्या स्तरावर आयोजित केला जातो. कामगार पाल्यांना रु.५,०००/- विशेष शिष्यवृत्ती दिली जाते.

अहवाल वर्षी १९२ कामगार पाल्यांचा सत्कार प्रित्यर्थ रुपये रु.५,६०,०००/- रक्कमेची शिष्यवृत्ती देण्यात आली.

अ.क्र.	विभाग/प्रकल्प	लाभार्थी/ कामगार कुटुंबीय	मंजूर रक्कम (रु.)
१	मुंबई	१७	८५,०००/-
२	ठाणे	१२	६०,०००/-
३	पुणे	१९	९५,०००/-
४	नाशिक	१२	६०,०००/-
५	अकोला	१२	६०,०००/-
६	औरंगाबाद	१५	७५,०००/-
७	नागपूर	२५	१,२५,०००/-
एकूण		११२	५,६०,०००/-

६) एमएस-सीआयटी अर्थसहाय योजना

महाराष्ट्र शासनाच्या एमएस-सीआयटी परिक्षेची उपयुक्तता / अनिवार्यता लक्षात घेऊन एमएस-सीआयटी परिक्षा ६० टक्के किंवा अधिक गुणांनी उत्तीर्ण होणा-या कामगार / कामगार कुटुंबीय यांना या योजने अंतर्गत एमएस-सीआयटी परिक्षा शुल्काच्या ५० टक्के रक्कम प्रोत्साहनपर अनुदान म्हणून देण्यात येते. अहवाल वर्षी २३२७ लाभार्थींना रु. ३९,८५,९८०/- रक्कमेचे अर्थसहाय्य या योजने अंतर्गत देण्यात आले.

अ.क्र.	विभाग/प्रकल्प	लाभार्थी संख्या			मंजूर रक्कम (रुपयात)
		कामगार	कामगार कुटुंबीय	एकूण लाभार्थी	
१	मुंबई	०९	८५	८६	१,३६,४००/-
२	ठाणे	०४	२२५	२२९	४,०४,५००/-
३	पुणे	१५	६३६	६५१	१०,७६,३०५/-

४	नाशिक	००	३९४	३९४	६,८४,८००/-
५	अकोला	००	२४७	२४७	४,२८,६२५
६	औरंगाबाद	००	३७८	३७८	६,५४,८००/-
७	नागपूर	०८	३२८	३३६	५,९०,०५०/-
८	कामगार क्रीडा भवन,प्रकल्प	००	०६	०६	९०,५००/-
एकूण		२८	२२९९	२३२७	३९,८५,९८०/-

७) गंभीर आजार उपचार सहायता योजना

कामगार किंवा त्यांच्या कुटुंबातील पत्नी, मुलगा, मुलगी, आई-वडिल यांना मुत्रपिंड, कर्करोग, हृदयरोग, एड्स,क्षय यासारख्या असाध्य आजार व शरत्रक्रीयेसाठी सदर योजनेच्या माध्यमातून औषधोपचारासाठी आर्थिक मदत देण्यात येते.औषधोपचाराकरीता झालेल्या खर्चानुसार रु.५,०००/- पासून २५,०००/- पर्यंत अर्थसहाय्य देण्यात येते.

अहवाल वर्षी ७८० लाभार्थींना रु. १,५३,३२,०००/-रक्कमेचे अर्थसहाय्य या योजने अंतर्गत देण्यात आले.

अ. क्र	विभाग/प्रकल्प	लाभार्थी संख्या			मंजूर रक्कम (रुपयांत)
		कामगार	कामगार कुटुंबिय	एकूण लाभार्थी	
१	मुंबई	२५	३२	५७	११,७०,०००/-
२	ठाणे	४७	६३	११०	२२,६५,०००/-
३	पुणे	५३	४०	९३	२०,४५,०००/-
४	नाशिक	१४८	५४	२०२	३६,७५,०००/-
५	अकोला	२४	५६	८०	१५,९०,०००/-
६	औरंगाबाद	६२	९०	१५२	२८,२२,०००/-
७	नागपूर	५१	३५	८६	१७,६५,०००/-
८	कामगार क्रीडा भवन,(प्रकल्प)	००	००	००	००
एकूण		४१०	३७०	७८०	१,५३,३२,०००/-

८)पुस्तक प्रकाशन अनुदान योजना

कामगाराच्या साहित्यविषयक सुप्त कलांना वाव देवून त्यांच्याकडून चांगले साहित्य निर्माण व्हावे या उद्देशाने सदर योजना कार्यान्वित करण्यात आले आहे. कामगारांच्या प्रकाशित साहित्यासाठी रु. १०,०००/- अनुदान दिले जाते. अहवाल वर्षी राज्यातील ०८ कामगारांनी या योजनेचा लाभ घेतला. त्याकरीता रु.७७,५००/- एवढ्या रक्कमेचे वाटप करण्यात आले.

अ.क्र	विभाग/ प्रकल्प	लाभार्थी	मंजूर रक्कम (रु)
		कामगार	
१	मुंबई	०१	१०,०००/-
२	ठाणे	०१	१०,०००/-
३	पुणे	०२	१७,५००/-
४	नाशिक	०२	२०,०००/-
५	अकोला	००	००/-
६	औरंगाबाद	०२	२०,०००/-
७	नागपूर	००	००/-
८	कामगार क्रीडा भवन, प्रकल्प	००	००/-
एकूण		०८	७७,५००/-

९) वाहन चालक प्रशिक्षण योजना

कामगार व त्यांच्या कुटुंबियांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध व्हाव्यात याकरीता मारुती सुजीकी इं.लि.या संस्थेमार्फत चारचाकी वाहन चालविण्याचे प्रशिक्षण दिले जाते. याकरीता नाममात्र रु.५००/- प्रशिक्षण शुल्क आकारण्यात येते. उर्वरित शुल्क प्रत्येक विद्यार्थ्यामागे मंडळाकडून भरणा करण्यात आले. अहवाल वर्षी प्रत्यक्ष ३१५ लाभार्थींना ३,३१,०००/- एवढी रक्कम प्रशिक्षणार्थीकरीता खर्च करण्यात आली.

अ.क्र	विभाग/प्रकल्प	लाभार्थी संख्या			मंजूर रक्कम (रुपयांत)
		कामगार	कामगार कुटुंबिय	एकूण लाभार्थी	
१	मुंबई	००	००	००	००/-
२	ठाणे	१३	३६	४९	२,४५,०००/-
३	पुणे	२५	१९	४४	००/-
४	नाशिक	१६	००	१६	१०,०००/-
५	अकोला	१८	०१	१९	७६,०००/-
६	औरंगाबाद	६१	४२	१०३	००/-
७	नागपूर	३२	५२	८४	००/-
८	कामगार क्रीडा भवन,(प्रकल्प)	००	००	००	००/-
एकूण		१६५	१५०	३१५	३,३१,०००/-

१०) इंग्रजी व विदेशी भाषा लेखन व संभाषण प्रशिक्षण वर्ग

कामगार व कामगार कुटुंबीयांना रोजगाराभिमुख इंग्रजी व विदेशी भाषांचे लेखन व संभाषणासाठी आवश्यक ज्ञान व्हावे याकरिता मंडळाने हा उपक्रम सुरु केला आहे. या वर्गात इंग्रजी, फ्रेंच, जॅपनीज, जर्मन, आदि भाषांचे प्रशिक्षण देण्यात येते. याकरिता नाममात्र प्रशिक्षण शुल्क आकारण्यात येते. तीन-तीन महिने कालावधीचे वर्ग १८ गट कार्यालयाच्या स्तरावर सुरु करण्यात आले.

अहवाल वर्षी इंग्रजी संभाषण वर्गाकरीता २५३९ तर इतर विदेशी भाषा संभाषण वर्गाकरीता २५५ कामगार व कामगार कुटुंबिय लाभार्थीनी या योजनेचा लाभ घेतला .

अ.क्र	विभागाचे नाव	वर्ग संख्या	इंग्रजी			मंजूर रक्कम (रुपयांत)
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	एकूण	
१	मुंबई	०९	१५५	७२	२२७	४,१४,०००/-
२	ठाणे	१५	२२७	१५५	३८२	८,१०,०००/-
३	पुणे	०४	३५	८१	११६	१,५६,०००/-
४	नाशिक	२१	५२५	१९	५४४	१०,०८,०००/-
५	अकोला	१३	१२५	२००	३२५	६,२४,०००/-
६	औरंगाबाद	०६	५५	९५	१५०	२,८८,०००/-
७	नागपूर	३१	८३	७१२	७९५	१४,८८,०००/-
एकूण		९९	१२०५	१३३४	२५३९	४७,८८,०००/-
अ.क्र	विभागाचे नाव	जॅपनीज				
१	औरंगाबाद	०७	३२	१४३	१७५	५,४६,०००/-
एकूण		०७	३२	१४३	१७५	५,४६,०००/-
अ.क्र	विभागाचे नाव	जर्मन				
१	मुंबई	०१	२५	००	२५	२०,०००/-
एकूण		०१	२५	००	२५	२०,०००/-
अ.क्र	विभागाचे नाव	फ्रेंच				
१	मुंबई	०१	००	२५	२५	६०,०००/-
२	नाशिक	०१	३०	००	३०	६०,०००/-
एकूण		०२	३०	२५	५५	१,२०,०००/-

९) शिवण मशीन अनुदान योजना

मंडळाच्या शिवण वर्गात तसेच मंडळाच्या शासनमान्य शिवणवर्गाच्या परिक्षेत प्रथम क्रमांकाने उत्तीर्ण झालेल्या कामगार किंवा कामगार कुटुंबिय महिलांना ९० टक्के अनुदानावर शिवणयंत्र देण्यात येते.

अहवाल वर्षी ११० लाभार्थींना ४,४०,५२०/- एवढ्या रक्कमेचे अनुदान देण्यात आले.

अ. क्र	विभाग/प्रकल्प	लाभार्थी संख्या			मंजूर रक्कम (रुपयांत)
		कामगार	कामगार कुटुंबिय	एकूण लाभार्थी	
१	मुंबई	००	००	००	००/-
२	ठाणे	००	००	००	००/-
३	पुणे	००	००	००	००/-
४	नाशिक	००	२५	२५	१,१४,६६०/-
५	अकोला	०२	६९	७१	३,२५,६६०/-
६	औरंगाबाद	००	००	००	००/-
७	नागपूर	००	००	००	००/-
८	कामगार क्रीडा भवन,(प्रकल्प)	००	००	००	००/-
	एकूण	०२	१०८	११०	४,४०,५२०/-

३) कल्याणकारी उपक्रम

१) शिवण वर्ग, हस्तव्यवसाय वर्ग, सरकारमान्य शिवण वर्ग व बेसिक फॅशन डिझायनिंग वर्ग

केंद्र परिसरातील कामगार व कामगार कुटुंबिय महिलांकरिता शिवण वर्ग व हस्तव्यवसाय वर्ग, सरकारमान्य शिवण वर्ग व बेसिक फॅशन डिझायनिंग वर्ग चालविण्यात येतात. अहवाल वर्षी प्रवेश घेतलेल्या सभासंदाची गटनिहाय संख्यात्मक माहिती पुढीलप्रमाणे.

अ) मंडळाचा शिवणवर्ग

अ.क्र.	गट कार्यालय	युनिट	नोंदणी संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१	नायगाव	१०	१७	११६	१५७	२९०
२	वरळी	०९	११	१३९	१२५	२७५
३	अंधेरी	०८	०८	११०	१२०	२३८
४	ठाणे	१०	०१	१५४	१४०	२९५
५	चिपळूण	०६	०१	९७	९२	१९०
६	पुणे	१२	११	१६१	१३३	३०५
७	कोल्हापूर	११	१३	१७०	१५६	३३९
८	सोलापूर	१२	२८	१६३	१८५	३७६
९	औरंगाबाद	१५	२७	२१४	२२१	४६२
१०	नांदेड	१८	१४	१४८	१६२	३२४
११	लातूर	०९	०२	१४१	१३४	२७७
१२	अकोला	१८	०६	२५५	२५७	५१८
१३	अमरावती	१२	०८	१९७	१७०	३७५
१४	नाशिक	११	०८	१८०	१६४	३५२
१५	जळगाव	१३	००	२५५	१६९	४२४
१६	नागपूर-१	१४	०९	१९५	२०३	४०७
१७	नागपूर २	१४	००	२१८	२०६	४२४
१८	चंद्रपूर	०९	०६	१५५	१२६	२८७
१९	कामगार क्रीडा भवन, मुंबई	०१	००	१५	१५	३०
२०	कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजीनगर, नागपुर	०१	००	१७	१७	३४
२१	कामगार कल्याण भवन सहकारनगर, पुणे	०१	०१	१४	१५	३०
	एकुण	२१४	१७१	३११४	२९६७	६२५२

ब) हस्तव्यवसाय वर्ग

अ. क्र.	विभागीय कार्यालय	युनिट	नोंदणी संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१	अकोला	०५	०८	५८	४७	११३
२	पुणे	०३	०५	२५	३०	६०
	एकुण	०८	१३	८३	७७	१७३

क) सरकारमान्य शिवण वर्ग

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	युनिट	नोंदणी संख्या			
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	एकुण
१	मुंबई	०३	१२	२४	१२७	१६३
२	अकोला	०२	००	१७	१९	३६
३	नागपूर	०१	००	०४	३०	३४
४	कामगार क्रीडा भवन, मुंबई	०२	००	०६	६२	६८
	एकुण	०८	१२	५१	२३८	३०१

ड) सरकारमान्य बेसिक फॅशन डिझायनिंग वर्ग

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	युनिट	नोंदणी संख्या			
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	एकुण
१	ठाणे	०१	००	१३	१२	२५
	एकुण	०१	००	१३	१२	२५

२) बालसेवाकुल वर्ग

अहवाल वर्षी बालसेवाकुल वर्गात प्रवेश घेतलेल्या मुलां-मुलींची संख्यात्मक माहिती खालीलप्रमाणे आहे. या उपक्रमात पुढील तक्त्यात नमुद केल्याप्रमाणे एकूण १ युनिटमधून एकूण २५ एवढ्या मुलां-मुलींनी प्रवेश घेतला होता.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	युनिट	नोंदणी संख्या			
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	एकुण
१	नाशिक	०१	००	१५	१०	२५
	एकुण	०१	००	१५	१०	२५

३) शिशु मंदिर व इंग्रजी बालवाडी

अ) शिशु मंदिर

राज्यातील केंद्रामध्ये कामगारांच्या मुलांना पूर्व प्राथमिक शिक्षणाची सोय व्हावी यासाठी शिशु मंदिर उपक्रमाच्या माध्यमातून लहान मुलांना शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून देण्यात येते. अहवालवर्षी शिशु मंदिर या उपक्रमात पुढील तक्त्यात नमुद केल्याप्रमाणे एकूण २३८ एवढ्या युनिटमधून एकूण ७७८३ एवढ्या मुलां-मुलींनी प्रवेश घेतला होता.त्यांची महिती पुढीलप्रमाणे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	युनिट	कामगार कुटुंबिय		इतर		एकुण
			मुले	मुली	मुले	मुली	
१	मुंबई	३३	२५४	२४३	२४४	२६०	१००१
२	ठाणे	१९	१६४	१४७	१४६	१२३	५८०
३	पुणे	४१	३४७	३०१	३१६	२७८	१२४२
४	औरंगाबाद	४६	४४३	४०७	४०७	३८३	१६४०
५	अकोला	३३	२७२	२६१	२६७	२७०	१०७०
६	नागपूर	३७	३४७	३११	३१९	३१३	१२९०
७	नाशिक	२८	२७६	२२७	२३८	१८९	९३०
८	कामगार क्रीडा भवन, मुंबई	०१	०८	०७	०९	०६	३०
	एकुण	२३८	२१११	१९०४	१९४६	१८२२	७७८३

ब) इंग्रजी बालवाडी

सन २०१३-१४ या वर्षापासून काही गटातील प्रमुख केंद्रावर इंग्रजी बालवाडी वर्ग सुरु करण्यात आले आहेत.

अहवाल वर्षी इंग्रजी बालवाडीमध्ये प्रवेश घेतलेल्या मुलां-मुलीची संख्यात्मक माहिती खालीलप्रमाणे आहे. या उपक्रमात पुढील तक्त्यात नमुद केल्याप्रमाणे एकूण १४ युनिटमधून एकूण ४९० एवढ्या मुलां-मुलींनी प्रवेश घेतला होता.

अ.क्र.	विभागिय कार्यालय	युनिट	कामगार कुटुंबिय		इतर		एकूण
			मुले	मुली	मुले	मुली	
१	मुंबई	०१	०८	०७	०६	०९	३०
२	पुणे	०२	२१	०९	१९	११	६०
३	अकोला	०३	२४	२८	२५	२३	१००
४	औरंगाबाद	०४	३२	४४	३३	३१	१४०
५	नागपूर	०३	३८	२४	२६	३२	१२०
६	नाशिक	०१	११	०९	१२	०८	४०
	एकूण	१४	१३४	१२१	१२१	११४	४९०

क) शिशु मंदिर व इंग्रजी बालवाडी मुलांना सकस आहार

महाराष्ट्रातील सर्व शिशु मंदिर वर्ग व इंग्रजी बालवाडीमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या मुलां-मुलींना नियमितपणे खालील तपशिलात नमूद केल्याप्रमाणे सकस आहार दिला जातो.

१	सोमवार	उपमा
२	मंगळवार	खिचडी
३	बुधवार	उसळ(कडधान्याची)
४	गुरुवार	गोडशिरा
५	शुक्रवार	पोहे
६	शनिवार	खजूर

४) पाळणागृहे

वाढत्या महागाईमुळे घरातील महिलांना नोकरीनिमित्त घराबाहेर पडावे लागत आहे. त्यात आणखी भर विभक्त कुटुंबाची असल्याने मुलांच्या संगोपनाचा बिकट प्रश्न निर्माण झाला आहे. कामगार महिला महागड्या पाळणागृहात आपल्या पाल्यांना ठेवणे परवडत नसल्याने मंडळाने अशा मुलांच्या संगोपनासाठी पाळणागृहांची सुविधा उपलब्ध करून दिल्याने कष्टकरी महिलांना एकप्रकारे दिलासा दिला आहे. या पाळणागृहात ६ महिने ते ३ वर्ष वयोगटातील ३० मुलांचे १ युनिट असते. मुलांच्या आरोग्याच्या व सुरक्षिततेच्या दृष्टीने खास प्रशिक्षित परिचारीकेची व दोन पूर्णवेळ आयांची नियुक्ती केलेली असते. त्यांच्या देखरेखीखाली सकाळी ९.०० ते सायं. ७.०० पर्यंत मुलांना सांभाळण्यात येते.

या पाळणागृहामध्ये मुलांच्या आरोग्याची व आहाराची शास्त्रोक्त पध्दतीने काळजी घेतली जाते. त्यांना ठरवून दिलेल्या वेळापत्रकाप्रमाणे नियमित दुध, फळे, बिस्कीटे व अन्य पौष्टिक आहार देण्यात येतो. या बालकांची वर्षातून एकदा वैद्यकीय तपासणी करून त्यांची माहिती त्यांच्या पालकांना देण्यात येते.

मंडळाच्या वतीने खालील ठिकाणी पाळणागृहे सुरु असून ३० मुलांचे ०१ युनिट याप्रमाणे अहवाल वर्षात एकूण १३५ मुलां-मुलींना प्रवेश देण्यात आला.

अ. क्र.	विभाग कार्यालय	पाळणागृह	मुलांची संख्या		एकुण
			कामगार कुटुंबिय	इतर	
१)	मुंबई (वरळी, अभ्युदयनगर)	०२	४३	१७	६०
२)	पुणे (सोलापूर)	०२	३२	१८	५०
३)	नाशिक (सातपूर)	०१	१५	१५	३०
	एकुण	०५	९०	५०	१४०

५) ग्रंथालये व ज्ञान संवर्धन केंद्र

मंडळाच्या ८५ कामगार कल्याण केंद्रांत ग्रंथालये व ज्ञानसंवर्धन उपक्रमांतर्गत पुस्तके आहेत. ५६ केंद्रांमध्ये ग्रंथालय सहायक अथवा अर्धवेळ ग्रंथालय सहायक आहेत. त्यांच्यावर सदर उपक्रम राबविण्याची जबाबदारी आहे. ग्रंथालयांचा विभागनिहाय सभासद संख्या अहवाल व ग्रंथांचा तपशिल खालीलप्रमाणे.

अ.क्र	विभागीय कार्यालय	ग्रंथालय संख्या	ग्रंथालय सभासद संख्या			
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	एकुण
१	मुंबई	१२	२८८	१९१	२०९	६८८
२	ठाणे	०५	२२६	१९८	१९२	६१६
३	पुणे	१२	३७७	५३	१३०	५६०
४	नाशिक	११	६५९	१३२	१५२	९४३
५	अकोला	१५	१४५	६३५	२३	८०३
६	औरंगाबाद	१०	३४७	४८	११४	५०९
७	नागपूर	११	७०२	१५५	२०९	१०६६
८	कामगार क्रीडा भवन, प्रकल्प	१	१५	५७	२६	९८
	एकुण	७७	२७५९	१४६९	१०५५	५२८३

६) शासनमान्य ग्रंथपालन प्रमाणपत्र शिक्षणवर्ग -

मंडळाच्या वतीने राज्यातील ९ ठिकाणी ग्रंथपालन प्रमाणपत्र शिक्षणवर्ग सुरु करण्यात आले होते. सदर वर्ग माहे जुलै ते ऑक्टोबर २०१७ या तीन महिन्यांच्या कालवधीत घेण्यात आला.

अ.क्र	ग्रंथालयाचे नांव	कामगार	कामगार कुटुंबीय	इतर	एकूण	परिक्षार्थी
१	का.क्री.भवन, मुंबई	००	००	००	००	००
२	का.क.भवन, अंधेरी	०२	०२	२२	२६	२६
३	का.क.भवन, विक्रोळी	००	००	००	००	००
४	का.क.केंद्र.चिपळूण	०१	०५	१७	२३	२३
५	ल.क.भवन,दामाणीनगर,सोलापूर	०३	०४	३०	३७	३७
६	ललित कला भवन, सिडको, नाशिक	०४	११	१०	२५	२५
७	ललित कला भवन, जळगांव	००	१४	१६	३०	३०
८	ल.क.भवन,सिडको,औरंगाबाद	०१	०६	३२	३९	३९
९	ल.क.भवन,भीमनगर,अकोला	०१	२२	२८	५१	५१
१०	ल.क.भवन,अमरावती	००	०४	२१	२५	२५
	एकुण	१२	६८	१७६	२५६	२५६

७) अभ्यासिका :

कामगार पाल्य, तसेच इतर विद्यार्थींना अभ्यासाची निवांत जागा असावी, या हेतूने मंडळाना हा उपक्रम सुरु केला आहे.

अ.क्र.	अभ्यासिका	सभासद संख्या			
		कामगार	कामगार कुटुंबीय	इतर	एकुण
१	कामगार क्रीडा भवन, एलफिन्स्टन, मुंबई	३६	४०	४५१	५२७
२	कामगार कल्याण भवन, अभ्युदयनगर, काळाचौकी	०५	३८	५३	९६
३	कामगार कल्याण भवन, अंधेरी	१६	२१	१९३	२३०
४	ललित कला भवन, वरळी	०८	१७	९५	१२०
५	कामगार कल्याण केंद्र, शिवडी	००	००	००	००
६	कामगार कल्याण भवन, विक्रोळी, कत्रमवारनगर	०९	४३	१६३	२१५
७	कामगार कल्याण भवन, चिपळूण (तत्वतः मान्यता)	००	००	००	००
८	कामगार कल्याण भवन, संभाजीनगर, पुणे	००	०६	१७	२३
९	कामगार कल्याण भवन, दामाणीनगर, सोलापूर (तत्वतः मान्यता)	००	००	००	००

१०	ललित कला भवन, सदरबजार, सोलापूर (तत्त्वतः मान्यता)	००	००	००	००
११	ललित कला भवन, रविवार पेठ, सोलापूर (तत्त्वतः मान्यता)	००	००	००	००
१२	कामगार कल्याण भवन, बजाजनगर, औरंगाबाद	०५	४२	३२	७९
१३	ललित कला भवन, सिडको औरंगाबाद	००	००	००	००
१४	कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजीनगर नागपूर	०७	४२	७०३	७५२
१५	ललित कला भवन, विनोबाग्राम, नागपूर	०१	१०	५७	६८
१६	ललित कला भवन, बंगाली कॅम्प, चंद्रपूर	००	१६	०३	१९
१७	कामगार कल्याण भवन, सातपूर, नाशिक	१०	५०	३६	९६
एकुण		९७	३२५	१८०३	२२२५

८) संगणक वर्ग

मंडळाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, ललित कला भवन व कामगार कल्याण केंद्रातून (जागेच्या उपलब्धतेनुसार) कामगार व कामगार कुटुंबियासाठी माफक शुल्कात संगणक प्रशिक्षण वर्ग सुरु करण्यात आलेले आहे. या प्रशिक्षण वर्गातून रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देणारे संगणकीय प्रोग्रामींग, डाटाबेस मॅनेजमेन्ट सिस्टीम, टॅली, डीटीपी, इंटरनेट, कोरल ड्रॉ, एमएस-सीआयटी आदी विविध विषयांचा अभ्यासक्रम शिकविण्यात येतो.

सदरचे वर्ग ७५% व २५ % तत्वावर विविध संस्थेच्या मार्फत चालविण्यात येतात. सन २०१७-२०१८ या वर्षातील सभासद संख्येची माहिती विभागनिहाय खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०३	११	४३	५१	१०५
२.	अकोला	०१	४४	७४	०७	१२५
३.	नागपूर	०२	१०	८२	१०२	१९४
एकुण		०६	६५	१९९	१६०	४२४

९) आरोग्य धाम (व्यायाम शाळा)

मंडळाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन/ललित कला भवन या ठिकाणी व काही प्रमुख कामगार कल्याण केंद्रात आरोग्यधाम (व्यायामशाळा) सुरु केलेल्या आहेत. यात नाममात्र प्रवेश शुल्क आकारून प्रवेश दिला जातो. व्यायाम शाळेमध्ये मंडळाच्या वतीने प्रशिक्षक नियुक्त केले आहेत. काही व्यायामशाळा ७५% व २५ % तत्वावर विविध संस्थेच्या मार्फत चालविण्यात येतात. सन २०१७-२०१८ या वर्षातील विभागनिहाय सभासद संख्येची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

अ) व्यायाम शाळा

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०५	५८७	१५३	७३९	१४७९
२.	ठाणे	०२	२०	०४	१२	३६
३.	पुणे	०१	०७	०१	०८	१६
४.	नाशिक	०१	१०	०७	०२	१९
५.	अकोला	०२	१०९	२२	००	१३१
६.	औरंगाबाद	०१	०८	०६	१०	२४
७.	नागपूर	०३	७६	२१	१०७	२०४
८.	कामगार क्रिडा भवन	०१	१४२	२३	२२०	३८५
	एकुण	१६	९५९	२३७	१०९८	२२९४

ब) व्यायाम शाळा (७५ व २५ टक्के तत्वावरील)

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०१	२७	३५	८१	१४३
२.	ठाणे	०१	१५६	१८	११०	२८४
३.	औरंगाबाद	०२	७८	२८	१३४	२४०
४.	नागपूर	०१	२०	२०	३२	७२
५.	पुणे	०१	२२	४०	६२	१२४
	एकुण	०६	३०३	१४१	४१९	८६३

१०) कुस्ती

कामगार कल्याण भवन, अंधेरी व ललित कला भवन, ना.म. जोशी मार्ग येथे कुस्तीचे आखाडे सुरु आहेत.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०२	२३	०४	२७	५४
	एकुण	०२	२३	०४	२७	५४

११) टेबल टेनिस

मंडळाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, ललित कला भवन व कामगार कल्याण केंद्रातून कामगार व कामगार कुटुंबियासाठी माफक शुल्कात टेबल टेनिस वर्ग सुरु करण्यात आलेले आहे.

काही ठिकाणी वर्ग मंडळाचे तर काही ठिकाणी ७५% व २५% तत्वावर विविध संस्थेच्या मार्फत चालविण्यात येतात. सन २०१७-२०१८ या वर्षातील सभासद संख्येची माहिती विभाग निहाय खालील प्रमाणे आहे.

अ) टेबल टेनिस वर्ग

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	ठाणे	०१	०३	०३	१७	२३
२.	नागपूर	०१	०१	००	०८	०९
३.	का.क्री.भवन	०१	१०	०५	९१	१०६
	एकुण	०३	१४	०८	११६	१३८

ब) टेबल टेनिस वर्ग (७५ व २५ टक्के तत्वावर)

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०१	००	१५	२२	३७
२.	पुणे	०१	२०	०८	२४	५२
३.	अकोला	०१	३७	१०२	१०९	२४८
४.	का.क्री.भवन	०१	१४१	१२८	५८९	८५८
	एकुण	०४	१९८	२५३	७४४	११९५

१२) बॅडमिंटन

मंडळाच्या वतीने कामगार कल्याण भवन, ललित कला भवन येथे कामगार व कामगार कुटुंबियासाठी माफक शुल्कात बॅडमिंटन वर्ग सुरु करण्यात आलेले आहे. सन २०१७-२०१८ या वर्षातील सभासद संख्येची माहिती विभाग निहाय खालील प्रमाणे आहे.

अ) बॅडमिंटन

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०१	०२	००	२०	२२
२.	पुणे	०२	३५	०१	९७	१३३
३.	नागपूर	०१	०७	२०	१३८	१६५
४.	का.क्री.भवन, मुंबई	०१	१८	३०	१९६	२४४
	एकुण	०५	६२	५१	४५१	५६४

ब) बॅडमिंटन (७५ व २५ टक्के तत्वावर)

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	पुणे	०१	००	१७	१५	३२
	एकुण	०१	००	१७	१५	३२

१३) जलतरण तलाव

मंडळाचे कामगार क्रीडा भवन, मुंबई, कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजीनगर, नागपूर व कामगार कल्याण भवन, सहकारनगर, पुणे या प्रकल्पाच्या ठिकाणी जलतरण तलाव सुविधा आहेत. कामगार व कामगार कुटुंबियांना माफक दरामध्ये या सुविधांचा लाभ दिला जातो.

अ.क्र.	प्रकल्प	संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	का.क्री.भवन, मुंबई	०१	८१६	८९५	४९०२	६६१३
२.	का.क.भवन, नागपूर	०१	२०८	२८९	१४५७	१९५४
३.	का.क.भवन,पुणे	०१	६५१	४६२	२३७६	३४८९
	एकुण	०३	१६७५	१६४६	८७३५	१२०५६

१४) अॅथलेटीक्स ,कबड्डी व तिरंदाजी

कामगार क्रीडा भवन,मुंबई येथील मैदानावर अॅथलेटीक्स,कबड्डी व तिरंदाजी हे उपक्रम राबविले जातात. कामगार व कामगार कुटुंबियांना माफक दरात या सुविधेचा लाभ दिला जातो.

अ.क्र.	प्रकल्प	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	अॅथलेटीक्स	०१	१२	०१	११	२४
२.	कबड्डी	०१	००	००	२३	२३
३.	तिरंदाजी	०१	००	००	००	००
	एकुण	०२	१२	०१	३४	४७

१५) कराटे वर्ग

कामगारांच्या पाल्यांना स्वसरक्षणांचे धडे गिरविता यावे याकरीता मंडळाच्या वतीने नाममात्र प्रवेश शुल्क आकारून कराटे /तायक्वांडो प्रशिक्षण वर्ग सुरु केले आहेत.

मंडळाच्या प्रमुख व मोठ्या केंद्रामध्ये ज्युडो व कराटे वर्ग चालविले जातात. विभागीय कार्यालय,मुंबई अंतर्गत ललित कला भवन,वरळी,ना.म.जोशी मार्ग,नायगांव,साने गुरुजी पथ तसेच कामगार कल्याण भवन, अंधेरी, अभ्युदयनगर, काळाचौकी तसेच विभागीय कार्यालय, नागपूर अंतर्गत कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजी नगर, नागपूर तसेच इतर महत्वाच्या केंद्रावर देखील तज्ज्ञ व अनुभवी प्रशिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली कराटे /तायक्वांडो वर्ग चालू आहेत. या वर्गांना युवकांचा व खेळाडूंचा चांगला प्रतिसाद लाभत असून या कराटे वर्गाच्या माध्यमातून कामगार कुटुंबिय व मुले-मुली यांच्या चांगल्या आरोग्याची व स्वास्थ्याची जोपासना होत आहे. मंडळाच्या कराटे /तायक्वांडो वर्गातील खेळाडूंनी विविध स्तरावर होणाऱ्या स्पर्धांमधून भाग घेत असतात.

सदरचे वर्ग ७५% व २५% तत्वावर विविध संस्थेच्या मार्फत चालविण्यात येतात. सन २०१७-२०१८ या वर्षातील सभासद संख्येची माहिती विभाग निहाय खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकूण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०५	००	६८	७२	१४०
२.	नाशिक	०१	००	०७	०७	१४
३.	पुणे	०१	००	२१	०५	२६
४.	औरंगाबाद	०२	१३	४९	३७	९९
५.	अकोला	०१	२१	६३	१६	१००
६.	का.क्री.भवन	०१	०१	०९	१०	२०
	एकूण	११	३५	२१७	१४७	३९९

१६) योगावर्ग / प्राणायाम वर्ग

योगा ही आजच्या जीवनाची एक महत्वपूर्ण प्रणाली म्हणून विकसित होत आहे.मंडळाच्या वतीने या क्षेत्रातील तज्ञ व अनुभवी संस्थांच्या सहकार्याने योगा वर्गाचे व प्राणायाम वर्गाचे आयोजन करित आहे. हुतात्मा बाबू गेनू मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन, मुंबई, कामगार कल्याण भवन, अंधेरी, ललित कला भवन, नायगांव, ललित कला भवन, वरळी,कामगार कल्याण भवन, विक्रोळी व कामगार कल्याण भवन, सातपूर, नाशिक येथे नियमित योगवर्ग चालविण्यात येत आहेत. काही ठिकाणी वर्ग मोफत तर काही ठिकाणी ७५% व २५% तत्वावर विविध संस्थेच्या मार्फत चालविण्यात येतात. सन २०१७-२०१८ या वर्षातील सभासद संख्येची माहिती विभागनिहाय खालील प्रमाणे आहे.

अ) योगावर्ग / प्राणायाम वर्ग

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०२	०६	१२	२१	३९
२.	ठाणे	०२	१२०	१५८	८९	३६७
३.	औरंगाबाद	०१	०२	२८	००	३०
४.	का.क्री.भवन	०१	२१	१२	६४	९७
५.	पुणे	०१	०३	०१	४९	५३
	एकुण	०७	१५२	२११	२२३	५८६

ब) विनामुल्य योगावर्ग / प्राणायाम वर्ग

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०२	०८	०७	१०५	१२०
२.	ठाणे	०१	००	४७	२५	७२
३.	नाशिक	०१	०२	१८	१६	३६
	एकुण	०४	१०	७२	१४६	२२८

१७) संगीत वर्ग

कामगार आणि त्यांच्या कुटुंबियामध्ये उपजतच असलेले संगीत विषयक सुप्त कला गुण अधिक विकसित व्हावेत आणि या क्षेत्रातील मार्गदर्शन मिळावे या हेतूने मंडळाच्या वतीने संगीत वर्ग सुरु करण्यात आलेले आहे.या वर्गातील सभासदांना गायन तसेच सूरपेटी, तबला-डग्गा व तत्सम वाद्यांच्या माध्यमातून तज्ञ प्रशिक्षकाकडून मार्गदर्शन केले जाते. मंडळाच्या ललित कला भवन, वरळी व नायगाव या ठिकाणी संगीत वर्ग चालविले जातात. या वर्गात प्रशिक्षण घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थींना गंधर्व संगीत महाविद्यालयाच्या परीक्षेस बसविले जाते.

सदरचे वर्ग ७५% व २५% तत्वावर विविध संस्थेच्या मार्फत चालविण्यात येतात. सन २०१७-१८ या वर्षातील सभासद संख्येची माहिती विभागनिहाय खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०२	२५	१८	६०	१०३
	एकुण	०२	२५	१८	६०	१०३

१८) नृत्य वर्ग

मंडळाच्या मुंबई येथील कामगार कल्याण भवन, अभ्युदयनगर, काळाचौकी व अंधेरी तसेच ललित कला भवन, साने गुरुजी पथ, वरळी, नायगाव व ना. म. जोशी मार्ग येथे आणि अमरावती येथे नृत्यवर्ग, भरतनाट्यम, लोकनृत्य व पाश्चात्य नृत्य वर्ग चालविले जातात. अहवाल वर्षामध्ये प्रवेश घेतलेल्या सभासदांची संख्या खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०७	१३	७८	१२०	२११
२.	पुणे	०१	००	२१	०५	२६
३.	का.क्री.भवन	०१	००	०९	००	०९
	एकुण	०९	१३	१०८	१२५	२४६

१९) चित्रकला वर्ग

मंडळाच्या मुंबई येथील कामगार कल्याण केंद्र, माझगाव येथे चित्रकला वर्ग चालविला जातो. सदर वर्गात अहवालवर्षामध्ये भाग घेतलेल्या सभासदांची संख्या खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०२	००	३२	१८	५०
२.	पुणे	०१	००	१९	०७	२६
	एकुण	०३	००	५१	२५	७६

२०) ब्युटीपार्लर वर्ग

कामगार कुटुंबिय महिलांना ब्युटी पार्लरचे प्रशिक्षण देऊन त्यांना रोजगाराची संधी उपलब्ध व्हावी या उद्देशाने सदरचे वर्ग सुरु करण्यात आलेले आहेत. कामगार कल्याण भवन, राजेरघुजीनगर, नागपूर येथे महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण मंडळाचे वर्ग चालविले जातात. काही ठिकाणी ७५% व २५% तत्वावर विविध संस्थेच्या मार्फत वर्ग चालविण्यात येतात. सदर वर्गात अहवालवर्षामध्ये प्रवेश घेतलेल्या सभासदांची संख्या खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०२	४२	०२	४४	८८
२.	नाशिक	०१	००	१७	००	१७
३.	पुणे	०१	००	१५	०६	२१
४.	नागपूर	०१	००	०३	२०	२३
	एकुण	०४	४२	०५	८१	१२८

२१) स्पर्धा परीक्षा प्रशिक्षण वर्ग

कामगार कुटुंबिय विद्यार्थ्यांना विविध स्पर्धा परीक्षांची तयारी करून त्यांना नोकरीची संधी उपलब्ध व्हावी या उद्देशाने स्पर्धा परीक्षा प्रशिक्षण वर्ग सुरु करण्यात आलेला आहे. अकोला विभागांतर्गत अमरावती येथे वर्ग सुरु आहे. सदरचे वर्ग ७५% व २५% तत्वावर संस्थेच्या मार्फत वर्ग चालविण्यात येतात. सदर वर्गात अहवालवर्षामध्ये प्रवेश घेतलेल्या सभासदांची संख्या खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	अकोला	०१	००	५७	६१	११८
२.	नागपुर	०१	०९	३६	६५	११०
	एकुण	०२	०९	९३	१२६	२२८

२२) मल्टी स्पेशलिटी उपचार केंद्र

कामगार व कामगार कुटुंबियांना अल्प दरामध्ये आरोग्य सुविधा मिळावी या उद्देशाने सदरचे केंद्र नागपूर विभागांतर्गत सुरु करण्यात आले आहे. सदर केंद्रात अहवालवर्षामध्ये सभासदांची संख्या खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	नागपूर	०१	४४५	१५१	२०४	८००
	एकुण	०१	४४५	१५१	२०४	८००

२३) बाह्यरुग्ण विभाग

मंडळाच्या कामगार कल्याण केंद्रामध्ये कामगार व त्यांच्या कुटुंबियांकरीता व केंद्र सभासदांसाठी बाह्यरुग्ण विभाग सुरु करण्यात आलेले आहेत.

मुंबई विभागामध्ये ललित कला भवन, नायगाव येथे [के.ई.एम.हॉस्पिटल](#) मार्फत व ललित कला भवन, वरळी येथे संकल्प प्रतिष्ठाण यांचे मार्फत बाह्य रुग्णविभाग सुरु करण्यात आलेले आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०२	४३०	७९०	१२०	१३४०
	एकुण	०२	४३०	७९०	१२०	१३४०

२४) मल्लखांब वर्ग

मुंबई विभागांतर्गत कामगार कल्याण भवन, अभुदयनगर, मुंबई येथे ७५% व २५% तत्वावर उपक्रम सुरु करण्यात आलेला आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०१	००	१५	१५	३०
	एकुण	०१	००	१५	१५	३०

२५) जिम्नॅस्टीक वर्ग

जिम्नॅस्टीक या खेळाचे प्रशिक्षण देऊन खेळाडू तयार व्हावेत या उद्देशाने वर्ग सुरु करण्यात आलेले आहेत. हा वर्ग कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजीनगर, नागपूर विभागात सुरु आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१	नागपूर	०१	००	०५	१०	१५
	एकुण	०१	००	०५	१०	१५

२६) टेक्निकल इन्स्टिट्यूट अभ्यासक्रम (कौशल्य विकास कार्यक्रम)

ललित कला भवन,सिडको नाशिक येथे टेक गुरु मल्टीपर्पज इन्स्टिट्यूट यांच्या सहकार्याने ७५% व २५% तत्वावर मॅकेनिकल, इलेक्ट्रीकल, इलेक्ट्रीकल वायरमन,मोटार रीवायडींग,ऑटो मोबाईल, कॉम्प्युटर हार्डवेअर,एमएसऑफीस,इंटरनेट बॅकिंग, फॅशन डिझायनिंग, ड्रेस मेकिंग,बेसिक ब्युटीपार्लर, एमपीएस फाऊंडेशन,पोलिस भरती, फिटर, सी.एन.सी. अशा विषयांचे प्रशिक्षण सुरु आहे. सदर वर्गात अहवालवर्षामध्ये सभासदांची संख्या खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	कामगार	सभासद संख्या		एकुण
				कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	नाशिक	०१	३७	४८	८५	१७०
	एकुण	०१	३७	४८	८५	१७०

२७) किक बॉक्सिंग

कामगारांच्या पाल्यांना स्वसंरक्षणांचे धडे गिरविता यावे याकरीता मंडळाच्या वतीने नाममात्र प्रवेश शुल्क आकारून किक बॉक्सिंग प्रशिक्षण वर्ग सुरु केले आहेत.

कामगार क्रिडा भवन ,मुंबई येथे तज्ञ व अनुभवी प्रशिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली किक बॉक्सिंग वर्ग चालू आहेत. या वर्गाना युवकांचा व खेळाडूंचा प्रतिसाद लाभत असून या किक बॉक्सिंग वर्गाच्या माध्यमातून कामगार कुटुंबिय व मुले-मुली यांच्या चांगल्या आरोग्याची व स्वास्थ्याची जोपासना होत आहे. मंडळाच्या किक बॉक्सिंग वर्गातील खेळाडू विविध स्तरावर होणाऱ्या स्पर्धामधून भाग घेत असतात.

सदरचे वर्ग ७५% व २५% तत्वावर संस्थेच्या मार्फत चालविण्यात येतात. सन २०१७-२०१८ या वर्षातील सभासद संख्येची माहिती विभाग निहाय खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	का.क्रि.भवन	०१	००	१३	१०	२३
	एकुण	०१	००	१३	१०	२३

२८) व्यसनमुक्ती वर्ग

सदरचे वर्ग विविध संस्थेच्या मार्फत चालविण्यात येतात. सन २०१७-२०१८ या वर्षातील सभासद संख्येची माहिती विभाग निहाय खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	पुणे	०१	१९	२१	३८	७८
	एकुण	०१	१९	२१	३८	७८

२९) मोफत कायदेविषयक सल्ला केंद्र

सदरचे केंद्र विविध संस्थेच्या मार्फत चालविण्यात येतात. सन २०१७-१८ या वर्षातील सभासद संख्येची माहिती विभाग निहाय खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	वर्ग संख्या	सभासद संख्या			एकुण
			कामगार	कामगार कुटुंबिय	इतर	
१.	मुंबई	०१	०३	०६	१५	२४
२.	नागपुर	०१	२८	०१	०५	३४
	एकुण	०२	३१	०७	२०	५८

जेष्ठ नागरीक सभासद संख्या

अहवाल वर्षामध्ये मंडळाच्या विविध कार्यक्रम व उपक्रमांमध्ये सहभागी जेष्ठ नागरीकांची सभासद संख्या खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागीय कार्यालय	कामगार कुटुंबिय		इतर		एकूण
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	
१	मुंबई	२५५	२३९	३५९	३८१	१२३४
२	ठाणे	२४६	२१३	१५३	१५०	७६२
३	पुणे	६९	५७	७०	३२	२२८
४	औरंगाबाद	३७१	३०४	१८६	१७०	१०३१
५	अकोला	२९४	७५१	१३५	२६२	१४४२
६	नागपूर	१८२	१६८	२४५	१३५	७३०
७	नाशिक	७५	२२५	६०	८५	४४५
	एकूण	१४९२	१९५७	१२०८	१२१५	५८७२

४) मंडळाच्या केंद्राचे सर्वसाधारण सभासद तपशिल

मुंबईतील कामगार क्रीडा भवन, राजे रघुजीनगर, नागपूर व सहकारनगर, पुणे हे मंडळाचे प्रमुख प्रकल्प आहेत. संपुर्ण राज्यामध्ये असलेल्या कामगार कल्याण भवन, ललित कला भवन, कामगार कल्याण केंद्र, उपकेंद्र व ग्रामीण केंद्र या मधील उपक्रम, कार्यक्रम व मंडळाच्या योजनांचा लाभ घेण्याकरिता येणाऱ्या सभासदांना केंद्रांचे सर्वसाधारण सभासद म्हणून नोंदणी केली जाते.

मुंबई, नागपूर व पुणे येथील प्रकल्पामध्ये उपलब्ध असलेल्या सुविधांचा विचार करता त्या सुविधांचा लाभ घेणाऱ्या कामगार, कामगार कुटुंबिय व इतर सभासदांसाठी वार्षिक सर्वसाधारण सभासद शुल्क अनुक्रमे प्रत्येकी रु.२५/-, रु.३५/- व रु.५०/- आकारण्यात येते. तसेच सर्व कामगार कल्याण भवन, ललित कला भवन, कामगार कल्याण केंद्र येथील सभासदांसाठी वार्षिक सर्वसाधारण सभासद शुल्क अनुक्रमे प्रत्येकी रु.१५/-, रु.२०/- व रु.२५/- आकारण्यात येते. सर्व उपकेंद्र व ग्रामीण केंद्र येथील सभासदांसाठी वार्षिक सर्वसाधारण सभासद शुल्क अनुक्रमे प्रत्येकी रु.१०/-, रु.१५/- व रु.२०/- आकारण्यात येते.

मुंबई, नागपूर व पुणे येथील प्रकल्पामध्ये ४००० ते १०,००० सभासद, कामगार कल्याण भवन, ललित कला भवने या सारख्या विशिष्ट केंद्रात १५०० ते ३००० सभासद तर केंद्र, उपकेंद्रातून ७०० ते २००० सभासद त्या ठिकाणच्या सुविधांचा लाभ घेतात. शिवाय एकच सभासद अनेक उपक्रम/कार्यक्रमांतून सहभागी झालेला असतो. उदा. वाचनालय, ग्रंथालय, खेळ/क्रीडा स्पर्धा, मनोरंजनात्मक कार्यक्रम, नाट्य, संगीत यासारख्या विविध कार्यक्रमांमधून व विविध योजनांमध्ये सभासद सहभागी होत असतो. अशा कार्यक्रम, उपक्रम व योजनांमधून सहभागी होणाऱ्या नियमित व प्रासंगिक सभासदांची संख्या फार मोठी असते.

अहवालवर्षी मंडळाच्या उपक्रम, कार्यक्रम व योजनांचा लाभ घेतलेल्या सभासदांची विभागनिहाय सभासद संख्या खालीलप्रमाणे दर्शविण्यात आलेली आहे.

अ.क्र.	विभागाचे नाव	कामगार	का.कुटुंबिय	इतर	एकूण
१.	मुंबई	१६१२९	१३०३१	८७३०	३७८९०
२.	ठाणे	१२१३७	१५७३५	२७८४	३०६५६
३.	पुणे	४७८५४	३६४३७	४६६८	८८९५९
४.	नाशिक	२४५८५	२५४९०	४०३५	५४११०
५.	अकोला	२६६९६	१५२६४	५४२५	४७३८५
६.	औरंगाबाद	२९३२५	२२९४३	६२०७	५८४७५
७.	नागपूर	२५८३८	२१४१९	५१७६	५२४३३
८.	कामगार क्रीडा भवन, मुंबई	१७१२	१२१७	७४१५	१०३४४
९.	कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजीनगर, नागपूर	१०२९	१६५७	३५४७	६२३३
१०.	कामगार कल्याण भवन, सहकारनगर, पुणे	७४५	१३१७	२७६८	४८३०
	एकूण	१८६०५०	१५४५१०	५०७५५	३९१३१५

विभाग पाचवा
सांखिकी विभाग

अ) केंद्रांच्या प्रकारानुसार विभाग व गटनिहाय केंद्र संख्या

अ. क्र.	विभाग	प्रकल्प	कामगार कल्याण भवन	ललित कला भवन	कामगार कल्याण केंद्र	उपकेंद्र	ग्रामीण केंद्र	एकूण	
१	का.क.क्रीडा भवन, मुंबई	१						१	१
२	मुंबई विभाग								२८
	अ)नायगाव गट		१	१	८			१०	
	ब) वरळी गट			३	७			१०	
	क) अंधेरी गट		१		६	१		८	
			२	४	२१	१		२८	
३	ठाणे विभाग								२१
	अ) ठाणे गट		२		११			१३	
	ब)चिपळूण गट				८			८	
			२		१९			२१	
४	पुणे विभाग								४३
	अ) प्रकल्प	१						१	
	ब) पुणे गट		१	१	८	२		१२	
	क)कोल्हापूर गट		१	२	११		२	१६	
	ड) सोलापूर गट		१	२	९	१	१	१४	
		१	३	५	२८	३	३	४३	
५	नाशिक विभाग								२६
	अ) नाशिक गट		१	१	९			११	
	ब) जळगाव गट		१	१	१०	३		१५	
			२	२	१९	३		२६	
६	नागपूर विभाग								३८
	अ) प्रकल्प	१						१	
	ब) नागपूर १			२	१२			१४	
	क) नागपूर २			१	१२		१	१४	
	ड) चंद्रपूर गट			१	८			९	
		१		४	३२		१	३८	
७	अकोला विभाग								३१
	अ) अकोला गट			१	१७	१		१९	
	ब)अमरावती गट			१	९	२		१२	
				२	२६	३		३१	
८	औरंगाबाद विभाग								३८
	अ)औरंगाबाद गट		३	२	६	४		१५	
	ब) नांदेड गट		१	२	१०	१		१४	
	क) लातूर गट		२		७			९	
			६	४	२३	५		३८	
	एकूण	३	१५	२१	१६८	१५	०४	२२६	२२६

सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षामध्ये विभागीय कार्यालय,औरंगाबाद अंतर्गत माहे जूलै,२०१७ मध्ये निलंगा येथे कामगार कल्याण केंद्र सुरु करण्यात आले आहे.

ब) जिल्हानिहाय केंद्रांची संख्या - केंद्रांच्या प्रकारानुसार

अ.क्र.	जिल्हा	प्रकल्प	कामगार कल्याण भवन	ललित कला भवन	कामगार कल्याण केंद्रे	उप केंद्रे	ग्रामीण केंद्रे	एकूण
१	मुंबई	१	२	४	१९			२६
२	मुंबई उपनगर		१		६	१		८
३	ठाणे		१		५			६
४	रायगड				१			१
५	रत्नागिरी				४			४
६	सिंधुदूर्ग				४			४
७	पालघर				१			१
८	नाशिक		१	१	७			९
९	धुळे		१		२	१		४
१०	नंदुरबार				२			२
११	जळगाव			१	६	२		९
१२	अहमदनगर				२			२
१३	पुणे	१	१	१	८	२		१३
१४	सातारा				२			२
१५	सांगली			१	३		२	६
१६	सोलापूर		१	२	९	१	१	१४
१७	कोल्हापूर		१	१	६			८
१८	औरंगाबाद		२	२	६	४		१४
१९	जालना		१					१
२०	परभणी		१	१				२
२१	हिंगोली				२			२
२२	बीड				४			४
२३	नांदेड			१	८	१		१०
२४	उस्मानाबाद		१		१			२
२५	लातूर		१		२			३
२६	बुलडाणा				५	१		६
२७	अकोला			१	९			१०
२८	वाशिम				४			४
२९	अमरावती			१	६	१		८
३०	यवतमाळ				२	१		३
३१	वर्धा				४			४
३२	नागपूर	१		३	१६		१	२१
३३	भंडारा				५			५
३४	गोंदिया				२			२
३५	चंद्रपूर			१	४			५
३६	गडचिरोली				१			१
	एकूण	३	१५	२१	१६८	१५	४	२२६

विभाग सहावा प्रसिद्धी विभाग

मंडळाच्या कार्याची प्रसिद्धी :

मंडळाच्या कल्याणकारी योजनांची माहिती कामगार, कामगार कुटुंबिय तसेच विविध आस्थापनांचे पदाधिकारी यांच्यापर्यंत पोहोचविण्याचा मंडळाचा प्रयत्न असतो. त्यासाठी विविध प्रसारमाध्यमे व आस्थापनांतुन आयोजित केलेले पीपीटी कार्यक्रम यांचा मुख्यत्वे समावेश असतो.

वृत्तपत्रे :

राज्यात प्रसिद्ध होणाऱ्या सर्व प्रमुख वृत्तपत्रांत मंडळाच्या कार्याची दखल घेतली आहे. मध्यवर्ती कार्यालयातील प्रसिद्धी व जनसंपर्क विभागासह मंडळाचे राज्यात असलेले सर्व विभाग प्रमुख, गट प्रमुख व केंद्रातील केंद्र प्रमुख यांनी वृत्तपत्र माध्यमातून योजना, उपक्रम व कार्यक्रमास प्रसिद्धी दिली आहे.

सिंधुदूर्ग येथे झालेल्या दशावतारी नाटय महोत्सव, सोलापुर येथे आयोजित राज्यस्तरीय कामगार नाटय स्पर्धा, मुंबई येथे आयोजित राज्यस्तरीय कामगार केसरी व कुमार केसरी कुस्ती स्पर्धा, तसेच मुंबई, ठाणे, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अकोला, नागपूर येथे आयोजित ६५ व्या विभागिय कामगार नाटय स्पर्धा यांना सर्व प्रमुख वृत्तपत्रांनी प्रसिद्धी दिली. त्याचप्रमाणे मंडळाच्या आर्थिक लाभाच्या योजना, विविध उपक्रम सर्वसामान्य कामगारांपर्यंत पोहोचवण्यात वृत्तपत्रांचे योगदान महत्वाचे आहे.

आकाशवाणी :

कामगार कल्याण मंडळाच्या उपक्रमांचा उन्हाळ्याच्या सुट्टीत लहान मुलांना कसा लाभ घेता येऊ शकतो याची माहिती मुंबई आकाशवाणी केंद्रावर प्रसारित करण्यात आली.

दूरचित्रवाणी :

मंडळाच्या ६४ व्या वर्धापन दिन सोहळ्याची बातमी सह्याद्री वाहिनीवर प्रसारित करण्यात आली. त्याचप्रमाणे राज्यस्तरीय कबड्डी स्पर्धेच्या उद्घाटन सोहळ्याची बातमी प्रसारीत करण्यात आले.

माहितीपत्रक / बॅनर्स :

मंडळाच्या कल्याणकारी योजना, उपक्रम व कार्यक्रमांची माहिती सर्वसामान्यांपर्यंत पोहोचवण्यात माहिती पुस्तिका व माहितीपत्रक हे सर्वात सोयीचे साधन आहे. मंडळात विविध कामानिमित्त आलेल्या अभ्यागतांना सदर माहितीपत्रके निशुल्क दिली जातात.

पीपीटी :

मंडळाच्या कार्याची माहिती जास्तीतजास्त कामगारांपर्यंत पोहोचावी या उद्देशाने मंडळातर्फे विविध कंपन्या, आस्थापना, कारखाने, हॉस्पिटल्स आदि ठिकाणी प्रत्यक्ष भेट देण्यात आली. तेथील कामगार, व्यवस्थापक यांना मंडळाच्या विविध कल्याणकारी योजना, कार्यक्रम, उपक्रम यांची माहिती पीपीटीद्वारे माहिती देण्यात आली.

संकेतस्थळ :

मंडळाच्या कार्याची माहिती असलेले संकेतस्थळ यंदा सुरु करण्यात आले. तसेच मंडळाच्या सर्व योजनांचे अर्जाचे नमुने, नवीन आस्थापना नोंदणीसाठी आवश्यक असलेले अर्ज, मंडळाच्या सर्व केंद्रांचे पत्ते आदी माहितीचा संकेतस्थळात समावेश केला आहे. त्यामुळे राज्यातील कामगारांना मंडळाच्या विविध योजनांचा लाभ घेणे सोयीचे होणार आहे. तसेच मंडळाच्या सर्व कार्यालयांचे पत्ते संकेतस्थळावर असल्याने सदर केंद्रांशी संपर्क साधणे सोपे होणार आहे. तसेच नवीन आस्थापनांना मंडळाकडे नोंदणीसाठी आवश्यक माहिती संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

मान्यवरांच्या भेटी

मंडळातर्फे राज्यात विविध योजना, उपक्रम, कार्यक्रम राबविण्यात आले. सदर प्रसंगी मार्गदर्शनार्थ व शुभेच्छा देण्यासाठी सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक, क्रीडा आदी क्षेत्रातील मान्यवर उपस्थित होते. मंडळाच्या कार्यक्रमांच्या निमित्ताने विविध मान्यवरांनी सन २०१७-१८ या अहवाल वर्षी दिलेल्या भेटीचा तपशिल यातील निवडक कार्यक्रमांचा व मान्यवरांचा तपशिल पुढीलप्रमाणे.

मुंबई विभाग

अनु.	नाव	ठिकाण	दिनांक	भेटीचे स्वरूप
१	मा. श्री. गजानन किर्लीकर, खासदार मा.ना. श्री.रविंद्र वायकर, गृहराज्यमंत्री मा. श्री. रमेश लटके, आमदार	कामगार कल्याण भवन, अंधेरी	२२.५.२०१७	करियर समुपदेशन मार्गदर्शन मेळावा.
२	मा. श्री. कालिदास कोळंबकर, आमदार	ललित कला भवन, नायगाव	२१.६.२०१७	जागतिक योग दिवस
३	मा. श्री. विश्वनाथ महाडेश्वर, महापौर	कामगार कल्याण केंद्र, जोगेश्वरी- ब्रिक्स इंडिया कें.	२२.७.२०१७	आरोग्य शिबिर व पि.पि.टी. कार्यक्रम
४	मा. श्री. आशिष चेंबुरकर, नगरसेवक	ललित कला भवन, वरळी	१९.७.२०१७	समरगीत स्पर्धा
५	मा. श्री.सुनिल यादव, नगरसेवक	का.क.भवन अंधेरी	१६.९.२०१७	महिला नाट्य स्पर्धा
६	मा. श्री.अजय चौधरी, आमदार मा.श्री.अरुण विधळे, सहसचिव, कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासन मा.श्री. गंगाराम गवाणकर, सुप्रसिध्द ज्येष्ठ नाट्यकर्मी	ललित कला भवन, साने गुरुजी मार्ग, चिंचपोकळी	५.११.२०१७	रंगभूमी दिन कामगार रंगकर्मींचा सत्कार समारंभ
७	मा. श्रीमती वर्षा गायकवाड, आमदार	का.क.केंद्र धारावी	३.३.२०१८	महिला मेळावा.
८	मा.श्रीमती स्नेहल आंबेकर, माजी महापौर	ललित कला भवन, ना.म.जोशी	२१.३.२०१८	कामगार केसरी व कुमार केसरी कुस्ती स्पर्धा
९	मा.श्री. अशोक समेळ, मा.श्री.प्रसाद कांबळी व मा.श्री.प्रसाद वालावालकर – सुप्रसिध्द रंगकर्मी	ललित कला भवन, नायगाव	१२.९.२०१७ ते २१.९.२०१७	विभागीय नाट्य प्रशिक्षण शिबिर
१०	मा.श्री. सुनिल शिंदे, आमदार मा. श्री.अजय चौधरी, आमदार मा.श्री.आशिष पवार, सिने अभिनेते व मा.श्री. संजय खापरे, सिने अभिनेते	ललित कला भवन, वरळी	१२.१.२०१८	६५ वा प्राथमिक नाट्य महोत्सव पारितोषिक वितरण
११	मा.श्री.अरुण विधळे, सहसचिव, कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासन	कामगार क्रीडा भवन, एलफिन्स्टन	१.२.२०१८	औद्योगिक व व्यावसा- यिक कामगारांची राज्य- स्तरीय कबड्डी व महिला कबड्डी स्पर्धा उद्घाटन समारंभ

१२	मा.श्री.भाई जगताप, आमदार तथा अध्यक्ष, मुंबई शहर कबड्डी असोसिएशन मा.श्री.जगन्नाथ हेगडे, माजी नगरपाल	कामगार क्रीडा भवन, एलफिन्स्टन	४.२.२०१८	औद्योगिक व व्यावसा- यिक कामगारांची राज्य- स्तरीय कबड्डी व महिला कबड्डी स्पर्धा पारितोषिक वितरण समारंभ
१३	मा.श्रीमती स्नेहल आंबेकर, माजी महापौर	ललित कला भवन, ना.म.जोशी मार्ग	२१.३.२०१८	राज्यस्तरीय कामगार केसरी व कुमार केसरी कुस्ती स्पर्धा

ठाणे विभाग -

अनु.	नाव	ठिकाण	दिनांक	भेटीचे स्वरूप
१	मा.श्री.वैभव नाईक, आमदार, मा.श्री.अनिरुध्द देसाई, मुख्य कार्य.अधिकारी, जिल्हा बँक	दशावतारी नाट्य महोत्सव ओरस	२४.४.२०१७	दशावतारी नाट्य महोत्सव उद्घाटन
२	मा.श्रीमती सुरेखाताई खेराड, नगराध्यक्षा चिपळूण	का.क.केंद्र चिपळूण	१.७.२०१७	मंडळाचा वर्धापन दिन
३	मा.श्रीमती माधुरीताई गायकवाड,नगराध्यक्षा कणकवली	का.क.केंद्र, कणकवली	२६.७.२०१७	गटस्तरीय समरगीत स्पर्धा
४	मा.श्री. अनिल भोर, परिवहन सभापती, ठाणे	का.क.भवन, विक्रोळी	१७.१.२०१८	६५ वा प्राथमिक नाट्य महोत्सव
५	मा.श्री.सदानंद राणे, सुप्रसिध्द नृत्य दिग्दर्शक,			
६	मा.श्री. जनार्दन लवंगारे, सुप्रसिध्द रंगकर्मी			
७	मा.श्री. सुषम सावंत, नगरसेवक	का.क.केंद्र खुले नाट्यगृह	२६.१.२०१८	प्रजासत्ताक दिन
८	मा.श्री.विजय लोखंडे, अध्यक्ष, पनवेल इंड. को.ऑप.	का.क.केंद्र, पनवेल	२६.१.२०१८	प्रजासत्ताक दिन
९	मा.श्री. संजिव गुप्ते, सचिव, कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासन	का.क.केंद्र, वर्तकनगर	१९.०३.२०१८	सदिच्छा भेट
१०	मा.श्रीमती मनिषा अहिरे, नगरसेविका	का.क.केंद्र, टागोरनगर	२६.१.२०१८	प्रजासत्ताक दिन
११	मा.श्री. अनिलकुमार सहल, महा-व्यवस्थापक, सेंचुरी रेयॉन	का.क.केंद्र, शहाड	२४.३.२०१८	करियर मार्गदर्शन कार्यशाळा
१२	मा.श्रीमती छाया राव, नगरसेविका	का.क.केंद्र, आनंदनगर	२२.१.२०१८	महिला प्रशिक्षण शिबिर
१३	मा.श्री.सुनिल राऊत, आमदार मा.श्री.उपेंद्र सावंत, नगरसेवक मा.श्रीमती किशोरी आंबिये, अभिनेत्री	का.क.भवन, विक्रोळी	१५.२.२०१८	औद्योगिक व व्यावसायिक कामगार नाट्य महोत्सव उद्घाटन समारंभ

नाशिक विभाग

अ.क्र.	नाव	ठिकाण	दिनांक	भेटीचे स्वरूप
१	मा.सीमाताई हिरे, आमदार	का.क.केंद्र, देवळाली	२०.१.२०१८	महिला मेळावा
२	मा.सौ.संगिता गायकवाड, नगरसेविका	का.क.केंद्र, नेहरु नगर	१०.११.२०१७	चित्रकला स्पर्धा

३	मा.श्री.अशफाक रहमान, नगरसेवक	ल.क.भवन, जळगाव	२८.११.२०१७	रांगोळी कार्यक्रमानिमित्त
४	मा.सौ.सविता चौधरी, नगरसेविका	का.क.केंद्र, चाळिसगाव	३१.१०.२०१७	नेत्र चिकित्सा शिबिर
५	मा.सौ.गीता वरंदळ, नगरसेविका	का.क.केंद्र, पाचोरा	२८.९.२०१७	बचत गट मार्गदर्शन शिबिर
६	मा.सौ.निर्मला गावित, आमदार मा.श्री.पुरषोत्तम लोहगांवकर, नगराध्यक्ष	गुरुपीठ, त्र्यंबकेश्वर	२९.१.२०१८ उदघाटन	राज्यस्तरीय कामगार पुरुष व महिला भजन स्पर्धा
७	मा.श्री.योगेश घोलप, आमदार ह.भ.प.मा.श्री.नाना धोंडगे		३०.१.२०१८ पारितोषिक वितरण	

पुणे विभाग

अ.क्र.	नाव	ठिकाण	दिनांक	भेटीचे स्वरूप
१	मा.ना.श्री.विजयजी देशमुख, राज्यमंत्री, कामगार, परिवहन, सार्वजनिक आरोग्य, राज्य उत्पादन शुल्क मा.श्री. संजय शिंदे, अध्यक्ष, जिल्हा परिषद, सोलापुर	हुतात्मा स्मृती मंदिर, सोलापुर	६.२.२०१८	६५ वा राज्यस्तरिय कामगार नाट्य महोत्सव उदघाटन समारंभ
२	मा.श्री. सुधीर सावंत ब्रिगेडियर व माजी खासदार	का.क.केंद्र, कुंडल	५.५.२०१७	कामगार पाल्यांकरिता रोजगार मेळावा.
३	मा.श्री.संदिप देसाई, जिल्हाध्यक्ष, भाजपा, मा.डॉ.प्रभुनाथ शुक्ला, उप वन संरक्षक	का.क.केंद्र, राजारामपुरी	१.७.२०१७	मंडळाचा वर्धापन दिन
४	मा.श्री. प्रविण केसरकर सभागृह नेता, कोल्हापुर म.न.पा.	का.क.केंद्र, सागरमाळ	२६.७.२०१७	समरगीत स्पर्धा पारितोषिक वितरण समारंभ
५	मा.श्री. विनय कोरे माजी मंत्री, महाराष्ट्र राज्य	का.क.केंद्र, वारणा नगर	१०.३.२०१७	जागतिक महिला दिन
६	मा.श्री.संदिप देसाई, जिल्हाध्यक्ष, भाजपा, मा.डॉ.प्रभुनाथ शुक्ला, उप वन संरक्षक	का.क.केंद्र, राजारामपुरी	१.७.२०१७	मंडळाचा वर्धापन दिन
७	मा.श्री. विनय कोरे माजी मंत्री, महाराष्ट्र राज्य	का.क.केंद्र, वारणा नगर	१०.३.२०१७	जागतिक महिला दिन

औरंगाबाद विभाग

अ.क्र.	नाव	ठिकाण	दिनांक	भेटीचे स्वरूप
१	मा. श्री. संजयजी केणेकर, प्रदेश अध्यक्ष, भाजपा कामगार मोर्चा	का.क.भ., बजाजनगर	१.५.२०१७	महाराष्ट्र दिन व कामगार दिन - कामगार मेळावा
२	मा. श्री. सुनिल किर्दक, अध्यक्ष म.सि.आ.	का.क.भ. बजाजनगर	२५.७.२०१८	व्यवस्थापक चर्चासत्र
३	मा.प्रा. अनिलकुमार साळवे, नाट्य शास्त्र विभाग प्रमुख, देवगिरी महाविद्यालय	का.क.भ. बजाजनगर	७.९.२०१७	विभागीय नाट्य प्रशिक्षण शिबिर

अकोला विभाग

अ.क्र.	नाव	ठिकाण	दिनांक	भेटीचे स्वरूप
१	मा. श्री.गोपिकिशन बाजोरीया, आमदार	का.क.भवन, अकोला	२५.१.२०१८	प्राथमिक नाट्य महोत्सव बक्षिस वितरण
२	मा.श्री.शशिकांत चोपडे, नगरसेवक	ल.क.भवन,अकोला	१.७.२०१८	पर्यावरण दिन कार्यक्रम
३	मा.श्रीमती अनिता चौधरी, नगरसेविका	का.क.केंद्र, अकोट फैल	१५.८.२०१७	स्वातंत्र्यदिन कार्यक्रम
४	मा.ना.श्री.प्रविण पोटे-पाटील, राज्यमंत्री, उद्योग आणि खनिकर्म, पर्यावरण, सार्वजनिक बांधकाम तथा पालकमंत्री, अमरावती	विभागीय कार्यालय अकोला नियोजित श्री संत ज्ञानेश्वर सांस्कृतिक भवन, अमरावती	८.१२.२०१७	राज्यस्तरीय लोकनृत्य स्पर्धा - पारितोषिक वितरण समारंभ
५	मा.श्री.संजय नरवणे, महापौर, अमरावती,			
६	मा.श्री.आनंदराव अडसुळ, खासदार			
७	मा.श्री. शाम घुगे, अप्पर पोलिस अधिक्षक	का.क.केंद्र, सतीफैल, खामगाव	३०.१२.२०१७	कविसंमेलन कार्यक्रमासाठी
८	मा.सौ.अनिता डवरे, नगराध्यक्षा			
९	मा.श्री. ए.जी.मस्के, सर दिवाणी न्यायाधिश			
१०	मा.श्री. रमेश थोरात, सदस्य,रंगभुमी परिनिरीक्षण मंडळ	ललित कला भवन, डाबकी रोड	१३.१२.२०१७	विभागीय नाट्य प्रशिक्षण शिबिर

नागपूर विभाग

अ.क्र.	नाव	ठिकाण	दिनांक	भेटीचे स्वरूप
१	मा.श्री. सुधाकर कोहळे, आमदार मा.डॉ. रविंद्र भोयर, नगरसेवक मा.श्री.सतिश होले, नगरसेवक	का.क.भवन, राजे रघुजी नगर, नागपुर	१.७.२०१७	वृक्षारोपण कार्यक्रम
२	मा.श्री.अजय झलके, नगरसेवक	ल.क.भवन, विनोबाग्राम	२.७.२०१७	वृक्षदिंडी
३	मा.सौ.पिकी वैद्य, नगरसेविका	का.क.केंद्र, कामठी	३.७.२०१७	वृक्ष संगोपन कार्यक्रम
४	मा.श्री.हरिष कोंडवार, नगरसेवक मा.सौ.दिव्या धुरडे, नगरसेविका	का.क.केंद्र, ओम नगर	४.७.२०१७	वृक्षारोपण कार्यक्रम
५	मा.श्री.राजेश चौधरी, नगराध्यक्ष	का.क.केंद्र, कोराडी	६.७.२०१७	वृक्षारोपण कार्यक्रम
६	मा.श्री.गिरिष व्यास, आमदार	ल.क.भवन, इंदोरा	७.७.२०१७	वृक्षारोपण कार्यक्रम
७	मा.ना.श्री.विजय देशमुख, राज्यमंत्री, कामगार, परिवहन, सार्वजनिक आरोग्य, राज्य उत्पादन शुल्क मा.श्री.हरिष पिंपळे, आमदार मा.श्री.लक्ष्मणराव ढोबळे माजी राज्यमंत्री	का.क.भवन, राजे रघुजी नगर, नागपुर	२१.१२.२०१७	प्राथमिक नाट्य महोत्सव
८	मा.श्री.दिपराज पर्डीकर, उपमहापौर, नागपुर म.न.पा.	का.क.भवन, राजे रघुजी नगर, नागपुर	१.८.२०१७	राज्यस्तरिय समरगीत स्पर्धा
९	मा.श्री.सुधाकर देशमुख, आमदार मा.डॉ.मिलिंद माने, आमदार मा.श्री.विलास कुंभारे, आमदार मा.श्री.गिरिष व्यास, आमदार	का.क.भवन, राजे रघुजी नगर, नागपुर	१.१०.२०१७	ज्येष्ठ नागरिक मेळावा
१०	मा.श्री.दिपराज पर्डीकर, उपमहापौर, नागपुर म.न.पा.	का.क.भवन, राजे रघुजी नगर, नागपुर	१.८.२०१७	क्रांती दिनानिमित्त राज्यस्तरिय समरगीत व स्फुर्तीगीत स्पर्धा
११	मा.श्री. श्रीपाद अपराजित, संपादक, दै.महाराष्ट्र टाइम्स			

विभाग सातवा वित्त विभाग

अहवाल वर्षी (सन २०१७-१८) मंडळास एकूण रु.८०२९.३८ लाख उत्पन्न (जमा) प्राप्त झाले. आणि एकूण खर्च रु.७९२७.४९ लाख झाला आहे.

ज मा (उत्पन्न) :

सन २०१७-१८ मध्ये मंडळाला रु.११८७१.०० लाख उत्पन्न मिळेल, असे गृहीत धरून अर्थसंकल्प तयार करण्यात आला होता. त्यामध्ये कामगार वर्गणी रु.१०६८.०० लाख, मालक वर्गणी रु.३२०४.०० लाख व शासन अंशदान रु.२१३६.०० लाख अधिक थकबाकीपैकी रु.३४७२.०० लाख, असे एकूण शासनाकडून रु.५६०८.०० लाख शासकीय अंशदान आणि इतर उत्पन्नाच्या स्रोतांद्वारे रु.१९९१.०० लाख मिळतील असे अपेक्षित केले होते. (अहवाल वर्षातील नियमित देय असलेले शासकीय अंशदान रु.२१३६.०० लाख अधिक दि.३१/३/२०१७ अखेरपर्यंतच्या रु.६४९८.०० लाख रकमेपैकी रु.३४७२.०० लाख सन २०१७-१८ मध्ये मिळतील असे गृहीत धरून शासनाकडून रु.५६०८.०० लाख अपेक्षित केले होते.) अपेक्षित केलेल्या रु.५६०८.०० लाख रकमेपैकी शासनाकडून अहवाल वर्षी रु.१०८०.०० लाखच फक्त मंजूर करण्यात आले. त्यानुसार अहवाल वर्षी उत्पन्नाच्या सर्व स्रोतांद्वारे मंडळाला एकूण उत्पन्न रु.८०२९.३८ लाख प्राप्त झाले.

अहवाल वर्षाचे एकूण उत्पन्न रु.८०२९.३८ लाख हे मागिल वर्षाच्या उत्पन्नाच्या रु.७९२९.९७ लाखाच्या तुलनेत रु.९९.४९ लाखांनी अधिक आहे.

महाराष्ट्र कामगार कल्याण निधी अधिनियम, १९५३ च्या कलम ६बब मध्ये महाराष्ट्र अधिनियम क्र.२४ दि. ०७/०८/२००३ अन्वये झालेल्या दरवाढीच्या सुधारणेनुसार एप्रिल २००३ पासूनचे त्रिपक्षीय अंशदानाचे (कामगार, मालक आणि शासन वर्गणीचे) प्रत्येक जून आणि डिसेंबर करीताचे विद्यमान सहामाही दर पुढीलप्रमाणे आहेत :

कामगारांचे वेतन	कामगार वर्गणी	मालक वर्गणी	शासन वर्गणी
रु.३,०००/-पर्यंत	रु.६/-	रु.१८/-	रु.१२/-
रु.३,०००/-पेक्षा अधिक	रु.१२/-	रु.३६/-	रु.२४/-

मंडळाला सर्व मार्गाने प्राप्त झालेल्या उत्पन्नाचा तपशिल पुढीलप्रमाणे :-

मंडळास अहवाल वर्षी त्रिपक्षीय अंशदानाद्वारे कामगार वर्गणी रु.११७०.४८ लाख, मालक वर्गणी रु.३५११.४४ लाख व शासन अंशदान रु.१०८०.०० लाख असे एकूण त्रिपक्षीय अंशदान रु.५७६१.९२ लाख प्राप्त झाले. मंडळाने अहवाल वर्षाकरीता शासनाकडून रु.५६०८.०० लाख एवढे (थकीत शासकीय अंशदान रु.३४७२.०० लाखासह) शासकीय अंशदान मिळेल असे अपेक्षित धरले होते. मात्र अपेक्षित केलेल्या शासकीय अंशदानापैकी शासनाकडून अहवाल वर्षी फक्त रु.१०८०.०० लाखच रक्कम प्राप्त झाली.

अधिनियमातील तरतूदीनुसार प्रत्यक्ष प्राप्त झालेल्या कामगार, मालक वर्गणीच्या प्रमाणात शासनाकडून देय असलेल्या शासकीय अंशदानाच्या रक्कमेची मागणी मंडळाने प्रत्येक वर्षी वेळच्यावेळी शासनाकडे केलेली आहे. मात्र शासनाकडून देय असलेल्या शासकीय अंशदानाची पूर्ण रक्कम त्या त्या आर्थिक वर्षात मंडळाला शासनाकडून न मिळाल्याने सदर रक्कम थकीत राहत गेली. व अशी थकीत राहिलेली रक्कम दि.३१/०३/२०१८ अखेरपर्यंत रु.७५५४.०० लाख एवढी होती. मात्र मागील अहवाल वर्षी ही रक्कम रु.६७७०.०० लाख ऐवजी रु.६४९८.०० लाख दाखविण्यात आली होती. परंतु प्रत्यक्षात सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात शासकीय अंशदानाच्या प्रस्तावात वाढ झाल्याने ती रक्कम रु.८०२४.०० लाख एवढी झाली.

शासनाकडून मंडळास देय असलेल्या तथापि शासनाकडे दि.३१/०३/२०१८ अखेर पर्यंत थकीत राहिलेल्या शासकीय अंशदानाचा तपशिल पुढीलप्रमाणे:

(रु.लाखात)

दि.३१/३/२०१७ अखेरपर्यंतचे थकीत शासकीय अंशदान		६७७०.००
सन २०१७-१८ मधील शासनाकडून देय असलेले शासकीय अंशदान	(+)	२३३४.००
दि.३१/३/२०१८ अखेरपर्यंत शासनाकडून देय असलेले एकुण शासकीय अंशदान		९१०४.००
सन २०१७-१८ मध्ये शासनाने मंजूर केलेले शासकीय अंशदान	(-)	१०८०.००
दि.३१/३/२०१८ अखेरपर्यंत शासनाकडे थकीत राहिलेले शासकीय अंशदान		८०२४.००

अहवाल वर्षी त्रिपक्षीय अंशदानाद्वारे रु.५७६९.९२ लाख उत्पन्न प्राप्त झाले. गत वर्षीच्या रु.५४६०.४४ लाखाच्या तुलनेत रु.३०९.४८ लाखाचे अधिक प्राप्त झाले.

अहवाल वर्षात व त्यामागील दोन वर्षात प्राप्त झालेल्या त्रिपक्षीय अंशदानाचा तपशील पुढीलप्रमाणे:

वर्गणी	वर्ष २०१५-१६ रुपये	वर्ष २०१६-१७ रुपये	वर्ष २०१७-१८ रुपये
१. कामगारांकडून	१०,६३,४२,५०९.००	१०,९५,११,०६५.५०	११,७०,४८,१५८.७५
२. मालकांकडून	३१,९०,२७,५२६.००	३२,८५,३३,१९६.५०	३५,११,४४,४७६.२५
३. शासनाकडून	१०,८०,००,०००.००	१०,८०,००,०००.००	१०,८०,००,०००.००
एकूण :	५३,३३,७०,०३५.००	५४,६०,४४,२६२.००	५७,६१,९२,६३५.००

शासनाकडून देय असलेले थकीत शासकीय अंशदानाची रक्कम रु.७५५४.०० लाख मिळविण्याकरिता आर्थिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये आवश्यक ते प्रयत्न करण्यात येतील.

१. अधिनियमाच्या कलम ६अ (१) नुसार मंडळाकडे जमा झालेल्या अवितीरित संचयनामधून कामगार कल्याण निधीमध्ये स्थलांतरीत झालेली रक्कम :

अधिनियमाच्या कलम ६अ (१)अन्वये कारखाने, आस्थापने व व्यापारी संस्थांकडून कामगारांना देय असलेल्या परंतु न दिलेल्या अवितीरित संचयनाच्या रक्कमा रु.६३६.४७ लाख ज्या दि. १-१०-२०१२ ते ३०-०९-२०१५ च्या कालावधीत मंडळाकडे जमा झालेल्या रकमा अहवाल वर्षी मंडळाकडे विश्वस्त खाती म्हणून हस्तांतरीत केलेल्या आहेत. अवितीरित संचयनाची रक्कम प्राप्त झालेल्या दिनांकापासून सतत चार वर्षे संस्करण करण्यात आल्यानंतर त्यातून कामगारांनी व त्यांच्या वारसदारांनी मागणी केलेल्या रकमा रु.१,११,४७७.६७ त्यांना नियमानुसार चार वर्षांच्या कालावधीत अदा करण्यात आल्या. तसेच रक्कम रु.०.०० अनिर्णित म्हणून अवितीरित संचयन दावे अनामत खात्यात स्थलांतरीत करून बाजूला काढून ठेवल्यानंतर उर्वरित रक्कम रु.६३५.७१ लाख स्वामित्वहीन म्हणून अहवाल वर्षी कामगार कल्याण निधीमध्ये स्थलांतरीत करण्यात आली आहे. सदर रक्कम मागील २०१६-१७ वर्षांच्या मानाने रु.२११.३३ लाखांनी कमी आहे. मागील दोन वर्षी २०१५-१६ व २०१६-१७ मध्ये निधीमध्ये स्थलांतरीत झालेली रक्कम रु.६११.९५ लाख व रु.८४७.०४ लाख होती. अहवाल वर्षी अवितीरित संचयनाची रक्कम रु.६३५.७१ लाख प्राप्त झाली.

२. कारखाने, आस्थापना व व्यापारी संस्थांमधील कर्मचाऱ्यांकडून वसुल केलेली दंडाची रक्कम

कारखाने, आस्थापना व व्यापारी संस्थांनी त्यांच्या कामगारांकडून वसुल केलेल्या दंडाच्या रक्कमा अहवाल वर्षी रु.१९.७१ लाख मंडळाकडे जमा करण्यात आल्या आहेत. सन २०१५-१६ व २०१६-१७ ह्या मागील दोन वर्षी या रक्कमा अनुक्रमे रु.२३.६२ लाख व रु.२६.१० लाख अशा होत्या.

३. अधिनियमाच्या कलम ६ ब नुसार मिळालेले दंडादाखल व्याज :

कारखाने, आस्थापने व व्यापारी संस्थांनी मंडळाला देय असलेली रक्कम निर्धारित वेळेत मंडळाकडे जमा केलेली नसेल तर अधिनियमाच्या कलम ६ ब नुसार दंडादाखल व्याज आकारण्यात येते. अशा प्रकारे व्याजापोटी अहवाल वर्षी रु.११८.४४ लाख एवढी रक्कम प्राप्त झाली. सन २०१५-१६ व २०१६-१७ या मागील दोन वर्षी ही रक्कम अनुक्रमे रु.९९.७९ लाख व रु.१२४.६७ लाख अशी होती.

४. स्वेच्छेने दिलेल्या देणग्या :

देणगीच्या रूपाने मागील वर्षामध्ये (सन २०१६-१७) मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन (प्रकल्प) येथून रक्कम रु.०.०० लाख प्राप्त झाली. अहवाल वर्षी मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन (प्रकल्प) येथून रक्कम रु.०.०० लाख प्राप्त झाली.

५. अधिकोषातील (बँकेतील) ठेवीवरील व्याज :

अवितरीत संचयनाची जी रक्कम विविध आस्थापनांकडून मंडळाकडे विश्वस्त खाती म्हणून हस्तांतरीत केली जाते. त्यापैकी जी रक्कम पुढे चार वर्षे नियमानुसार कामगार कल्याण निधीमध्ये स्थलांतरीत करता येत नाही, आणि जी रक्कम कामगारांना त्यांच्या मागण्या विचारात घेऊन ताबडतोब परत करण्याची आवश्यकता वाटत नाही, ती रक्कम, तसेच मंडळाच्या निधीमध्ये जमा झालेली जी रक्कम ताबडतोब खर्च करण्याची आवश्यकता नसते अशी रक्कम मंडळ राष्ट्रीयकृत बँकेत गुंतवणूक करते. अशा गुंतवणूकीवर (ठेवीवर) अहवाल वर्षी रु.१०९२.८६ लाख व्याज प्राप्त झाले. गत वर्षे सन २०१६-१७ मध्ये प्राप्त झालेल्या ठेवीवरील व्याजाच्या रक्कमेपेक्षा अहवाल वर्षी ही रक्कम रु.६.१० लाखांनी अधिक प्राप्त झालेली आहे. मागील दोन वर्षी हे व्याज सन २०१५-१६ मध्ये रु.८९७.०० लाख व सन २०१६-१७ मध्ये रु.१०८६.७६ लाख एवढे प्राप्त झाले होते.

६. कामगार क्रीडा भवन, प्रकल्प-मुंबई-महसुली जमा :

कामगार क्रीडा भवन, प्रकल्पांतर्गत (जलतरण तलावासहित) कार्यक्रम व सुविधांचे शुल्क रुपाने तसेच भवनातील रंगमंच व मैदान यासारख्या सुविधांचे बाहेरील संस्थांना भाडे घेऊन वापरण्यास दिल्याने अहवाल वर्षी रु.९०.७६ लाख उत्पन्न प्राप्त झाले. मागील दोन वर्षी सन २०१५-१६ व सन २०१६-१७ मध्ये हे उत्पन्न अनुक्रमे रु.७५.२६ लाख (₹) रु. ८.१६ लाख (देणग्या) आणि रु.८४.८९ लाख (₹) रु.०.०० लाख (देणग्या) असे होते.

७. कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजी नगर, नागपुर प्रकल्प महसुली जमा :

कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजी नगर प्रकल्पांतर्गत (जलतरण तलावासह) कार्यक्रम व सुविधांचे अहवाल वर्षी एकूण उत्पन्न रु.४६.९९ लाख प्राप्त झाले. मागील दोन वर्षी हे उत्पन्न अनुक्रमे रु.४४.९० लाख व रु.४३.९० लाख असे होते.

८. सहकार नगर, पुणे प्रकल्प महसुली जमा :

अहवाल वर्षी सहकार नगर, पुणे येथील प्रकल्प कार्यान्वित झाल्याने जलतरण तलावासह कार्यक्रम व सुविधांचे अहवाल वर्षी एकूण उत्पन्न रु.२३.४० लाख प्राप्त झाले. मागील दोन वर्षी हे उत्पन्न अनुक्रमे रु.२३.५९ लाख व रु.२५.७९ लाख असे होते.

९. अन्य संकीर्ण जमा :-

(अ) सर्वसाधारण सभासद शुल्क :

कामगार कल्याण केंद्रातील तसेच कामगार कल्याण भवनातील सुविधांचा लाभ घेणाऱ्या प्रत्येक सभासदांकडून नाममात्र सर्वसाधारण सभासद शुल्क घेण्यात येते. हे शुल्क अहवाल वर्षी

रु.६५.१५ लाख इतके प्राप्त झाले. त्यामागील दोन वर्षी ही रक्कम अनुक्रमे रु.५३.४३ लाख व रु.५८.५९ लाख अशी होती.

(ब) शिशुसंस्कार शाळा, शिशु मंदिरे, बालसंगोपनालये, शिवण व हस्तकला वर्ग आणि शासनमान्य शिवण वर्ग शुल्क :

लहान बालकांच्या (सहा महिने ते अडीच वर्षे) देखभालीसाठी बालसंगोपनालये, लहान मुलांसाठी (३ ते ६ वर्षे) पूर्व प्राथमिक शिक्षणाची सुविधा म्हणून शिशु संस्कार शाळा व शिशु मंदिरे तसेच स्त्रियांसाठी शिवण व हस्तकला वर्ग आणि शासकीय शिवण वर्ग चालविण्यात येणाऱ्या शिवण वर्गाचे शुल्क म्हणून अहवाल वर्षी रु.२०.०४ लाख प्राप्त झाले. मागील दोन वर्षी ही रक्कम अनुक्रमे रु.२५.९८ लाख व रु.२०.२९ लाख अशी होती.

(क) इतर संकीर्ण जमा :

जुन्या वर्तमानपत्राच्या रद्दीच्या विक्रीची किंमत, वापरण्याच्या दृष्टीने न परवडणाऱ्या व त्यामुळे निरुपयोगी वाटल्यामुळे निकालात काढलेल्या उपकरणांच्या विक्रीची किंमत, मंडळाने आयोजित केलेल्या खेळ व सांस्कृतिक स्पर्धांचे प्रवेश शुल्क, हरविलेल्या पुस्तकांच्या किंमतीची वसुली, मंडळाने वेळोवेळी काढलेल्या स्मरणिका, पुस्तिका व मंडळाच्या त्रैमासिक मुखपत्रामध्ये बाहेरील संस्थांनी दिलेल्या जाहिरातींचे शुल्क, नाट्य महोत्सवाचे वेळी नाट्य रसिकांकडून प्राप्त झालेल्या प्रवेश शुल्काची रक्कम तसेच मंडळाच्या कामगार कल्याण भवनातील जागेचा व सुविधांचा वापर बाहेरील संस्थानी केल्याने त्यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या वीज व भाडे आकार आणि इतर आकारांद्वारे मिळालेल्या रक्कमांचा तसेच योगा, कराटे, ग्रंथपेढी इ. योजनांच्या पोटी जमा होणाऱ्या शुल्काचा तसेच अनुदान तत्वावर शिवणयंत्रे पुरविण्यासाठी प्राप्त होणारी १० टक्के रक्कम याचाही इतर संकीर्ण जमामध्ये समावेश आहे. ही रक्कम अहवाल वर्षी रु.१४४.१३ लाख प्राप्त झाली. मागील दोन वर्षी ही रक्कम अनुक्रमे रु.१४९.८८ लाख व रु.१५२.०८ लाख अशी प्राप्त झालेली होती.

१०. संगणक शुल्क :

राजे रघुजी नगर, नागपूर येथे संगणक प्रशिक्षण वर्ग कार्यान्वित आहेत. त्याचप्रमाणे मुंबई येथे ना.म.जोशी मार्ग, अंधेरी व विक्रोळी व मुंबई बाहेरील औरंगाबाद, पुणे, अकोला येथे संगणक प्रशिक्षण वर्ग मान्यवर संस्थामार्फत एकूण शुल्काच्या ७५% भाग संस्थेला व २५% भाग मंडळाला या तत्वावर सुरु करण्यात आले आहेत. या संगणक प्रशिक्षण वर्ग उपक्रमापोटी अहवाल वर्षी रु.२.३२ लाख शुल्क प्राप्त झाले आहे. मागील दोन वर्षी ही रक्कम अनुक्रमे रु.५.४८ लाख व रु.०.३५ लाख अशी होती.

अहवाल वर्षी व त्यामागील दोन वर्षी प्रमुख लेखा शिर्षकाखाली निधीमध्ये जमा झालेल्या उत्पन्नाच्या रक्कमांची तुलनात्मक विगतवारी पुढीलप्रमाणे :-

ज मा

अ. क्र.	लेखा शिर्षाचा तपशिल	वर्ष २०१५-१६	वर्ष २०१६-१७	वर्ष २०१७-१८
१.	अधिनियमाच्याकलम ६(अ) (१) अन्वये अवितीरित संघयनाकडून का.क.निधी मध्ये स्वामित्वहीन म्हणून स्थलांतरित झालेली रक्कम	६,११,९५,७०३.३९	८,४७,०३,८७४.९७	६,३५,७१,३९२.५५
२.	अधिनियमाच्या कलम ३(२) अन्वये दंडाची रक्कम	२३,६२,२१२.००	२६,१०,२०९.००	१९,७१,०७३.००
३.	अधिनियमाच्या कलम ६बब अन्वये दंडादाखल व्याज	९९,७९,२५९.००	१,२४,६७,०५०.००	१,१८,४४,६८४.४०
४.	अधिनियमाच्या कलम ६बब अन्वये प्राप्त झालेले त्रिपक्षीय अंशदान अ) कामगारांचे अंशदान ब) मालकांचे अंशदान क) शासनाचे अंशदान	१०,६३,४२,५०९.०० ३१,९०,२७,५२६.०० १०,८०,००,०००.००	१०,९५,११,०६५.५० ३२,८५,३३,१९६.५० १०,८०,००,०००.००	११,७०,४८,१५८.७५ ३५,११,४४,४७६.२५ १०,८०,००,०००.००
५.	देणग्या अधिनियमाच्या कलम ३(२) अन्वये	८,१६,०००.००	०.००	०.००
६.	भ.नि.निधी- मंडळाच्या वर्गणीची सेवा निवृत्तीधारकांकडून वसूल केलेली रक्कम	०.००	०.००	०.००
७.	अनुदान तत्वावर शिवण मशिन पुरविणे	११,०६०.००	२,५००.००	५१०.००
८.	अ) सर्वसाधारण सभासद शुल्क ब) शि.सं.शाळा, शिशुमंदिर, बालसंगोपनालये, हस्तकला शिवणवर्ग शुल्क क) शासकीय कर्जरोख्यावरील व्याज ड) बँकेतील ठेवीवरील व्याज इ) इतर संकीर्ण जमा	५३,४२,९५२.०० २५,९७,८६५.०० ०.०० ८,९७,००,०५६.५२ १,४९,८७,९६७.००	५८,५८,६३७.०० २०,२१,०२९.०० ०.०० १०,८६,७५,८४९.४४ १,५२,०८,२२३.००	६५,१५,४१०.०० २०,०४,५९२.०० ०.०० १०,९२,८६,१७६.६० १,४४,१२,७७२.३९
९.	संगणक शुल्क	५,४८,२४०.००	३५,१६०.००	२,३१,६००.००
१०.	मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन	७५,२६,२१४.००	८४,८१,१५९.००	९०,७६,६६०.००
११.	का.क.भवन, राजे रघुजी नगर, नागपूर	४४,८९,९४९.००	४३,१०,०८४.००	४६,९१,१८१.००
१२.	सहकार नगर, पुणे प्रकल्प	२३,५१,१३९.००	२५,७९,०३७.६२	२३,३९,६२६.३१
	एकूण जमा रक्कम	७३,५२,७८,६५१.९१	७९,२९,९७,०७५.०३	८०,२१,३८,३१३.२५

खर्च

अहवाल वर्षी मंडळाचा एकूण खर्च रु.७९२७.४९ लाख झाला. हा खर्च मागील वर्ष २०१६-१७ मधील रु.६५५७.८९ लाखाच्या तुलनेत रु.१३६९.६० लाखांनी अधिक आहे. सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षामध्ये हा खर्च रु.६५९३.४२ लाख होता.

अहवाल वर्षी वेतन व भत्ते यावरील खर्च रु.४०६२.६५ लाख झाला असून त्यामध्ये सहावा वेतन आयोगाच्या थकबाकीची रक्कम रु.११५९.१७ चा समावेश आहे. मागील २०१५-१६ व २०१६-१७ या आर्थिक वर्षामध्ये अनुक्रमे रु.२८०९.८६ लाख व रु.२८०६.५० लाख खर्च झाला होता.

विस्तार व विकास कार्यक्रमांतर्गत १) कामगार कल्याण केंद्रांच्या इमारतीच्या बांधकामापोटी अहवाल वर्षी रु.३३८.०९ लाख एवढा खर्च झाला असून, २) कल्याणकारी उपक्रम कार्यक्रमासाठी रु.१६३२.८९ लाख एवढा खर्च झाला.

अहवाल वर्षी व त्यामागील दोन वर्षी प्रमुख लेखा शिर्षकाखाली झालेल्या खर्चाची तुलनात्मक विगतवारी पुढीलप्रमाणे:-

अ. क्र.	लेखा शिर्षक तपशिल	वर्ष २०१५-१६	वर्ष २०१६-१७	वर्ष २०१७-१८
	आकस्मिकता			
१)	प्रस्थापित कार्यक्रम			
	अ) सामुदायिक गरजा (शैक्षणिक सवलतीसह)	१,१०,१५,६०२.००	८८,५९,३९०.००	१,३६,३०,६०९.००
	ब) सांस्कृतिक व मनोरंजनात्मक कार्यक्रम	१,४९,०२,१००.००	१,२७,९०,७५९.००	१,८२,७३,६२०.००
	क) खेळ व खेळस्पर्धा (साहित्य खरेदीसह)	७,६६,९८०.००	७,८०,३६८.००	१८,६९,३०४.००
	ड) कार्यक्रम आयोजना करिता सोई /सुविधा (फर्निचर, वीज, भाडे इ.)	४,३४,६८,४९७.७०	४,८९,९८,२२९.००	५,८५,०२,८०६.००
	इ) मंडळाच्या उत्पन्नावर आयकर (करनिर्धारण वर्ष सन २००९-१० व २०१०-११)	१,६०,२६,९४९.००	०.००	३२,११,०००.००
	एकूण खर्च (अ ते इ)	८,५३,८०,९२८.७०	७,०६,२०,७३८.००	९,५४,७९,३३९.००
२.	मंडळाचे तीन प्रकल्प (जलतरण तलावासह)			
	अ) मुं.गि.का.क्रीडा भवन, (आकस्मिक खर्च)	६६,९२,५३६.००	७५,०९,९४८.००	७८,३५,२९७.००
	ब) कामगार कल्याण भवन, राजे रघुजीनगर, नागपूर (आकस्मिक खर्च)	६०,९९,९२८.००	७९,५३,४७६.००	९०,७९,९९९.००
	क) सहकार नगर, पुणे (आकस्मिक खर्च)	२८,३७,७९४.००	३९,२५,७८३.००	३५,९५,०४९.००
	एकूण खर्च (अ ते क)	१,५६,२२,२५८.००	१,८५,८९,२०७.००	२,०५,०९,४५७.००

३.	विस्तार व विकास कार्यक्रम			
	अ) भांडवली खर्च इमारती बांधकामे	१३,४६,५७२.००	०.००	३,३६,०९,१६३.००
	ब) नविन केंद्रे उघडणे आकस्मिकता	७,३५०.००	०.००	२,०००.००
	क) इतर कल्याणकारी उपक्रम / कार्यक्रम	१३,४५,६६,५३९.००	१५,००,०५,३६७.००	१६,३२,६६,६६२.००
	एकूण खर्च (अ ते क)	१३,५९,४०,४६९.००	१५,००,०५,३६७.००	१९,७०,९६,०४५.००
४.	वेतन व भत्ते			
	अ) १.अधिकाऱ्यांचे वेतन २.अधिकाऱ्यांचे भत्ते	३५,५१,०४२.०० ५०,१०,३५५.००	३५,५१,७७१.०० ५४,५५,५१२.००	२६,७३,३००.०० ४७,४६,१४०.००
	ब) १. प्रशासकीय व पर्यवेक्षकीय कर्मचाऱ्यांचे वेतन २. प्रशासकीय व पर्यवेक्षकीय कर्मचाऱ्यांचे भत्ते	२,३६,७९,४६२.०० ३,१९,३६,२५६.००	२,१६,५५,९०३.०० ३,४२,६५,४०३.००	२,१०,७६,६४२.०० ३,५७,९१,४३७.००
	क) १.कार्यक्रम कर्मचाऱ्यांचे वेतन २.कार्यक्रम कर्मचाऱ्यांचे भत्ते	७,४०,३०,६४६.०० ६,६६,६२,९९९.००	७,१६,७७,६९४.०० ९,४६,१४,६३७.००	७,३०,३६,९५६.०० १०,३४,६२,२६३.००
	ड) १.शैक्षणिक कर्मचाऱ्यांचे वेतन २. शैक्षणिक कर्मचाऱ्यांचे भत्ते	२,४६,१६,७६४.०० ५२,२४,३०१.००	२,०९,४३,७१७.०० ५३,१४,४१३.००	२,१२,६४,४३६.०० ५३,९५,१५०.००
	सहावा वेतन आयोगाची थकबाकी	०.००	०.००	११,५१,१७,२१३.००
	इ) रजेच्या काळातील प्रवास सवलत	१,२२,२१६.००	६३,७३९.००	१,०५,३४६.००
	ई) रजेच्या काळातील वेतन तरतूद	६६,५०,२५७.००	७०,०७,६९६.००	५६,१६,६०५.००
	फ) प्रवासभत्ते व मानधन	१३,४३,०५७.००	९,६३,६६७.००	११,१०,२६०.००
	ग) कर्मचाऱ्यांना वैद्यकिय सहाय्य	४१,६३,०००.००	४१,४७,०१३.००	४६,३५,०२३.००
	ह) मुं.गि.कामगार क्रीडा भवन (वेतन व भत्ते)	३६,४१,६७२.००	३३,३९,४२४.००	४५,२०,२१४.००
	ळ) का.क.भवन, नागपूर (वेतन व भत्ते)	४९,३९,५०५.००	५२,१७,३३७.००	५२,०६,४६४.००
	क्ष) सहकार नगर, पुणे (वेतन व भत्ते)	१७,९४,७७५.००	१९,९१,७६२.००	२१,०३,२१६.००
	एकूण वेतन व भत्ते (अ ते क्ष)	२६,०१,६६,५२९.००	२६,०६,४९,९१०.००	४०,६२,६४,६९१.००
५.	प्रशासकीय आकस्मिकता			
	अवितरित संचयन नोटीसेस प्रसिध्दी व विधिज्ञ शुल्क इत्यादी	२२,५३,५०९.००	४४,९४,७६९.००	६६,०५,७९६.००
६.	सेवानिवृत्ती वेतन निधी सहाय्य उपदान गुंतवणुक	११,००,००,०००.०० १,७५,००,०००.००	११,००,००,०००.०० १,५०,००,०००.००	६,००,००,०००.०० ०.००
७.	नविन पारिभाषित निवृत्ती वेतन योजनेअंतर्गत मंडळाचे सहाय	४४,५९,५१२.००	६४,२६,९२५.००	६५,९९,४५०.००
	एकूण (५ ते ७)	१३,४२,१३,०२९.००	१३,५९,२३,६६६.००	७,३३,९७,२४६.००
	एकूण खर्च (१ ते ७)	६५,१३,४२,३९७.७०	६५,५७,६०,९०६.००	७९,२७,४०,९७६.००

अहवाल वर्षी कर्मचाऱ्यांच्या वेतन व भत्ते आणि प्रशासकीय खर्च यावर खालीलप्रमाणे रु.४७९३.६२ लाख एवढा खर्च झाला व सदर खर्चाचे एकुण उत्पन्नाशी (रु.८०२१.३८ लाख) प्रमाण ५९.८० टक्के आहे.

अ.क्र.	खर्चाचा तपशिल	रक्कम रुपये
१)	वेतन व भत्ते	४०,६२,६४,८९९.००
२)	सेवानिवृत्ती वेतन निधी निकायकरीता वर्ग करण्यात आलेली रक्कम	६,००,००,०००.००
३)	उपदानाकरीता वर्ग केलेली रक्कम	०.००
४)	नविन पारिभाषित निवृत्ती वेतन योजने अंतर्गत मंडळाचे सहाय	६५,९१,४५०.००
५)	अधिनियमाच्या कलम ६ अ अन्वये अवितरीत संचयनासंबंधी नोटीसेस प्रसिध्दी खर्च	७,१३,४७६.००
६)	प्रशासकीय खर्च	५५,६७,९६८.००
७)	विधिज्ञ शुल्क	३,३८,०७२.००
८)	कर्मचाऱ्यांना गणवेश व धुलाई भत्ता	१,८६,२८०.००
	एकूण वेतन भत्ते व प्रशासकीय खर्च	४७,९६,६२,९३७.००

अवितरीत संचयन (अदा न केलेल्या संचित रकमा) :

महाराष्ट्र कामगार कल्याण निधी अधिनियम १९५३ च्या कक्षेत येणारे कारखाने, आस्थापना व व्यापारी संस्था यांच्याकडून विश्वस्त स्वरूपात मंडळाकडे जमा झालेली अवितरीत संचयनाची रक्कम अहवाल वर्षी रु.६,६२,३२,७८२.६९ प्राप्त झाली. मागील दोन वर्षी २०१५-१६ व २०१६-१७ मध्ये ही रक्कम अनुक्रमे रु.११,३२,०९,८०६.०३ व रु.९,५१,७९,१९०.६३ मंडळाला प्राप्त झालेली होती.

अधिनियमाच्या कलम ६ अ (१) अन्वये अवितरीत संचयनाची अहवाल वर्षी रु.६,३५,७१,३९२.५५ एवढी रक्कम स्वामित्वहीन म्हणून कामगार कल्याण निधीमध्ये जमा करण्यात आली. मागील दोन वर्षी ही रक्कम अनुक्रमे रु.६११.९६ लाख व रु.८४७.०४ लाख अशी होती. मंडळाकडे अवितरित संचयन म्हणून जमा झालेल्या रक्कमेमधून अहवाल वर्षी रु.१,११,४७७.६७ कामगारांना व त्यांच्या वारसदारांना वेतन प्रदान अधिनियम, १९३६ अंतर्गत नियुक्त केलेल्या अधिकाऱ्यांच्या निर्णयानुसार परत करण्यात आले. त्यामागील दोन वर्षी अशी रक्कम रु.१,४२,७१४.१८ व रु.१,६९,६८९.०० परत करण्यात आलेली होती. कामगारांनी व त्यांच्या वारसदारांनी केलेल्या मागणी/ दाव्यांची संख्या व त्यांना परत करण्यात आलेल्या रकमा पुढीलप्रमाणे आहेत.

वर्ष	दाव्यांची संख्या	परत केलेली रक्कम
२०१५-१६	१७	१,४२,७१४.१८
२०१६-१७	२१	१,६९,६८१.००
२०१७-१८	१२	१,११,४७७.६७

अवितरीत संचयन दाव्यासंबंधीच्या रकमा अवितरीत संचयन दावे अनामत खाती जमा :

अधिनियमाच्या कलम ६ अ मध्ये तरतुद केल्याप्रमाणे दावा करणाऱ्या कामगारांकडून अवितरीत संचयनासंबंधी प्रथम जाहिरात दिलेल्या दिनांकापासून ४ वर्षांच्या आत त्यांची रक्कम त्यांना परत मिळण्यासंबंधी प्राप्त झालेली विनंती/मागणी अर्ज वेतन प्रदान अधिनियम १९३६ नुसार निश्चित केलेल्या प्राधिकरणामुळे निर्णय देण्याकरीता पाठविल्यानंतर ज्या दाव्यांचे/अर्जांचे निर्णय त्या चार वर्षांच्या संस्करण कालावधीत संबंधित अधिकाऱ्यांकडून मंडळास प्राप्त झालेले नसतात, अशा दाव्यांच्या रकमा एकूण स्वामित्वहीन रक्कम ठरवितांना अवितरीत संचयनामधून वेगळ्या काढून त्या अवितरीत संचयन दावे अनामत खात्यात स्थलांतरीत करण्यात येतात. अहवाल वर्षी रु.०.०० अनामत खाती वर्ग केले असून कामगारांना रक्कम परत करण्यात आलेली नाही. मागील दोन वर्षी ही रक्कम रु.४५,४२१.०० व रु.६,६०६.०० होती.

सेवानिवृत्ती वेतन :

मंडळाच्या निवृत्त कर्मचाऱ्यांना व अधिकाऱ्यांना आर्थिक वर्ष १९९१-९२ पासून प्रत्यक्षात सेवानिवृत्ती वेतन योजना लागू झाली. अहवाल वर्षी १-०४-२०१७ रोजी सेवानिवृत्ती वेतन निधी निकाय रक्कम रु.२८४०.०० लाख, सेवानिवृत्ती वेतन खात्यामध्ये रु.१,४६, ६७,१५६.६८ इतकी रक्कम शिल्लक होती. अहवाल वर्षी या खात्यात मंडळाकडून सेवानिवृत्ती वेतन निधी सहाय्य म्हणून रक्कम रु.६००.०० लाख भविष्यातील दायित्व विचारात घेऊन वर्ग करण्यात आले आहे.

सेवानिवृत्ती वेतननिधी निकायावरील व्याज रक्कम रु.२,०९,८८,५९५.३२ जमा झाले. अहवाल वर्षी सेवानिवृत्ती वेतनधारकांना रु.१७,३७,२२,३२८.२५ इतकी रक्कम सेवानिवृत्ती वेतन म्हणून अदा केली. २०१७-१८ या अहवाल वर्षाअखेरीस निधी निकाय रु.१७१५.०० लाख इतकी रक्कम शिल्लक असून सेवानिवृत्ती वेतन खात्यामध्ये रु.३,४३,८५,००७.७५ फक्त शिल्लक आहे.

सेवानिवृत्ती वेतन योजनेतर्गत सेवानिवृत्ती वेतनधारकांना उपदान रक्कम अदा करण्यासाठी दिनांक १.४.२०१७ रोजी रु.५७५.०० लाख निधी निकाय रक्कम शिल्लक होती. तसेच दिनांक १-४-२०१७ रोजी उपदान बँक खात्यामध्ये (चालू खाते) रु.३९,०४,००७.०५ इतकी रक्कम शिल्लक होती व त्या खात्यात मंडळाकडून अहवालवर्षी उपदान सहाय्य म्हणून रु.०.०० लाख उपदान निधी मिळाला. त्याचप्रमाणे निधी निकायवरील व्याज रक्कम रु.३९,४३,९०९.०० जमा झाले. अहवाल वर्षी सेवानिवृत्ती वेतनधारकांना उपदानापोटी

रु.४९,२०,७३८.०० एवढी रक्कम अदा करण्यांत आली असून वर्षाअखेरीस उपदान सहाय्य निधी रु.५००.०० लाख मुदत ठेवीच्या स्वरूपात शिल्लक आहेत आणि बँकेतील चालू खात्यामध्ये रु.१,०४,७४,६००.०५ एवढी रक्कम शिल्लक आहे.

नविन पारिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजना :

शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक अंनिओ/१००५/१२६/सेवा-४ दि.३१-१०-२००५ नुसार दि.१/११/२००५ रोजी किंवा त्यानंतर पुर्णवेळ नियुक्त झालेल्या मंडळाच्या सर्व अधिकारी / कर्मचाऱ्यांना नविन पारिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजना लागू करण्यात आलेली असून सदर योजनेअंतर्गत दि.३१/०३/२०१८ अखेरपर्यंत एकुण २९६ एवढे अधिकारी / कर्मचारी कार्यरत आहेत.

नविन पारिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजने अंतर्गत गतवर्षी दि.०१/०४/२०१७ रोजी आरंभीची शिल्लक बँकेतील ठेवी रक्कम रु.४,८३,६५,०००.०० व चालू खात्यातील शिल्लक रक्कम रु.२३,७९,६१३.२३ अशी एकुण रक्कम रु.५,०७,४४,६१३.२३ होती. अहवाल वर्षी बँकेतील गुंतवणूक केलेल्या ठेवीवरील व्याज रक्कम रु.३३,८१,९३४.५३ एवढे प्राप्त झाले.

अहवाल वर्षी नविन पारिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजने अंतर्गत अधिकारी / कर्मचाऱ्यांच्या वेतनातून नियमाप्रमाणे कपात करण्यात आलेली एकुण रक्कम रु.६५,९१,४५०.०० एवढी जमा झाली असून त्या अनुषंगाने मंडळाच्या सहायाची एकुण रक्कम रु.६५,९१,४५०.०० एवढी मंडळाच्या निधीतून वर्ग करण्यात आली असून अहवाल वर्षी सेवानिवृत्त झालेल्या, राजीनामा दिलेल्या तसेच मृत पावलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या वारसदारांना अशी एकुण रक्कम रु.७,४८,४९४.०० एवढी प्रदान करण्यात आलेली आहे.

नविन पारिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजने अंतर्गत अहवाल वर्षी बँक आकार रक्कम रु.२७.०० आणि सेवानिवृत्त झालेल्या, राजीनामा दिलेल्या तसेच मृत पावलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या वारसदारांना प्रदान केलेली रक्कम रु.७,४८,४९४.०० वजा जाता दि.३१/०३/२०१८ रोजी बँकेतील ठेवी अंतर्गत शिल्लक असलेली अखेरची रक्कम रु.६,५८,६५,०००.०० इतकी असून चालू खात्यातील शिल्लक रक्कम रु.६,९५,९२६.७६ अशी एकुण रक्कम रु.६,६५,६०,९२६.७६ इतकी शिल्लक आहे.

लेखा व लेखा परिक्षा अधिकारी
महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

कल्याण आयुक्त
महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

जमा आणि खर्चाचे २०१७-२०१८ पर्यंतचे जमाखर्चाचे विवरणपत्रक
अधिनियमाच्या कलम ६-अ (३) अन्वये अवितीरित संचयन रकमेचा तपशिल

जमा	रक्कम	खर्च	रक्कम
दि. १ एप्रिल २०१७ रोजीची आरंभीची शिल्लक		अधिनियमाच्या कलम ६-अ(३)(९) अन्वये अवितीरित संचयनामधून	६३५७९३९२.५५
बँकेतील मुदत ठेवी		स्वामित्वाहिन रक्कम म्हणून वर्ग झालेली रक्कम	
अवितीरित संचयानाची रक्कम	३७३७०००००.००	दिनांक ०१.०४.२०१७ ते ३१.०३.२०१८	
अवितीरित संचयानाच्या अनियमित दाव्याच्या अनामत खाती रक्कम	१००००००.००	अधिनियमाच्या कलम ६-अ (५) अन्वये अवितीरित संचयनामधून	१११४७७.६७
अवितीरित संचयानाची रक्कम	५६३८१९०.८८	कामगारांना परत केलेल्या रक्कमा दि.०१.०४.२०१७ ते ३१.०३.२०१८	
अवितीरित संचयानाच्या अनियमित दाव्याच्या अनामत खाती रक्कम	३७७१२८.९३	अवितीरित संचयनामधून अवितीरित संचयन दावे अनामत खाती वर्ग	०.००
राष्ट्रीय बचत योजना प्रमाणपत्रे अवितीरित संचयन रक्कम	१८२५५.००	करण्यात आलेली रक्कम दिनांक ०१.०४.२०१७ ते ३१.०३.२०१८	
अवितीरित संचयान खात्यामध्ये जमा झालेली रक्कम :-		अवितीरित संचयन दावे अनामत खात्यामधून कामगारांना परत केलेल्या	०.००
अधिनियमाच्या कलम ६-अ(३) अन्वये अवितीरित संचयना खाती	६६२३२७८२.६१	रक्कमा दिनांक ०१.०४.२०१७ ते ३१.०३.२०१८	
मिळालेली दि.०१.०४.२०१७ ते ३१.०३.२०१८ पर्यंतची रक्कम		दि. ३१ मार्च २०१८ रोजीची अखेरची शिल्लक	
अवितीरित संचयनामधून अवितीरित संचयन दावे अनामत खाती वर्ग		अवितीरित संचयानाची रक्कम	३६८८०००००.००
करण्यात आलेली रक्कम दिनांक ०१.०४.२०१७ ते ३१.०३.२०१८	०.००	अवितीरित संचयानाच्या अनिर्णित दाव्याच्या अनामत खाती रक्कम	१००००००.००
		अवितीरित संचयानाची रक्कम	१३०८८१०३.२७
		अवितीरित संचयानाच्या अनियमित दाव्याच्या अनामत खाती रक्कम	३७७१२८.९३
		राष्ट्रीय बचत योजना प्रमाणपत्रे अवितीरित संचयन रक्कम	१८२५५.००
एकूण जमा रुपये	४४६९६६३५७.४२	एकूण खर्च रुपये	४४६९६६३५७.४२

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

सेवानिवृत्ती वेतनाचे सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षातील जमा खर्चाचे विवरणपत्र

जमेचा तपशिल	रूपये	रूपये	खर्चाचा तपशिल	रूपये	रूपये
दि.०१.०४.२०१७ रोजीची शिल्लक					
अ) मुदत ठेवी (पेन्शन कॉरपस)	२८,४०,००,०००.००		सेवानिवृत्ती वेतन धारकांना		
ब) मुदत ठेवी (उपदान कॉरपस)	५,७५,००,०००.००	३६,००,७१,९६३.७३	अदा केलेली रक्कम		१७,३७,२२,३२८.२५
क) बँकेतील शिल्लक, पेन्शन	१,४६,६७,९५६.६८				
ड) बँकेतील शिल्लक उपदान	३९,०४,००७.०५				
मंडळाकडून निवृत्तीवेतनासाठी वर्ग केलेली रक्कम		६,००,००,०००.००	उपदानासाठी अदा केलेली रक्कम		४९,२०,७३८.००
मंडळाकडून उपदानासाठी वर्ग केलेली रक्कम		०.००	बँकेने आकारलेले कमिशन पेन्शन कमिशन उपदान कमिशन }		९९४.००
सेवानिवृत्ती वेतन मुदतठेवी वरील व्याज		२,०९,८८,५९५.३२			
उपदान मुदत ठेवीवरील व्याज		३९,४३,९०९.००			
			दि.३१.०३.२०१८ रोजीची अखेरची शिल्लक		
			अ) मुदत ठेवी (पेन्शन कॉरपस)	१७,१५,००,०००.००	
			ब) मुदत ठेवी (उपदान कॉरपस)	५,००,००,०००.००	२६,६३,५९,६०७.८०
			क) बँकेतील शिल्लक, पेन्शन	३,४३,८५,००७.७५	
			ड) बँकेतील शिल्लक उपदान	१,०४,७४,६००.०५	
एकूण जमा		४४,५०,०३,६६८.०५	एकूण खर्च		४४,५०,०३,६६८.०५

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

‘ नविन पारिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजना ’ या खात्यामध्ये असलेल्या जमा / खर्चाचा तपशील
(दि. १/११/२००५ पासून अंमलात आलेली योजना)

दिनांक ०१/०४/२०१७ ते ३१/०३/२०१८

तपशील	रक्कम	तपशील	रक्कम
दि. ०१/०४/२०१७ रोजी आरंभीची शिल्लक		सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षामध्ये नविन पारिभाषित अंशदान	७४८४९४.००
अ) बँकेतील ठेवी	४८३६५०००.००	निवृत्ती वेतन योजनेअंतर्गत सेवा निवृत्ती धारकांना अदा केलेली रक्कम	
ब) चालू खात्यातील शिल्लक	२३७९६१३.२३	बँक आकार	२७.००
सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षातील जमा			
बँकेतील गुंतवणूक केलेल्या ठेवीवरील जमा व्याज	३३८१९३४.५३	दिनांक ३१/०३/२०१८ रोजीची अखेरची शिल्लक	
कर्मचारी / अधिकारी यांच्या वेतनातून नविन पारिभाषित अंशदान	६५९१४५०.००	अ) बँकेतील ठेवी	६५८६५०००.००
निवृत्ती वेतन योजनेअंतर्गत कपात केलेली रक्कम		ब) चालू खात्यातील शिल्लक	६९५९२६.७६
नविन पारिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजनेअंतर्गत	६५९१४५०.००		
मंडळाच्या सहाय्याची रक्कम			
एकूण	६७३०९४४७.७६	एकूण	६७३०९४४७.७६

मागील पानावरून	१९८७७०४२१.९४	मागील पानावरून	४९३५०९१३०.००
		४०. सेवानिवृत्ती वेतनासाठी वर्ग केलेली रक्कम	६०००००००.००
		४१. उपदानासाठी वर्ग केलेली रक्कम	०.००
		विस्तार- विकास कार्यक्रम	
		४२. कामगार कल्याण केंद्र सुरु करणे(ग्रामिण) रु. ०.०० (शहरी) रु.२०००.००	२०००.००
		४३. विदेशी भाषा प्रशिक्षण	५०३२६५२.००
		४४. गुणवंत कामगार कल्याण पुरस्कार	२५२६४.००
		४५. आरोग्य सेवा केंद्र	०.००
		४६. समिती पध्दतीवर सहकारी साखर कारखाना परिसरात कामगार कल्याण केंद्र सुरु करणे	७५०००.००
		४७. संगणक खरेदी/दुरुस्ती (कार्यालयासाठी खर्च)	११५४१४७.००
		४८. संगणक प्रशिक्षण वर्ग	२९२८३८.००
		४९. संगणक - अवेरनेस (एम.एस.सी.आय.टी.)	४००८७९४.००
		५०. कामगार आरोग्य शिक्षण	५४३७२३.००
		५१. व्यसन मुक्ती	९५३९५.००
		५२. कबड्डी स्पर्धा	१४३८८९६.००
		५३. कायदेविषयक मोफत सल्ला	४०५०.००
		५४. वाहन चालक प्रशिक्षण कोर्स	१३८०००.००
		५५. टेबल टेनिस प्रशिक्षण शिबीर / टेबल टेनिस अॅकेडमी	२७९१५०.००
		५६. मानव संसाधन विकास	१६२००.००
		५७. कामगार कल्याण कार्य प्रचार व प्रसार	४७९१०४.००
		५८. सेवांतर्गत प्रशिक्षण	१६३६२३.००
		५९. एस.एस.सी.विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण	६१९३०.००
		६०. सर्वसाधारण शिष्यवृत्त्या	११७६०५५४९.००
		६१. उच्च शिक्षणाकरीता परदेशात जाण्याकरिता शिष्यवृत्ती	४७५००००.००
		६२. क्रीडा शिष्यवृत्ती	८२८५००.००
		६३. ग्रंथपेढी (पाठ्यपुस्तक योजना)	३८९२५८७.००
		६४. असाध्य रोग सहाय्यता योजना	१५२७९५००.००
		६५. स्वयंरोजगार प्रशिक्षण	१०४१३८२.००
		६६. कीक बॉक्सिंग	३१४२५.००
		६७. प्रबोधन कट्टा	११६००.००
		६८. पुस्तक प्रकाशन योजना	८९५००.००
		६९. संगणक प्रणाली विकसीत करणे	०.००
		७०. क्रीडा मार्गदर्शन शिबिर	०.००
		७१. स्पर्धा परिक्षा मार्गदर्शन	१५६०८७८.००
बेरीज पूढे चालू	१९८७७०४२१.९४	बेरीज पूढे चालू	७१२४१०८०९.००

मागील पानावरून	१९८७७७०४२१.९४	मागील पानावरून	७१२४१०८०९.००
		७२. योगावर्ग / नृत्यवर्ग / कराटे वर्ग	१६५४३५९.००
		७३. २५/७५ टक्के अंतर्गत योजना	१६०२०२२.००
		७४. अपंग कर्मचाऱ्यांना तांत्रिक उपकरण घेण्यासाठी अर्थसहाय	३९३९५७.००
		७५. अनुदान तत्वावर शिवण मशिन पुरविणे	४५८९१०.००
		७६. अपंग कामगारांसाठी रोजगार प्रशिक्षण कार्यशाळा	१५०९२२.००
		७७. कुटुंब कल्याण प्रकल्प	५२०९०.००
		७८. अॅथलेटिक्स	६७९०.००
		७९. कामगार महिला रोजगार बचत गट	२३०००.००
		८०. मल्टीस्पेशलिटी हॉस्पिटल	२१७१३.००
		८१. कुस्ती	२३४४०.००
		८२. कामगार कल्याण केंद्र इमारती बांधकामे	३३८०९१६३.००
		१. का.क.भवन, सिडको, नाशिक रु. २२२०१.००	
		२. का.क.भवन, डी.एन.नगर, अंधेरी रु. १९५५५०.००	
		३. ल.क. भवन, नांदेड रु. ३९८९६९७८.००	
		४. का.क.भवन, कन्नमवार नगर, विक्रोळी रु. ८६६२५०.००	
		५. का.क.भवन, वाळुज, औरंगाबाद रु. ११७००.००	
		६. का.क.भवन, पिंपरी, पुणे रु. ८९५२८४.००	
		७. का. क. केंद्र लातूर रु. २०००.००	
		८३. राजे रघुजीनगर, नागपूर	१४२७७५८३.००
		१) वेतन व भत्ते रु. ५२०६४६४.००	
		२) आकस्मिकता रु. ९०७१११९.००	
		८४. मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन	१२३५५५११.००
		१) वेतन व भत्ते रु. ४५२०२१४.००	
		२) आकस्मिकता रु. ७८३५२९७.००	
		८५. सहकार नगर पुणे	५६९८२५९.००
		१) वेतन व भत्ते रु. २१०३२१८.००	
		२) आकस्मिकता रु. ३५९५०४१.००	
		८६. अनामत रकमा	२३८४३६५७.००
		रिटेशन मनी रु. २९६३३१२.००	०.००
		इसारा रक्कम रु. ३३२५१५.००	
		अन्य अनामत रु. २०५४४१७०.००	
		ग्रंथालय अनामत रु. ३६६०.००	
		सुरक्षा अनामत रु. ०.००	
		८७. सेवाकर	१०१०६५८.००
		८८. वस्तू व सेवाकर	१०३३८३०.००
		बेरीज पूढे चालू	बेरीज पूढे चालू
	१९८७७७०४२१.९४		८०८८२६६७३.००

मागील पानावरून	१९८७७७०४२१.९४	मागील पानावरून	८०८८२६६७३.००
		८९. भविष्य निर्वाह निधी रक्कमेवरील व्याज	१२२५२७३८.००
		९०. नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजनेअंतर्गत वर्गणी	६८७१११७.००
		९१. नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजनेअंतर्गत मंडळाचे सहाय्य	६५९१४५०.००
		९२. मंडळाच्या उत्पन्नावर आयकर	३२११०००.००
		९३. न्यु इंडिया एश्युरन्स कंपनीकडून प्राप्त झालेल्या अपघाती मृत्यूच्या विम्याची रक्कम कै.मिना वाल्हेकर, अधिक्षक यांच्या वारसदारांना प्रदान	५०००००.००
		९४. ३१ मार्च २०१८ रोजी अखेरची शिल्लक	०.००
		१. मध्यवर्ती कार्यालय, मुंबई (परिशिष्ट 'अ')	११२७६८१२८५.९७
		२. विभागीय कार्यालय, मुंबई (परिशिष्ट 'ब')	७२७४८७७.२३
		३. विभागीय कार्यालय, ठाणे (परिशिष्ट 'क')	५२९५०४४.४५
		४. विभागीय कार्यालय, पूणे (परिशिष्ट 'ड')	५७९४७८७.९१
		५. विभागीय कार्यालय, औरंगाबाद (परिशिष्ट 'इ')	५०८८७२७.१३
		६. विभागीय कार्यालय, नागपूर (परिशिष्ट 'ई')	५९८४९१८.४२
		७. विभागीय कार्यालय, अकोला (परिशिष्ट 'फ')	४२६४२४९.३७
		८. कामगार क्रीडा भवन, मुंबई (परिशिष्ट 'ग')	३६७२३४६.९८
		९. विभागीय कार्यालय, नाशिक (परिशिष्ट 'ह')	७९३८१३०.८६
		१०. इतर (परिशिष्ट 'ज') (-)	-२२६५६९२४.३८
	एकूण रु.	१९८७७७०४२१.९४	एकूण रु. १९८७७७०४२१.९४

लेखा अधिकारी
महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

लेखा व लेखा परिक्षा अधिकारी
महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

कल्याण आयुक्त
महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ (मध्यवर्ती कार्यालय) परिशिष्ट 'अ'

अ. क्र.	तपशील	रक्कम	अ. क्र.	तपशील	रक्कम
	आरंभीची शिल्लक (१ एप्रिल २०१७)			अखेरची शिल्लक (३१ मार्च २०१८)	
१	बँकेतील ठेवी	९९२३०००००.००	१	बँकेतील ठेवी	९९२३०००००.००
२	बँक ऑफ महाराष्ट्र (जमा खाते १) वरळी	९६८७.४५	२	बँक ऑफ महाराष्ट्र (जमा खाते १) वरळी	९६८७.४५
३	बँक ऑफ महाराष्ट्र (जमा खाते २) वरळी	२०७.६७	३	बँक ऑफ महाराष्ट्र (जमा खाते २) वरळी	२०७.६७
४	बँक ऑफ महाराष्ट्र (जमा खाते ३) पुणे कॉन्टींग	१०९७.००	४	बँक ऑफ महाराष्ट्र (जमा खाते ३) पुणे कॉन्टींग	१०९७.००
५	बँक ऑफ महाराष्ट्र, वरळी (कार्यरत खाते)	१७०६४४०३६.६३	५	बँक ऑफ महाराष्ट्र, वरळी (कार्यरत खाते)	१२०९५३९७७.६४
६	भारतीय स्टेट बँक (मुख्य शाखा)	७१०९९.०६	६	भारतीय स्टेट बँक (मुख्य शाखा)	७१०९९.०६
७	भारतीय स्टेट बँक (वरळी शाखा) उत्तर	१२८३५.८९	७	भारतीय स्टेट बँक (वरळी शाखा) उत्तर	१२८३५.८९
८	रोख रक्कम	०.००	८	रोख रक्कम	०.००
९	निधी शाखा, मुंबई	२०२२८९.६६	९	निधी शाखा, मुंबई	२०२२८९.६६
१०	इतर संस्थांकडे असलेल्या अनामत रक्कमा	५७७८९७.४२	१०	इतर संस्थांकडे असलेल्या अनामत रक्कमा	५७७८९७.४२
११	आगाऊ रक्कमा	८६८५४.२८	११	आगाऊ रक्कमा	८६८५४.२८
१२	सणाकरीता आगाऊ रक्कमा	३१७७०४.५५	१२	सणाकरीता आगाऊ रक्कमा	२४४७०४.५५
१३	इमारती, वाहने इ. दुरुस्ती व घसारा सुरक्षा निधी	०.००	१३	इमारती, वाहने इ. दुरुस्ती व घसारा सुरक्षा निधी	०.००
१४	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे	१७३०.००	१४	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे	१७३०.००
१५	जुनी कायम आगाऊ रक्कम	२४१०८.७२	१५	जुनी कायम आगाऊ रक्कम	२४१०८.७२
१६	कच्च्या पावत्या	१५५९.३४	१६	कच्च्या पावत्या	१५५९.३४
१७	नवीन कायम आगाऊ रक्कम	१९०००.००	१७	नवीन कायम आगाऊ रक्कम	१९०००.००
१८	बँक ऑफ महाराष्ट्र, सयानी रोड	१०३७१०८६.८९	१८	बँक ऑफ महाराष्ट्र, सयानी रोड	१३१६९२३७.२९
१९	बँक ऑफ महाराष्ट्र, प्रशा.अधिकारी (ई.सी.एस.)	५०००.००	१९	बँक ऑफ महाराष्ट्र, प्रशा.अधिकारी (ई.सी.एस.)	५०००.००
	एकूण रक्कम:	१०९४६४६९९४.५६		एकूण रक्कम:	११२७६८९२८५.९७

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ
विभागीय कार्यालय, मुंबई

परिशिष्ट 'ब'

अ. क्र.	१ एप्रिल २०१७ ची आरंभीची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते	अ. क्र.	३१ मार्च २०१८ ची अखेरची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते
१	विभागीय कार्यालय, मुंबई	३४९९१७.००	६२३७०६४.९७	१	विभागीय कार्यालय, मुंबई	४३५०१५.००	४६२६७८३.९७
२	गट कार्यालय, नायगांव		३६३१०६.९३	२	गट कार्यालय, नायगांव		१७०७३५.९३
३	गट कार्यालय, वरळी		३४२०४९.३७	३	गट कार्यालय, वरळी		५०५७७३.३७
४	गट कार्यालय, अंधेरी		३६५८१९.२६	४	गट कार्यालय, अंधेरी		३२८३९४.६५
	एकूण	३४९९१७.००	७३०८०४०.५३		एकूण	४३५०१५.००	५६३१६८७.९२
	इतर लेखे				इतर लेखे		
१	रोख रक्कम	५३९७.००		१	रोख रक्कम	५३९७.००	
२	आगाऊ रक्कम	५९०६२३.३१		२	आगाऊ रक्कम	४९८५०९.३१	
३	सणाकरिता आगाऊ रक्कम	६४१०११.००		३	सणाकरिता आगाऊ रक्कम	६८८२११.००	
४	कायम आगाऊ रक्कम	३४०००.००		४	कायम आगाऊ रक्कम	३४०००.००	
५	प्रथम धन	-१७९४३.००		५	प्रथम धन	-१७९४३.००	
	एकूण	१२५३०८८.३१	८९११०४५.८४		एकूण	१२०८१७४.३१	७२७४८७७.२३

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ
विभागीय कार्यालय, ठाणे

परिशिष्ट 'क'

अ. क्र.	१ एप्रिल २०१७ ची आरंभीची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते	अ. क्र.	३१ मार्च २०१८ ची अखेरची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते
१	विभागीय कार्यालय, ठाणे	२५५४२५.००	४८२०८४०.०४	१	विभागीय कार्यालय, ठाणे	५४८७८७.००	२८८७२८५.०४
२	इंटरनेट बँकींग खाते		४६३०.००	२	इंटरनेट बँकींग खाते		४३४०.००
३	गट कार्यालय, ठाणे		३८९३५९.२६	३	गट कार्यालय, ठाणे		३९३९२५.२६
४	गट कार्यालय, चिपळूण		६९०९०४.९४	४	गट कार्यालय, चिपळूण		९९०४७८.९४
५	नविन बँक खाते, (चिपळूण)		२५००.००	५	नविन बँक खाते, (चिपळूण)		२५००.००
	एकूण	२५५४२५.००	५९०८२३३.४४		एकूण	५४८७८७.००	४९९७७२८.४४
	इतर लेखे				इतर लेखे		
१	आगाऊ रक्कम	९८९४९.०९		१	आगाऊ रक्कम	९८९४९.०९	
२	सणाकरिता आगाऊ रक्कम	४९६७८०.००		२	सणाकरिता आगाऊ रक्कम	४०७५८०.००	
३	कायम आगाऊ रक्कम	२२८००.००		३	कायम आगाऊ रक्कम	२२८००.००	
४	प्रथम धन	०.००		४	प्रथम धन	०.००	
	एकूण	५३७७२९.०९	६७०९३८७.४५		एकूण	५२८५२९.०९	५२७५०४४.४५

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ
विभागीय कार्यालय, पुणे

परिशिष्ट 'ड'

अ.क्र	१ एप्रिल २०१७ ची आरंभीची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते	अ.क्र	३१ मार्च २०१८ ची अखेरची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते
१	विभागीय कार्यालय, पुणे	१०४५९.४९	०.००	१	विभागीय कार्यालय, पुणे	१०४५९.४९	०.००
२	विभागीय कार्यालय, पुणे	२६३८४.००	१५८३४६९.४८	२	विभागीय कार्यालय, पुणे	१८७७५.००	१५८७४७९.४८
३	सहकार नगर प्रकल्प, पुणे	३२०२१५.००	४९७४००.००	३	सहकार नगर प्रकल्प, पुणे	५०००.००	४३८२९८.००
४	गट कार्यालय, पुणे		७५५९९९.८०	४	गट कार्यालय, पुणे		९९७४३७.८०
५	गट कार्यालय, कोल्हापूर		१११०९७४.५४	५	गट कार्यालय, कोल्हापूर		७३४५४३.५४
६	गट कार्यालय, सोलापूर		१२७४५५७.६०	६	गट कार्यालय, सोलापूर-१		११६४२७८.६०
	एकूण	३५७०५८.४९	५२२२४०१.४२		एकूण	३४२३४.४९	४९२२०२९.४२
	इतर लेखे				इतर लेखे		
१	रोख रक्कम	१००.००		१	रोख रक्कम	०.००	
२	आगाऊ रक्कम	१११०९.००		२	आगाऊ रक्कम	२११०९.००	
३	सणाकरीता आगाऊ रक्कम	८३९८१५.००		३	सणाकरीता आगाऊ रक्कम	७७६४१५.००	
४	कायम आगाऊ रक्कम	४१०००.००		४	कायम आगाऊ रक्कम	४१०००.००	
५	प्रथम धन	०.००		५	प्रथम धन	०.००	
	एकूण:	८९२०२४.००	६४७१४८३.९१		एकूण:	८३८५२४.००	५७९४७८७.९१

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ
विभागीय कार्यालय, औरंगाबाद

परिशिष्ट 'इ'

अ.क्र.	१ एप्रिल २०१७ ची आरंभीची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते	अ.क्र.	३१ मार्च २०१८ ची अखेरची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते
१	वि.का.औरंगाबाद	१२६१२४.००	७०८८२०२.२०	१	वि.का.औरंगाबाद	६६१८५.००	११६२७३७.२०
२	गट कार्यालय, औरंगाबाद		१००५८९१.०७	२	गट कार्यालय, औरंगाबाद		१०६२३५८.०७
३	गट कार्यालय, नांदेड		१४५२६४६.४७	३	गट कार्यालय, नांदेड		१३१४५९२.४७
४	गट कार्यालय, लातूर		१६६९३६.३९	४	गट कार्यालय, लातूर		८२०५३९.३९
	एकूण	१२६१२४.००	९७१३६७६.१३		एकूण	६६१८५.००	४३६०२२७.१३
	इतर लेखे				इतर लेखे		
१	रोख रक्कम	०.००		१	रोख रक्कम	०.००	
२	आगाऊ रक्कम	४०४४५.००		२	आगाऊ रक्कम	७१६८१.००	
३	सणाकरीता आगाऊ रक्कम	५५०७७१.००		३	सणाकरीता आगाऊ रक्कम	५४७७७१.००	
४	कायम आगाऊ रक्कम	३८०००.००		४	कायम आगाऊ रक्कम	३८०००.००	
५	प्रथम धन	४७६५.००		५	प्रथम धन	४८६३.००	
	एकूण:	६३३९८१.००	१०४७३७८१.१३		एकूण:	६६२३१५.००	५०८८७२७.१३

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ
विभागीय कार्यालय, नागपूर

परिशिष्ट 'ई'

अ.क्र.	१ एप्रिल २०१७ ची आरंभीची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते	अ.क्र.	३१ मार्च २०१८ ची अखेरची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते
१	वि.का. नागपूर	१००००.००	५१२३४६९.७७	१	वि.का.नागपूर	१६५०५.००	४२५७२६८.७७
२	का.क.भवन, नागपूर	१००००.८५	७७५८.९३	२	का.क.भवन, नागपूर	१०३६९.८५	२५०९०.००
३	विनोबाग्राम, नागपूर		३२७९५.८७	३	विनोबाग्राम, नागपूर		२६७२६.९३
४	ग.का. चंद्रपूर		२६७५९.००	४	ग.का.चंद्रपूर		३४४६७.००
५	ग.का.चंदननगर, नागपूर		२६४७३.००	५	ग.का.चंदननगर, नागपूर		४०२४०.८७
	एकूण	२००००.८५	५२१७२५६.५७		एकूण	२६८७४.८५	४३८३७९३.५७
	इतर लेखे				इतर लेखे		
१	आगाऊ रक्कम	०.००		१	आगाऊ रक्कम	०.००	
२	सणाकरीता आगाऊ रक्कम	७९७७५०.००		२	सणाकरीता आगाऊ रक्कम	७३९०५०.००	
३	कायम आगाऊ रक्कम	३५२००.००		३	कायम आगाऊ रक्कम	३५२००.००	
४	प्रथम धन	०.००		४	प्रथम धन	०.००	
	एकूण:	८३२९५०.००	६०७०२०७.४२		एकूण:	७७४२५०.००	५१८४९१८.४२

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ
विभागीय कार्यालय, अकोला

परिशिष्ट 'फ'

अ.क्र	१ एप्रिल २०१७ ची आरंभीची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते	अ.क्र	३१ मार्च २०१८ ची अखेरची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते
१	वि.का.अकोला	२७६०७३.६९	२२७३४९८.०६	१	वि.का.अकोला	२२९५५९.६९	२५८७४५६.०६
२	गट कार्यालय,अकोला		५५५५४३.९४	२	गट कार्यालय,अकोला		११२९७६.९४
३	गट कार्यालय,अमरावती		८३५५६३.०४	३	गट कार्यालय,अमरावती		६९२५२३.०४
	एकूण	२७६०७३.६९	३६६४६०४.२४		एकूण	२२९५५९.६९	३३९२९५५.२४
	इतर लेखे				इतर लेखे		
१	प्रथम धन	०.००		१	प्रथम धन	०.००	
२	आगाऊ रक्कम	५३९०४.४४		२	आगाऊ रक्कम	५४७५४.४४	
३	सणाकरीता आगाऊ रक्कम	५७७०८०.००		३	सणाकरीता आगाऊ रक्कम	५५३८८०.००	
४	कायम आगाऊ रक्कम	३२०००.००		४	कायम आगाऊ रक्कम	३२०००.००	
५	रोख शिल्लक	११००.००		५	नविन बँक खाते	११००.००	
	एकूण:	६६४०८४.४४	४६०४७६२.३७		एकूण:	६४१७३४.४४	४२६४२४९.३७

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ
मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन

परिशिष्ट 'ग'

अ.क्र.	आरंभीची शिल्लक (१ एप्रिल २०१७)	रक्कम	अ.क्र.	अखेरची शिल्लक (३१ मार्च २०१८)	रक्कम
१)	कार्यरत खाते क्र. ७४८	३८९९८४७.००	१)	कार्यरत खाते क्र. ७४८	२९३५९६.४८
२)	जमा खाते क्र.७४७	३२९४४३.४८	२)	जमा खाते क्र.७४७	३३२९७५८.००
	(बँक ऑफ महाराष्ट्र)			(बँक ऑफ महाराष्ट्र)	
३)	सणाकरीता आगाऊ रक्कमा	६७९४५.००	३)	सणाकरीता आगाऊ रक्कमा	६४९४५.००
४)	आगाऊ रक्कमा	६०८६९.५०	४)	आगाऊ रक्कमा	६०८६९.५०
५)	रोख रक्कमा	०.००	५)	रोख रक्कमा	०.००
६)	प्रथम धन	७५८.००	६)	प्रथम धन	७५८.००
७)	कायम आगाऊ रक्कम	२५००.००	७)	कायम आगाऊ रक्कम	२५००.००
	एकूण रक्कम	४३५३३६२.९८		एकूण रक्कम	३६७२३४६.९८

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ
विभागीय कार्यालय, नाशिक

परिशिष्ट 'ह'

अ.क्र	१ एप्रिल २०१७ आरंभीची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते	अ.क्र	३१ मार्च २०१८ ची अखेरची शिल्लक	जमा खाते	कार्यरत खाते
१	वि.का.नाशिक	४७८२२.००	३८०४३१५.३०	१	वि.का. नाशिक	१७८९२.००	६५३३५५१.३०
२	गट कार्यालय, नाशिक		९३०७६८.००	२	गट कार्यालय, नाशिक		८६४५११.००
३	गट कार्यालय, जळगांव		२१३३११.५६	३	गट कार्यालय, जळगांव		२७५७६.५६
	एकूण:	४७८२२.००	४९४८३९४.८६		एकूण:	१७८९२.००	७४२५६३८.८६
	इतर लेखे				इतर लेखे		
१	रोख रक्कम	०.००		१	रोख रक्कम	०.००	
२	आगाऊ रक्कम	०.००		२	आगाऊ रक्कम	०.००	
३	सणाकरीता आगाऊ रक्कम	६३३४००.००		३	सणाकरीता आगाऊ रक्कम	४६६६००.००	
४	कायम आगाऊ रक्कम	२८०००.००		४	कायम आगाऊ रक्कम	२८०००.००	
५	प्रथमधन	०.००		५	प्रथम धन	०.००	
	एकूण:	६६१४००.००	५६५७६१६.८६		एकूण:	४९४६००.००	७९३८१३०.८६

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

२०१७-१८ आरंभिची शिल्लक

परिशिष्ट ज

तपशिल	मध्यवर्ती कार्यालय	मुंबई विभाग	ठाणे विभाग	नाशिक विभाग	पुणे विभाग	औरंगाबाद विभाग	नागपुर विभाग	अकोला विभाग	मुं.गि.का.क्रीडा भवन,मुंबई	एकूण
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
पतसंस्था	-२२७२.००	-५७६३.००	०.००	३००.००	१८९८.००	०.००	०.००	५५२०१.००	०.००	४९३६४.००
आयकर	-१६५२.००	१६९९६.००	०.००	०.००	-६९.००	-६८८६.००	०.००	२९४४०.००	०.००	३७८२९.००
आयुर्विमा	-५१९४.००	-१३२४.२०	०.००	०.००	४३१९.००	-१३९९०.००	०.००	-९३६२.६०	०.००	-२५५५१.८०
ब्यवसाय कर	-३०७२४.००	-२८६४२.००	०.००	२००.००	-४००.००	-५५३२.००	०.००	-१३४५.००	०.००	-६६४४३.००
प्रवासासाठी आगाऊ रक्कम	-३३५९.००	०.००	०.००	०.००	५०००.००	२४८०.००	०.००	८२२८.००	५२०३.००	१७५५२.००
बँक लोन	-४६८.००	४२०२६.००	०.००	०.००	०.००	२६७१२.००	०.००	०.००	०.००	६८२७०.००
पुरग्रस्त सहाय्य निधी	६३२४.००	१५३७७.००	०.००	०.००	०.००	-३३८४०.००	०.००	०.००	१८४४.००	-१०२९५.००
संगणकासाठी आगाऊ रक्कम	१५२४५०.००	१८८२६४.००	३३४२००.००	२६५२००.००	०.००	६१५६००.००	३३६९००.००	५८४६००.००	२५०००.००	२५०२२१४.००
भविष्य निर्वाह निधी	-	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	-१०३१९४३४.५५
मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी	-३९२८.००	०.००	०.००	०.००	०.००	-१००५४.००	०.००	०.००	०.००	-१३९८२.००
कर्मचाऱ्याकडून वसुली येणे	४२६४९.००	६४५८१.०२	०.००	१४९६.००	०.००	०.००	१३८४३.००	३९५९.००	५०.००	१२६५७८.०२
एम. व्हॅट	-२४३.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	-२४३.००
भाड्यावर कपात केलेला आयकर	८९०२३७.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५२०४४६.००	१४१०६८३.००

टि.डी.एस. (ठेकेदार)	-७३२५४.००	५४१६२.००	२३५६.००	३७५२.००	५४००.००	३३४४१३.००	०.००	५३६२९.००	०.००	३८०४५८.००
म.कार्यालयास देय रक्कम	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२२८५.००	०.००	२२८५.००
वि.का.कडुन म.का.ला वर्ग केलेली परंतु प्राप्त न झालेली	०.००	०.००	३१३६६.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३१३६६.००
अपघातग्रस्त कर्मचाऱ्यांना अग्रिम रक्कम	६६०००.००	०.००	४८०००.००	५२०००.००	४८०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२१४०००.००
बँकेकडून येणे रक्कम	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	६८५२.००	०.००	०.००	०.००	६८५२.००
युनियन वर्गणी	-६६६०.००	११९३.००	०.००	-२५८०.००	०.००	-४९५०.००	०.००	०.००	०.००	-१२९९७.००
एकूण बेरीज	-९२८९५२८.५५	३४६८६९.८२	४१५९२२.००	३२०३६८.००	६४१४८.००	९१०८०५.००	३५०७४३.००	७२६६३४.४०	५५२५४३.००	-५६०१४९५.३३

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ

२०१७-१८ अखेरची शिल्लक

परिशिष्ट ज

तपशिल	मध्यवर्ती कार्यालय	मुंबई विभाग	ठाणे विभाग	नाशिक विभाग	पुणे विभाग	औरंगाबाद विभाग	नागपुर विभाग	अकोला विभाग	मुं.गि.का.क्रीडा भवन,मुंबई	एकूण
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
पतसंस्था	-२७७२.००	-५४६३.००	०.००		८०४८.००	०.००	०.००	५५२०१.००		५५०१४.००
आयकर	११९९.००	१७५९६.००	-२४३०.००			-६८८६.००		२९४४०.००		३८९१९.००
आयुर्विमा	-५१९४.००	-१३२४.२०	०.००		३६४६.००	-१३९९०.००		-९३६२.६०		-२६२२४.८०
व्यवसाय कर	-१६५९९.००	-२८४४२.००	-३००.००	-६००.००		-४११०७.००		-१३४५.००		-८८३९३.००
प्रवासासाठी आगाऊ रक्कम	-३३५९.००	०.००	०.००		५०००.००	२४८०.००		८२२८.००	५२०३.००	१७५५२.००
बँक लोन	-४६८.००	४२०२६.००	०.००			२६७१२.००				६८२७०.००
पुरग्रस्त सहाय्य निधी	६३२४.००	१५३७७.००	०.००			-३३८४०.००			१८४४.००	-१०२९५.००
संगणकासाठी आगाऊ रक्कम	५८८५०.००	१५७९६४.००	२९२७००.००	३७६६००.००	७७००.००	४५८४००.००	२६२४००.००	६२१५००.००	१५०००.००	२२५१११४.००
भविष्य निर्वाह निधी	-२७२७४२२३.५५	०.००	०.००			०.००				-२७२७४२२३.५५
मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी	-३९२८.००	०.००	०.००			-१००५४.००				-१३९८२.००
कर्मचाऱ्याकडून वसुली येणे	४२६४९.००	६४५८१.०२	०.००	२१०००.००		०.००		३९५९.००	५०.००	१३२२३९.०२
एम. व्हॅट	-२४३.००	०.००	०.००							-२४३.००
भाड्यावर/ मुदत ठेवीच्या व्याजावर कपात केलेला	११२२३८८.९५	०.००	०.००						७०४७८६.००	१८२७१७४.९५

आयकर										
टि.डी.एस. (ठेकेदार)	-८५५८.००	८५८१४.००	९८६६.००	-३१६४१.००	-१३५३२.००	२७१३१७.००		५३६२९.००		३६६८९५.००
म.कार्यालयास देय रक्कम	०.००	०.००	०.००			०.००				०.००
वि.का.कडुन म.का.ला वर्ग केलेली परंतु प्राप्त न झालेली	०.००	०.००	०.००							०.००
अपघातग्रस्त कर्मचाऱ्यांना अग्रिम रक्कम	६६०००.००	०.००	२४०००.००	४०००.००	३६०००.००					१३००००.००
बँकेकडून येणे रक्कम	०.००	०.००	०.००							०.००
युनियन वर्गणी	-६६६०.००	११९३.००	०.००	-२५८०.००	-३००.००	-४९५०.००				-१३२९७.००
म.का.च्या रोखवहीत जमा झालेली परंतु वि.का.च्या रोखवहीत खर्चास न आलेली वर्गीकृत रक्कम	०.००	०.००	०.००			-११७४४४.००				-११७४४४.००
										०.००
एकूण बेरीज	-२६०२४५९३.६०	३४९३२१.८२	३२३८३६.००	३६६७७९.००	४६५६२.००	५३०६३८.००	२६२४००.००	७६१२४९.४०	७२६८८३.००	-२२६५६९२४.३८

परिशिष्ट 'क्ष'

महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळाचा सन २०१८-२०१९ या आर्थिक वर्षाचा जमा व खर्चाचा अर्थसंकल्प या कार्यालयाचे पत्र क्र.एएपी/अर्थसंकल्प/२०१७-१८/१२०७ दि.१४/१२/२०१७ अन्वये शासनाकडे प्रशासकीय मान्यतेकरीता सादर करण्यात आला आहे.

(रु. लाखात)

अ.क्र.	प्रधान लेखा शिर्षक	अंदाजित जमा	अंदाजित एकूण जमा
१.	मुंबई कामगार कल्याण निधी अधिनियम १९५३ च्या कलम ६-अ (९) अन्वये कामगार कल्याण निधीमध्ये स्थलांतरीत होणारे अवितीरित संचयन		७७६.२१
२.	दंडाची रक्कम अ) अधिनियमाच्या कलम ३(२) अन्वये ब) अधिनियमाच्या कलम ६-ब अन्वये दंडादाखल व्याज		२५.०० १००.००
३.	अधिनियमाच्या कलम ६-बब अन्वये कामगार कल्याण निधीमध्ये सहाय्य १) कामगारांकडून २) मालकांकडून ३) शासनाकडून ४) शासनाचे थकीत अंशदान दि.३१/०३/२०१७ अखेरपर्यंतचे	११७६.०० ३५२८.०० २३५२.०० ३२९८.००	१०३५४.००
४.	देणग्या		१.००
५.	२५/७५% अंतर्गत चालणा-या योजनापासून मिळणारे उत्पन्न		५०.००
६.	मंडळाचे तीन प्रकल्पामार्फत मिळणारा महसूल १) कामगार क्रीडा भवन, मुंबई २) कामगार कल्याण भवन, नागपूर ३) सहकार नगर, पुणे	८०.०० ५०.०० २५.००	१५५.००
७.	संकीर्ण- अ) अनुदान १) शासनाकडून २) अन्य संस्थांकडून ब) सर्वसाधारण सभासद शुल्क क) शिशु संस्कार शाळा, हस्तकला व शिवण वर्ग शुल्क ड) रोजगार विनिमय योजना (विक्रीचे उत्पन्न) फ) सरकारी कर्जरोख्यावरील व्याज ग) बँकेतील ठेवीवरील व्याज ह) इतर संकीर्ण जमा	०.०० ०.०० ६०.०० २०.०० ०.०० ०.०० ९००.०० १४८.००	११२८.००
	एकूण जमा		१२५८९.२१

(रु. लाखात)

अ.क्र	प्रधान लेखा शिर्षक	अंदाजित खर्च	अंदाजित एकूण खर्च
अ)	अधिका-यांचे / कर्मचा-यांचे वेतन व भत्ते		
१)	अधिका-यांचे वेतन	४०.००	
	अधिका-यांचे भत्ते	७०.००	
२)	प्रशासकीय तथा पर्यवेक्षकीय कर्मचा-यांचे वेतन	२५०.००	
	प्रशासकीय तथा पर्यवेक्षकीय कर्मचा-यांचे भत्ते	४२५.००	
३)	कार्यक्रम कर्मचा-यांचे वेतन	६००.००	
	कार्यक्रम कर्मचा-यांचे भत्ते	१२००.००	
४)	शैक्षणिक व तत्सम संस्थातील कर्मचा-यांचे वेतन	२६०.००	
	शैक्षणिक व तत्सम संस्थातील कर्मचा-यांचे भत्ते	६५.००	
५)	मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन (वेतन व भत्ते)	३५.००	
६)	कामगार कल्याण भवन, रा.र.नगर (वेतन व भत्ते)	६०.००	
७)	कामगार कल्याण भवन सहकार नगर,पुणे (वेतन व भत्ते)	२५.००	
८)	वाढीव महागाई भत्त्यातील वाढीकरीता तरतूद	३००.००	
९)	शिल्लक रजेच्या काळातील वेतन	१००.००	
१०)	रजेच्या काळातील स्वग्राम प्रवास सवलत	१.००	
११)	प्रवास भत्ते (सर्वसाधारण व मानधन)	१५.००	
१२)	मंडळाच्या कर्मचा-यांना वैद्यकीय सहाय्य	६०.००	
१३)	सहावी वेतनश्रेणी सुधारताना द्याव्या लागणा-या वेतन व भत्ते फरकासाठी तरतूद	१०००.००	
	एकूण वेतन व भत्ते : अ		४७२६.००
ब)	आकस्मिकता : (कार्यक्रमावरील खर्च)		२६०.००
	शैक्षणिक सुविधांसहित सामुदायिक गरजा		
१)	शिशु संस्कार शाळा व संगोपनालये व शिशु मंदिरे (२ गणवेशासह)	१००.००	
२)	शिवण वर्ग (सरकारमान्य)	५.००	
३)	शिवण वर्ग यंत्रासह केंद्रासाठी (दुरुस्ती / खरेदी)	५.००	
४)	बेरोजगार विनिमय (पुरक उद्योग) (मार्गदर्शन)	१०.००	
५)	केंद्रांतर्गत वाचनालये (दैनिके/ मासिके)	३०.००	
६)	केंद्रांतर्गत ग्रंथालये (पुस्तक खरेदी)	३०.००	
७)	कामगार शिक्षण	६०.००	
	सांस्कृतिक व मनोरंजनात्मक कार्यक्रम		१७६.२५
१)	संगीत व सामाजिक मेळावे	५०.००	
२)	प्रदर्शने	०.२५	
२)	राष्ट्रीय दिन महोत्सवाचे सोहळे	३५.००	
३)	नाट्य व नाट्य महोत्सव	७०.००	
४)	बालवीर व वीरबाला	१.००	
५)	सहली व सफरी (दृक शिक्षण व प्रदर्शन)	२०.००	
	खेळ व खेळ स्पर्धा - खेळ साहित्य खरेदीसह		३०.००

	कार्यक्रम संचालनाकरीता सुविधा :		१२११.००
१)	फर्निचर	५०.००	
२)	वीज व दिवाबत्ती	१००.००	
३)	भाडे आकार व कर (खाजगी / शासकीय इमारतींचे भाडे, मालमत्ता व पाणीकर)	१७५.००	
४)	डाक विनिमय व बँक आकार	३०.००	
५)	लेखन सामुग्री व मुद्रण	६०.००	
६)	वाहने (इंधन व दुरुस्ती)	३०.००	
७)	रेडिओ, घड्याळे व वाद्ये इ.ची पुर्नखरेदी	१.००	
८)	वाहन खरेदी	३०.००	
९)	संकीर्ण अ) रोजंदारी ब) गाडीभाडे (वाहन) खर्च क) अन्य संकीर्ण	१०.०० १०.०० १०.००	
१०)	इमारतींची दुरुस्ती व परिरक्षण / इमारत देखभाल मंडळाच्या व शासनाच्या १) इमारत दुरुस्ती २) सीसीटिवी कॅमेरा बसविणे ३) सुरक्षारक्षक / स्वच्छता सेवक (ठेकेदार पध्दतीने)	२५०.०० ३०.०० २००.००	
११)	केंद्रांना प्राथमिक सुविधा पुरविणे (स्वच्छता गृहे, पाणीपुरवठा इ.)	२०.००	
१२)	साहित्य दुरुस्ती	५.००	
१३)	क.नि. वर्ष २००८-०९ व २०१०-११ करीता आयकर	२००.००	
१)	प्रशासकीय आकस्मिकता : प्रशासकीय आकस्मिकता खर्च (व्यवसायिक शुल्क आणि प्रशासकीय खर्च)	५०.००	१४०५.००
२)	नवीन पारिभाषित निवृत्ती वेतन योजने अंतर्गत मंडळाचे सहाय	७०.००	
३)	अधिनियमाच्या कलम ६-अ अन्वये अवितीरित संचयनावर दावे मागविण्याकरीता वर्तमानपत्रात सूचना प्रसिध्दी	१५.००	
४)	विधिज्ञ शुल्क (मंडळाचे उच्च व सर्वोच्च न्यायालयीन खटले)	१५.००	
५)	सेवानिवृत्ती वेतन निधी सहाय्य	१०००.००	
६)	उपदान खर्च	२५०.००	
७)	चतुर्थश्रेणी कर्मचाऱ्यांना गणवेश व धुलाई भत्ता	५.००	
	मंडळाचे तीन प्रकल्प (जलतरण तलाव देखभाल व इतर आकस्मिक खर्चासह)		१९३.००
१)	मुंबई गिरणी कामगार क्रीडा भवन	७८.००	
२)	का.क.भवन, रा.र.नगर, नागपूर	८०.००	
३)	का.क.भवन, सहकार.नगर, पुणे	३५.००	
क)	विस्तार व विकास कार्यक्रम		४५८७.९६
१)	बांधकामे / कामगार कल्याण केंद्रे, इमारती खरेदी	१६१४.४६	
२)	अपंगाकरीता उद्योग प्रशिक्षणे	३.००	

३)	शिष्यवृत्ती अ) सर्वसाधारण शिष्यवृत्ती ब) विशेष प्रकारच्या उच्च शिक्षणासाठी परदेशात जाणाऱ्या कामगार पाल्यासाठी विशेष शिष्यवृत्ती सहाय्य योजना क) कामगार/कुटुंबियांस राष्ट्रीय स्तरावर क्रीडा शिष्यवृत्ती	१२००.०० ४०.०० २०.००	
४)	पुस्तक प्रकाश योजना	५.००	
५)	साखर कारखाने केंद्र	३.००	
६)	सेवांतर्गत प्रशिक्षण (मंडळाच्या कर्मचा-यांना देण्यात येणारे प्रशासकीय प्रशिक्षण)	१५.००	
७)	शालांत परिक्षा मार्गदर्शन वर्ग	१०.००	
८)	औद्योगिक व व्यावसायिक कामगारांसाठी कबड्डी स्पर्धा	२०.००	
९)	कुटुंब कल्याण शिक्षण उपक्रम	५.००	
१०)	क्रीडा प्रशिक्षण शिबीर	८.००	
११)	कायदेविषयक मोफत सल्ला सेवा केंद्र	१.००	
१२)	गुणवंत कामगार कल्याण पुरस्कार/ कामगार मित्र पुरस्कार/ कामगार भूषण पुरस्कार (नारायण मेघाजी लोखंडे पुरस्कार)	३०.००	
१३)	संगणक : अ) कार्यालयाकरीता (नवीन संगणक खरेदी) ब) संगणक प्रणाली विकसित करणे, टॅली व अन्य तसेच संगणकासाठी आवश्यक असणारी स्टेशनरी ड) संगणक अवेरनेस (MS-CIT)	५०.०० ८००.०० ३८.००	
१४)	नवीन केंद्रे उघडणे (आकस्मिकता)	२.००	
१५)	राज्यस्तरीय कामगार साहित्य संमेलन (साहित्य पुरस्कारधरून)	२५.००	
१६)	कामगार आरोग्य शिक्षण (एड्स, क्षयरोग इ. निर्मुलन)	१०.००	
१७)	अॅथलेटिक्स स्पोर्ट्स मीट	५.००	
१८)	कामगार महिला रोजगार बचत गटांना प्रशिक्षण	१.००	
१९)	कामगार कल्याण कार्यक्रम प्रचार व प्रसार (श्रम कल्याण युग त्रैमासिक प्रसिद्धी व अन्य खर्च)	६०.००	
२०)	का. कुटुंबिय महिलांना अनुदान तत्वावर शिवणयंत्रे पुरविण्याकरिता	२०.००	
२१)	कुस्ती स्पर्धा	१५.००	
२२)	बालसेवाकुल / कामगार महिला विकास	१.००	
२३)	स्पर्धा परिक्षा मार्गदर्शन शिबीर	१००.००	
२४)	प्रबोधन कट्टा	२.००	
२५)	कामगार / कर्मचारी व्यसनमुक्ती	१०.००	
२६)	असाध्य रोग सहायता योजना	१५०.००	
२७)	पाठ्यपुस्तक सहायता योजना	६०.००	
२८)	अपघात होऊन विकलांग झालेल्या कामगारांसाठी आर्थिक सहाय्य	२५.००	
२९)	कामगाराने आत्महत्या केल्यास त्यांच्या कुटुंबियांस आर्थिक सहाय्य	५.००	
३०)	मानव संसाधन विकास कार्यक्रम	१०.००	
३१)	कामगार स्वयंरोजगार प्रशिक्षण व मार्गदर्शन	६०.००	
३२)	इंग्रजी / विदेशी भाषा संभाषण प्रशिक्षण वर्ग	५०.००	

३३)	वाहन चालक प्रशिक्षण वर्ग	२०.००	
३४)	प्रगत (Advanced) संगणक प्रशिक्षण वर्ग	२०.००	
३५)	व्यायामशाळा	१५.००	
३६)	टेबल टेनिस प्रशिक्षण वर्ग	१०.००	
३७)	अपंग कर्मचाऱ्यांना तांत्रिक उपकरण घेण्यासाठी आर्थिक सहाय्य	५.००	
३८)	संगणक वर्ग	२.००	
३९)	आरोग्य सेवा केंद्र	५.००	
४०)	२५/७५ टक्के अंतर्गत चालणारे उपक्रम	३७.५०	
	विस्तार व विकास बेरीज :		४५८७.९६
	एकूण आकस्मिकता		३२७५.२५
	एकूण वेतनभत्ते		४७२६.००
	एकूण खर्च		१२५८९.२१

कल्याण आयुक्त
महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ